

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2024. április 30., kedd

Tartalomjegyzék

29/2024. (IV. 30.) AM rendelet	A Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezeténél működő Közösségi Marketing és Innovációs Alapba történő befizetésről szóló piacszervezési intézkedés kiterjesztéséről	2822
7/2024. (IV. 30.) IM rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 10/2015. (V. 29.) IM rendelet módosításáról	2823
1/2024. (IV. 30.) PM rendelet	A fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról	2831
8/2024. (IV. 30.) AB határozat	Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény 1. § (4) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	2861
9/2024. (IV. 30.) AB határozat	A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról, visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítéséről, valamint alkalmazásának kizárásáról	2873
9/2024. (IV. 30.) OGY határozat	A 2025. év Jókai Mór-emlékévvé nyilvánításáról	2884
10/2024. (IV. 30.) OGY határozat	A 2025. év Klebelsberg Kunó-emlékévvé nyilvánításáról	2884
11/2024. (IV. 30.) OGY határozat	Gy. Németh Erzsébet országgyűlési képviselő mentelmi ügyében	2885
12/2024. (IV. 30.) OGY határozat	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2022. (V. 2.) OGY határozat módosításáról	2885
13/2024. (IV. 30.) OGY határozat	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2022. (V. 2.) OGY határozat módosításáról	2886
1/2024. (IV. 30.) BM határozat	Az egyes gazdasági és vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXVII. törvény egyes rendelkezései hatálybalépéséről	2886

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az agrárminiszter 29/2024. (IV. 30.) AM rendelete a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezeténél működő Közösségi Marketing és Innovációs Alapba történő befizetésről szóló piacszervezési intézkedés kiterjesztéséről

A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény 28. § (1) bekezdés b) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** E rendelet alkalmazásában
- dísznövény*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. melléklet XIII. részében meghatározott termékek a 0601 20 10, a 0602 10 10, a 0602 20, a 0602 90 10, a 0602 90 20, a 0602 90 30 vámtarifaszám alá tartozó termékek és a 0602 90 41 vámtarifaszám alá tartozó termékek közül a nem díszítésre használt erdei fa kivételével;
 - dísznövény ágazat*: az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk (2) bekezdés m) pontjában meghatározott ágazat;
 - egyéb befizető*: képzési intézmény termelő létesítménye, kísérleti és kutató állomás, arborétum és gyűjteményes kert, ha dísznövényt termel, forgalmaz vagy szolgáltató tevékenységet végez;
 - kereskedő*: dísznövény nagykereskedő és kereskedelmi közvetítő, speciális dísznövény kiskereskedő, nem szakosodott dísznövény kiskereskedő, dísznövények online értékesítését folytató jogi vagy természetes személy;
 - szolgáltató*: tájépítész, zöldfelület tervező, zöldfelület létesítő, parképítő, kertépítő és fenntartó, faápoló, sportpályát létesítő és fenntartó, temető zöldfelület létesítő és fenntartó, dísznövények kölcsönzését, dísznövényekkel beltéri, kültéri díszítést végző jogi vagy természetes személy;
 - termelő*: dísznövényeket és azok szaporítóanyagait előállító jogi vagy természetes személy.
- 2. §**
- (1) A Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete (a továbbiakban: szakmaközi szervezet) Közösségi Marketing és Innovációs Alapot (a továbbiakban: Alap) működtet, amelynek célja a dísznövények nem márkaszpecifikus közösségi marketingje, továbbá a (2) bekezdés szerinti intézkedések és kutatás-fejlesztési programok finanszírozása.
 - (2) Az Alapból a dísznövény ágazaton belül a forgalmazás, a környezetvédelem, az ökológiai termelés, a minőségi védjegyek kialakítását és földrajzi árujelzők oltalmának megszerzését szolgáló intézkedések, a kutatás, ezen belül különösen a növényvédő szerek használatának csökkentése, a megváltozott klímához alkalmazkodó fajok, fajták kiválasztása finanszírozható.
 - (3) Az Alap bevételét képezi
 - a pályázaton elnyert támogatás, kivéve annak a pályázati felhívás szerint kizárólag működésre fordítható hányada,
 - a szakmaközi szervezet egyéb, a belső szabályzata alapján erre a célra felhasználható bevételei és
 - a 3. § szerinti pénzügyi hozzájárulás (a továbbiakban: marketing és innovációs hozzájárulás).
- 3. §**
- (1) A Magyarország területén működő termelő, szolgáltató, kereskedő és egyéb befizető (a továbbiakban együtt: befizető) marketing és innovációs hozzájárulást fizet az Alapba.
 - (2) A marketing és innovációs hozzájárulás mértéke, ha a befizető dísznövény termelésből, szolgáltató tevékenységből, kereskedelemből származó utolsó lezárt üzleti év nettó árbevétele
 - nem haladja meg a 8 000 000 forintot, évente 5000 forint, ha telephellyel is rendelkezik, telephelyenként további évi 5000 forint,
 - megaladja a 8 000 000 forintot, évente 10 000 forint, ha telephellyel is rendelkezik, telephelyenként további évi 10 000 forint.

- (3) A befizetést a tárgyév május 31. napjáig kell teljesíteni a szakmaközi szervezet honlapján közzétett bankszámlára utalással.
- (4) A befizető részére fizetési kedvezmény vagy mentesség nem adható.
- 4. §** (1) A szakmaközi szervezet az Alapot elkülönítetten működteti. Az Alap működtetésének technikai, személyi és adminisztratív költségeire – a pályázaton elnyert támogatásnak a pályázati felhívás szerint kizárólag működésre fordítható hányadán felül – az Alap tárgyévi bevételének legfeljebb 10%-a használható fel.
- (2) A szakmaközi szervezet minden év május 31-ig a honlapján nyilvánosságra hozza – az e rendelet szerinti bevételek elkülönített bemutatásával készített – beszámolóját az Alap előző évi felhasználásáról.
- 5. §** (1) Ez a rendelet 2024. május 1-jén lép hatályba.
- (2) Ez a rendelet 2027. április 30-án hatályát veszti.
- 6. §** Ez a rendelet a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

Az igazságügyi miniszter 7/2024. (IV. 30.) IM rendelete a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 10/2015. (V. 29.) IM rendelet módosításáról

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet I. pont 10. alpontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 10/2015. (V. 29.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„4. § A miniszter felelősségi körébe tartozó feladatok ellátásához szükséges nyomdai, lap- és könyvkiadási tevékenységet és a Deregulációs Portál üzemeltetését a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., a fordítási és lektorálási tevékenységet az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. végzi.”
- 2. §** Az IM rendelet a következő 6/F. §-sal egészül ki:
„6/F. § E rendeletnek a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 10/2015. (V. 29.) IM rendelet módosításáról szóló 7/2024. (IV. 30.) IM rendelettel (a továbbiakban: Módr6.) megállapított 1. mellékletét a Módr6. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.”
- 3. §** Az IM rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 4. §** Az IM rendelet 13. § c) pontjában a „2024. június 30-ig” szövegrész helyébe a „2027. június 30-ig” szöveg lép.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Tuzson Bence s. k.,
igazságügyi miniszter

X. Igazságügyi Minisztérium 2024. évi fejezeti kezelésű előirányzatainak feladatterve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	Áht. azonosító	Címnév	Alcímnev	Jogcím-csoport	Jogcím-név	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Visszafizetés határideje	Biztosíték	Kezefőszerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete
2	20 Fejezeti kezelésű előirányzatok														
3	001052		1 IM szakmai programok és egyéb kötelezettségek támogatása			Az előirányzat felhasználható a) a miniszter irányítása, felügyelete alá tartozó szervezet és a miniszter felelősségi körébe tartozó feladat, szakmai program támogatására, így különösen aa) kutatási, valamint kulturális célú támogatásokra, ab) a miniszter személyéhez kötődő egyéb szakmai rendezvényekre és az ehhez kapcsolódó kommunikációs feladatokra, ac) a központi forrásokból nem finanszírozott fejezeti feladatokhoz szükséges kiadások teljesítésére, ad) a miniszter által adott kitüntetések, díjak és egyéb elismerések egyes kiadásainak fedezetére;	a) költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, államháztartáson belüli szervezet, fejezeti kezelésű előirányzat, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, nemzetközi szervezet	A határon átnyúló tartási ügyekben történő központi hatósági feladatok kivételével egyedi döntéssel vagy pályázati úton, valamint közszolgáltatási szerződés alapján. A határon átnyúló tartási ügyekben történő központi hatósági feladatok esetében a kifizetésre más fizetési kötelezettség alapján kerül sor.	A határon átnyúló tartási ügyekben történő központi hatósági feladatok kivételével előleg biztosítható.	egyösszegű kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással, részletekben történő kifizetéssel – időarányosan vagy teljesítésarányosan	-	támogatási jogviszony létesítése esetén az Ávr. 84. § (2) bekezdése szerint	-	-	-

<p>b) a közpolitikai céllal összefüggő jogtudományi kutatásokhoz és jogtudományi tanulmányi tehetséggondozási, ösztöndíj rendszer kialakításához, valamint tartós működtetéséhez biztosítandó támogatásra, így különösen</p> <p>ba) az egyetemek jogász osztatlan képzése keretében hallgatói jogviszonnyal rendelkezők kiemelkedő tanulmányi eredményéhez és a tudományos munkában történő aktív közreműködéséhez,</p> <p>bb) a jogászképzési fórum működtetésével összefüggő kiadásokra,</p> <p>bc) állam- és jogtudományi témakörben folytatott tudományos munka, oktatási, kutatási tevékenység végzéséhez,</p> <p>bd) a felhasználással összefüggésben a minisztériumnál, illetve az egyetemekenél felmerülő egyes kiadások fedezetére;</p> <p>c) a minisztérium közfeladatai ellátásához a jogszabályalkotás során az igazságszolgáltatásban tetemes tapasztalatot szerzett szakemberek időszaki bevonásával felmerülő kiadások fedezetére, így különösen a kirendelésükre vonatkozó jogszabályok alapján – a folyamatos feladatellátás biztosítása érdekében – a foglalkoztatásukhoz szükséges források fedezetére;</p>	<p>b) költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet</p> <p>c) költségvetési szerv</p>	
--	---	--

	<p>d) a nemzetközi szervezeti tagságból adódó tagdíjak és ugyanezen szervezeteknek fizetendő tagállami hozzájárulásból adódó – megállapodáson vagy a nemzetközi szervezet belső előírásán alapuló – egyéb költségek, valamint a nemzetközi szervezetek üléseinek tartalmi előkészítéséhez szükséges szakértői munkák finanszírozására, a miniszter felelősségi körébe tartozó valamennyi nemzetközi kötelezettséggel összefüggő kiadások, továbbá a miniszter felelősségi körébe tartozó feladatokkal összefüggő fordítási díjak fedezetére;</p>	<p>d) nemzetközi szervezet, gazdálkodó szervezet, államháztartáson belüli szervezet, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, természetes személy</p>							
	<p>e) a határon átnyúló tartási ügyekben történő központi hatósági feladatok végrehajtásával összefüggő pénzügyi műveletek elszámolására;</p>	<p>e) természetes személy</p>							
	<p>f) a fogyasztóvédelemért való felelősségi körrel összefüggő támogatások biztosítására, így különösen fa) a fogyasztói érdekek képviseletét ellátó egyesületek támogatására, a fogyasztói tudatosság növelésére irányuló egyesületi tevékenységek ellátásának segítésére, fb) a vármegyei (fővárosi) kereskedelmi és iparkamarák által működtetett békéltető testületi tevékenységek segítésére, fc) az előirányzat felhasználásával összefüggésben a minisztériumnál vagy más szervezetnél felmerülő egyes kiadások fedezetére;</p>	<p>f) gazdálkodó szervezet, köztestület, államháztartáson belüli szervezet, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet</p>							
	<p>g) az előre nem tervezett, de az év közben szükségessé váló feladatok megoldására, eseti jellegű, elháríthatatlan igények finanszírozására.</p>	<p>g) költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, államháztartáson belüli szervezet, fejezeti kezelésű előirányzat, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet</p>							

4	385539	2 Igazságügyi miniszter feladatkörébe tartozó jogszabályok alapján teljesítendő fizetési kötelezettségek	<p>a) Az előirányzat felhasználható a büntetőeljárásról szóló törvény alapján</p> <p>aa) az egyszerűsített kártalanítási eljárás során létrejött írásbeli megállapodásban megállapított kártalanítás,</p> <p>ab) az állam ellen indított kártalanítási és kártérítési perben a felperes részére a jogerős bírósági határozatban megállapított kártalanítás és kártérítés,</p> <p>ac) az aa) és ab) alpontban rögzítettek járuléka, az ezekkel összefüggő banki, kincstári díjak, jutalékok, költségek és postaköltség megfizetésére.</p> <p>A perekkel összefüggésben az államot megillető, befolyt követeléseket az előirányzat javára, a beszédéssel kapcsolatban teljesített kiadásokat az előirányzat terhére kell elszámolni.</p>	a) természetes személy, jogi személy	A kifizetésre más fizetési kötelezettségek alapján kerül sor.	-	közvetlen kifizetés a vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint, a felmerülő kiadások megtérítése az IM igazgatás részére	-	-	-	-	-
---	--------	--	--	--------------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

<p>b) Az előirányzat felhasználható a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) alapján</p> <p>ba) a peren kívüli támogatások esetén a jogi szolgáltatást végző jogi segítő díjának állam általi térítésére vagy megelőlegezésére,</p> <p>bb) a polgári és büntetőeljárásokban a fél helyett az állam által kifizetendő vagy előlegezendő pártfogó ügyvéd díjának megfizetésére vagy megelőlegezésére, az ezzel kapcsolatos banki és postaköltség kifizetésére,</p> <p>bc) az előirányzat javára teljesítendő fizetési kötelezettség elmaradásából eredő követelések behajtása érdekében a jogi segítségnyújtó szolgálat által tett intézkedések során felmerült költségekre, így különösen a végrehajtási költségre, a regisztrációs díjra és a költségtérítésre,</p> <p>bd) a Jst. 4. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott személy ügyében felmerülő tolmácsolási és fordítási díjakra,</p> <p>be) az Európai Unió másik tagállamába irányuló jogi segítségnyújtás iránti kérelem lefordítására kirendelt szakfordító díjának állam általi megtérítésére vagy annak megelőlegezésére,</p> <p>bf) a jogi segítségnyújtással kapcsolatos ügyintézés támogató, országosan egységes informatikai rendszerrel összefüggésben felmerülő költségekre.</p>	<p>b) a Jst.-ben meghatározottak, az IM igazgatása</p>
--	--

	<p>c) Az előirányzat felhasználható a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény alapján</p> <p>ca) a bűncselekményt vagy tulajdon elleni szabálysértést, illetve bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés közvetlen következményeként sérelmet elszenvedett és emiatt életminőségükben veszélybe került személyek anyagi sérelmei enyhítésére,</p> <p>cb) az érdekvérvényesítés igénybevitelének elősegítése és az áldozatsegítő eljárásokkal kapcsolatos fordítási, tolmácsolási költségekre,</p> <p>cc) az áldozatsegítő rendszer fejlesztésével, valamint az országosan egységes informatikai rendszerrel összefüggésben felmerülő költségek megtérítésére,</p> <p>cd) az előirányzatból történő kifizetésekhez kapcsolódó postaköltségekre, továbbá a számlavezetéshez, valamint az áldozatsegítő szolgálat által az előirányzatból történő kifizetések biztosítására nyitott fizetési számla számlavezetéséhez kapcsolódó díjakra.</p> <p>d) Az előirányzat felhasználható da) az igazságügyi miniszter feladatkörébe tartozó, az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott ítéletek, illetve határozatok alapján az államot terhelő fizetési kötelezettségek megtérítésével kapcsolatos kifizetésekre,</p> <p>db) a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás, illetve a kártalanításból történő – törvény szerinti – kielégítések megfizetésére,</p> <p>dc) a felmerülő kiadásokkal összefüggő banki, kincstári díjak, jutalékok, költségek és postaköltség fedezetére.</p>	<p>c) a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló törvényben meghatározottak, az IM igazgatása</p> <p>d) természetes személy, jogi személy</p>							
--	---	---	--	--	--	--	--	--	--

5	402917		3 Az állatvédelemmel kapcsolatos feladatok támogatása	Az előirányzat felhasználható az állatvédelem, valamint a felelős állattartás fejlesztésével és népszerűsítésével, továbbá az állatvédelmi cselekvési tervben foglalt egyéb célkitűzések megvalósításával kapcsolatos feladatok hatékony ellátásának támogatására; a Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány működésének biztosítására, a pályázatok lebonyolításával kapcsolatos díjak finanszírozására.	költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, államháztartáson belüli szervezet, államháztartáson kívüli jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet	Egyedi döntéssel vagy pályázati úton.	Előleg biztosítható.	egyösszegű kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással, részletekben történő kifizetéssel – időarányosan vagy teljesítésarányosan	-	támogatási jogviszony létesítése esetén az Ávr. 84. § (2) bekezdése szerint	-	pályázati úton nyújtott támogatás esetén a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.	-
---	--------	--	---	---	--	---------------------------------------	----------------------	--	---	---	---	--	---

''

A pénzügyminiszter 1/2024. (IV. 30.) PM rendelete a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet I. pont 15. alpontjában és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Általános rendelkezések

1. § E rendelet hatálya

- a) a központi költségvetésről szóló törvény XV. Pénzügyminisztérium fejezetében eredeti, módosított vagy – a költségvetési év során – új előirányzatként megállapított fejezeti kezelésű előirányzatokra és
 - b) a költségvetési évet megelőző évek központi költségvetéséről szóló törvényeiben az a) pont szerinti fejezetet irányító szerv vezetője (a továbbiakban: miniszter) által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében megállapított fejezeti kezelésű előirányzatok költségvetési maradványára
- [az a) és a b) pont a továbbiakban együtt: előirányzatok] terjed ki.

- 2. §** (1) Az előirányzatoknak az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 109. § (5) bekezdése szerinti felhasználási szabályait az 1. melléklet tartalmazza.
- (2) A 2. melléklet tartalmazza a „Kárrendezési cél-előirányzat és egyéb kártalanítási feladatok” fejezeti kezelésű előirányzatról ár- és belvív-kártalanításra jogosult személyek fizetendő éves díját.

3. § Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatások esetében

1. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora, 8. sora, F:5 mezője és F:9 mező 3. és 4. pontja alapján az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet szerinti csekély összegű támogatás,
 2. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora, 8. sora és F:5 mező 1. és 5. pontja alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 13. és 14. cikke szerinti regionális beruházási támogatás,
 3. az 1. mellékletben foglalt táblázat 8. sora és F:5 mező 2. pontja alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 25. cikke szerinti kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás,
 4. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 26. cikke szerinti kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás,
 5. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora és F:5 mező 3. pontja alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 38. cikke szerinti, az épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás,
 6. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora és F:5 mező 3. pontja alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 38a. cikke szerinti épület-energiatakarékos intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás,
 7. az 1. mellékletben foglalt táblázat 6. sora alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 39. cikke szerinti épület-energiatakarékos projektekre irányuló, pénzügyi eszközök formájában nyújtott beruházási támogatás,
 8. az 1. mellékletben foglalt táblázat F:5 mező 4. pontja alapján a 651/2014/EU bizottsági rendelet 41. cikke szerinti, a megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás,
 9. az 1. mellékletben foglalt táblázat 3–12. sora alapján az SA.103089 (2022/N) számú, valamint az azt módosító európai bizottsági határozatokban foglaltakkal összhangban az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i 2023/C 101/03 számú európai bizottsági közlemény 2.1. szakasza szerinti támogatás
- nyújtható.

2. Értelmező rendelkezések

4. §

E rendelet alkalmazásában

1. *acélipar*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 43. pontja szerinti ipar;
2. *alapkutatás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 84. pontja szerinti kísérleti vagy elméleti munka;
3. *azonos vagy hasonló tevékenység*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 50. pontja szerinti tevékenység;
4. *az árvízzel kapcsolatos belvíz által veszélyeztetett terület*: az a terület, amelyet a felgyülemlett víz által felszíni elöntés veszélyeztethet;
5. *állami támogatás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Atr.) 2. § 1. pontja szerinti támogatás;
6. *átlátható formában nyújtott támogatás*: olyan támogatás, amelynél előzetesen, kockázatértékelés nélkül kiszámítható a bruttó támogatástartalom;
7. *áttelepítés*: a beruházó által megvalósított olyan tevékenység, amely esetében
 - a) a támogatási kérelmet benyújtó beruházó vagy a kérelmet benyújtó beruházóval egy vállalatcsoportba tartozó beruházó azonos vagy hasonló tevékenységet vagy annak egy részét az EGT megállapodás egyik szerződő felének területén található létesítményből (a továbbiakban: eredeti létesítmény) az EGT megállapodás egy másik szerződő felének területén található azon létesítménybe helyezi át, ahol a támogatott beruházásra sor kerül (a továbbiakban: támogatott létesítmény),
 - b) az eredeti, valamint a támogatott létesítményben előállított termék vagy nyújtott szolgáltatás legalább részben ugyanazokat a célokat szolgálja, és ugyanazon fogyasztói típus keresletét vagy igényeit elégíti ki, és
 - c) a kérelmet benyújtó beruházó vagy a kérelmet benyújtó beruházóval egy vállalatcsoportba tartozó vállalkozás valamely, az EGT-n belüli eredeti létesítményében folytatott azonos vagy hasonló tevékenység körében munkahelyek szűnnek meg;
8. *bérrköltség*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 31. pontja szerinti költség;
9. *biomassza*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 117. pontja szerinti anyag;
10. *biomasszából előállított üzemanyag*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 117d. pontja szerinti üzemanyag;
11. *biogáz*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 117b. pontja szerinti anyag;
12. *bioüzemanyagok*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 117a. pontja szerinti üzemanyagok;
13. *bruttó támogatási egyenérték*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 22. pontja szerinti támogatási összeg;
14. *digitalizáció*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 103c. pontja szerinti fejlesztés;
15. *diszkont kamatláb*: az Atr. 2. § 3. pontja szerinti kamatláb;
16. *egy és ugyanazon vállalkozás*: az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 2. cikk (2) bekezdése, az 1408/2013/EU bizottsági rendelet 2. cikk 2. pontja, a 717/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 2. pontja szerinti vállalkozás;
17. *egyedi támogatás*: az Atr. 2. § 4. pontja szerinti támogatás;
18. *elsődleges mezőgazdasági termelés*: az EUMSZ I. mellékletében felsorolt növények vagy állati eredetű termék előállítása, ide nem értve bármely, azok lényegi tulajdonságát megváltoztató tevékenységet;
19. *elszámolható költség*: az Atr. 2. § 6. pontja szerinti költség;
20. *energiahatékonyság*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 103. pontja szerint megtakarított energiamennyiség;
21. *energiahatékonysági alap*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 105. pontja szerinti alap;
22. *energiahatékonysági alap kezelője*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 106. pontja szerinti személy;
23. *energiahatékonysági projekt*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 104. pontja szerinti projekt;
24. *energiamegtakarítás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 103f. pontja szerinti energiamegtakarítás;
25. *energiatárolás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 130c. pontja szerinti energiatárolás;
26. *foglalkoztatottak számának nettó növekedése*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 32. pontja szerinti növekedés;
27. *független harmadik fél*: olyan vállalkozás, amely nem minősül egy másik meghatározott vállalkozás vonatkozásában a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. melléklet 3. cikk (2) bekezdése szerinti partnervállalkozásnak vagy (3) bekezdése szerinti kapcsolt vállalkozásnak;

28. *független magánbefektető*: olyan magánbefektető, aki a befektetés tárgyát képező kis- és középvállalkozásnak nem részvényese, különösen a tulajdonosi szerkezettől függetlenül az üzleti angyal és a pénzügyi közvetítő, ha az teljes mértékben viseli befektetése kockázatát;
29. *halászati és akvakultúra ágazatok*: a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1379/2013/EU rendelet) 5. cikk d) pontja szerinti ágazatok;
30. *halászati és akvakultúra-termékek*: a 717/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 1. pont a) alpontja szerinti termékek;
31. *hitel*: olyan megállapodás, amelyben a hitelező kötelezi magát, hogy meghatározott pénzüsszeget meghatározott időre a hitelfelvevő rendelkezésére bocsát, és amely a hitelfelvevőt arra kötelezi, hogy meghatározott időszakon belül visszafizesse az összeget, különösen kölcsön vagy egyéb finanszírozási eszköz, ideértve a lízinget is, amely a hitelező számára elsődlegesen minimumhozamot nyújt, azzal, hogy már meglévő hitel kiváltása nem finanszírozható;
32. *hőszivattyú*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 108b. pontja szerinti hőszivattyú;
33. *hullámtér*: a folyók, vízfolyások partvonala és az elsőrendű árvízvédelmi műnek minősített árvízvédelmi töltés (fal) közötti terület;
34. *immateriális javak*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 30. pontja szerinti javak;
35. *induló beruházás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 49. pontja szerinti beruházás;
36. *ipari kutatás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 85. pontja szerinti tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat;
37. *kapcsolt energiatermelés*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 108. pontja szerinti energiatermelés;
38. *kezeségvállalás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 67. pontja szerinti kötelezettségvállalás;
39. *kilépési stratégia*: adott részesedésre vonatkozó tulajdonviszony pénzügyi közvetítő vagy befektető általi megszüntetésére vonatkozó terv, különösen kereskedelmi értékesítés, leírás, részvények, kölcsönök visszafizetése, más pénzügyi közvetítő vagy egyéb befektető részére történő eladás, pénzügyi intézmény részére történő eladás, valamint nyilvános forgalomba hozatallal történő értékesítés;
40. *kis- és középvállalkozás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet I. melléklete szerint meghatározott vállalkozás;
41. *kísérleti fejlesztés*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 86. pontja szerinti fejlesztés;
42. *kutató-tudásközvetítő szervezet*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 83. pontja szerinti szervezet;
43. *kutatási infrastruktúra*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 91. pontja szerinti infrastruktúra;
44. *létesítmény*: funkcionálisan megbonthatatlan egészet képező termelő- vagy szolgáltatóegység;
45. *létesítmény felvásárlása*: egy létesítményhez közvetlenül kapcsolódó tárgyi eszközök és immateriális javak piaci feltételek mellett történő megvásárlása, ha a létesítmény bezárásra került vagy – ha nem vásárolják meg – bezárásra került volna, és – annak kivételével, ha egy kisvállalkozást az eladónak a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója vagy korábbi munkavállalója vásárol meg – a felvásárló beruházó a létesítmény tulajdonosától független harmadik fél;
46. *lignit*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 43a. pontja szerinti anyag;
47. *megbízott fél*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 79. pontja szerinti entitás;
48. *megújuló energia*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 109. pontja szerinti energia;
49. *megújuló energiaforrásokon alapuló kapcsolt energiatermelés*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 108a. pontja szerinti energiatermelés;
50. *megújuló hidrogén*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 102c. pontja szerinti hidrogén;
51. *megvalósíthatósági tanulmány*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 87. pontja szerinti értékelés és elemzés;
52. *mentesített ártér*: a folyók és egyéb vízfolyások melletti olyan területek (völgyek), amelyek védelmére elsőrendű árvízvédelmi műnek minősített árvízvédelmi töltés épült;
53. *mezőgazdasági termék*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 11. pontja és az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 2. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti termék;
54. *mezőgazdasági termék feldolgozása*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 10. pontja és az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 2. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti tevékenység;
55. *mezőgazdasági termék forgalmazása*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 8. pontja és az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 2. cikk (1) bekezdés d) pontja szerinti tevékenység;

56. *nagyberuházás*: az az induló beruházás, amelyhez kapcsolódóan az elszámolható költségek összege az összeszámitási szabályt figyelembe véve jelenértéken meghaladja az 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget;
57. *nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 107. pontja szerinti energiatermelés;
58. *nagyvállalkozás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 24. pontja szerinti vállalkozás;
59. *nehéz helyzetben lévő vállalkozás*: az Atr. 6. §-ában meghatározott vállalkozás;
60. *nyílt ártér*: a folyók és egyéb vízfolyások melletti olyan területek (völgyek), amelyek védelmére nem épült árvízvédelmi töltés, így azokat a mederből kilépő víz szabadon elöntheti;
61. *okosfunkció-fogadási alkalmasság*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 103d. pontja szerinti jellemző;
62. *összeszámitási szabály*: a nagyberuházás elszámolható költségei kiszámításakor egyetlen beruházásnak kell tekinteni a kérelemben szereplő beruházást és a kérelmet benyújtó beruházó, valamint a kérelmet benyújtó beruházóval egy vállalatcsoportba tartozó beruházó által a kérelemben szereplő beruházás megkezdésétől számított háromszor háromszázhatvanöt napos időszakon belül a kérelemben szereplő beruházással azonos vármegyében megkezdett, ugyanazon vagy hasonló tevékenységhez kapcsolódó, regionális beruházási támogatásban részesülő beruházást;
63. *pénzügyi közvetítő*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 34. pontja szerinti pénzügyi intézmény;
64. *projekt vagy beruházás megkezdése*:
 - a) építési munka esetén az építési naplóba történő első bejegyzés vagy az építésre vonatkozó első visszavonhatatlan kötelezettségvállalás időpontja;
 - b) tárgyi eszköz és immateriális javak beszerzése esetén
 - ba) a vállalkozás általi első jogilag kötelező érvényűnek tekintett megrendelés napja,
 - bb) – a ba) pont szerinti megrendelés hiányában – az arra vonatkozóan megkötött, jogilag kötelező érvényűnek tekintett szerződés létrejöttének a napja,
 - bc) – a ba) pont szerinti megrendelés és a bb) pont szerinti szerződés hiányában – a beruházó által aláírással igazolt átvételi nap az első beszerzett gép, berendezés, anyag vagy termék szállítását igazoló okmányon;
 - c) létesítmény felvásárlása esetén a felvásárlás időpontja;
 - d) az a)–c) alpont közül több pont együttes megvalósulása esetén a legkorábbi időpont, azzal, hogy nem tekinthető a projekt vagy beruházás megkezdésének a földterület megvásárlása, ha az nem képezi a projekt vagy beruházás elszámolható költségét, valamint az előkészítő munka költségének felmerülése;
65. *regionális beruházási támogatás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 41. pontja szerinti támogatás;
66. *saját forrás*: a kedvezményezett által a projekthez igénybe vett, állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá közvetlenül vagy közvetve nem tartozó európai uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás;
67. *személyi jellegű ráfordítás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 88. pontja szerinti ráfordítás;
68. *szénipari tevékenység*: az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottsága által a szén tekintetében megállapított és a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról szóló, 2010. december 10-i 2010/787/EU tanácsi határozatban (a továbbiakban: 2010/787/EU tanácsi határozat) pontosított nemzetközi kodifikációs rendszer értelmében kiváló minőségű, közepes minőségű és gyenge minőségű, A. és B. csoportba sorolt szén kitermelésével kapcsolatos tevékenység;
69. *szinten tartást szolgáló eszköz*: olyan eszköz, amely a kedvezményezett által már használt tárgyi eszközt, immateriális javakat váltja ki anélkül, hogy a kiváltás az előállított termék, a nyújtott szolgáltatás, a termelési, illetve a szolgáltatási folyamat alapvető változását vagy bővülését eredményezné;
70. *szokásos piaci feltételek*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 39a. pontja szerinti feltétel;
71. *támogatási intenzitás*: az Atr. 2. § 15. pontja szerinti intenzitás;
72. *támogatási program*: az Atr. 2. § 16. pontja szerinti program;
73. *támogatástartalom*: az Atr. 2. § 19. pontja szerinti tartalom;
74. *tárgyi eszköz*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 29. pontja szerinti eszköz;
75. *tőkejuttatás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 70. pontja szerinti juttatás;
76. *uniós szabvány*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 102. pontja szerinti szabvány;
77. *versenyztetéses ajánlattételi eljárás*: a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 38. pontja szerinti eljárás.

*II. FEJEZET**AZ EURÓPAI UNIÓS ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK***3. Az egyes támogatási kategóriákra vonatkozó közös szabályok**

- 5. §**
- (1) A 651/2014/EU bizottsági rendelet és az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet hatálya alá tartozó támogatás kizárólag átlátható formában nyújtható.
 - (2) A kedvezményezett köteles a támogatással kapcsolatos okiratokat és dokumentumokat a támogatási döntés meghozatala napjától számított legalább tíz évig megőrizni.
 - (3) Nem ítéltető meg támogatás
 - a) – a 4. alcím szerinti támogatás kivételével – azon szervezet részére, amely a támogatás odaítélésekor még nem tett eleget valamennyi, az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozata alapján fennálló visszafizetési kötelezettségének,
 - b) – a 4. alcím szerinti támogatás kivételével – nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére,
 - c) – a 6. alcím szerinti támogatás kivételével – halászati és akvakultúra-termékek termeléséhez,
 - d) – a 6. alcím, valamint – ha a támogatás összegét nem a piacon vásárolt vagy forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg – a 4. és a 12. alcím szerinti támogatás kivételével – halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásához és forgalmazásához,
 - e) – a 6. és 8–11. alcím szerinti támogatás kivételével – elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
 - f) mezőgazdasági termék feldolgozásához és mezőgazdasági termék forgalmazásához, ha
 - fa) a támogatás összege az elsődleges termelőkől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
 - fb) a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
 - g) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha a támogatás az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
 - h) abban az esetben, ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
 - i) olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,
 - j) – a 4. alcím szerinti támogatás kivételével – a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák részére,
 - k) – a 4. alcím szerinti támogatás kivételével – atomenergia-termeléshez.
 - (4) Amennyiben a kedvezményezett a (3) bekezdés c)–f) pontjában kizárt ágazatok bármelyikében és ezektől eltérő egy vagy több ágazatban egyaránt végez tevékenységet, a 4. alcím szerinti támogatás akkor nyújtható a kedvezményezett részére ez utóbbi egyéb tevékenységhez, ha a kedvezményezett megfelelő eszközökkel – úgymint a tevékenységek szétválasztásával vagy számviteli elkülönítéssel – biztosítja, hogy a (3) bekezdés c)–f) pontjában említett kizárt ágazatokban végzett tevékenységek ne részesüljenek a 4. alcím szerinti támogatásban.
 - (5) Nem minősül exporttámogatásnak az olyan támogatás, amellyel a kereskedelmi vásárokon való részvétel költségeihez vagy olyan tanulmányok vagy tanácsadói szolgáltatások költségeihez járulnak hozzá, amelyek valamely új vagy már meglévő terméknek új piacra történő bevezetéséhez szükségesek.
 - (6) A 651/2014/EU bizottsági rendelet alapján támogatás csak akkor ítéltető meg, ha a kedvezményezett a 651/2014/EU bizottsági rendelet 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemeket tartalmazó támogatási kérelmét a projekt vagy beruházás megkezdése előtt írásban benyújtotta.
 - (7) Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén az e rendelet szerinti támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy európai uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.
 - (8) Az e rendelet szerinti támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy európai uniós forrásból származó állami támogatással.
 - (9) Az egy projekthez több forrásból igénybe vett összes állami támogatás – függetlenül attól, hogy annak finanszírozása európai uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik – mértéke nem haladhatja meg az irányadó európai uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

- (10) Amennyiben a 4. alcím szerinti támogatás nem rendelkezik azonosítható elszámolható költségekkel, a támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes finanszírozási határértékig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmozható.
- (11) Azonos elszámolható költségek esetén a 12. alcím szerinti támogatás abban az esetben halmozható csekély összegű támogatással, ha a támogatáshalmozás nem vezet a 33. § (1)–(3) bekezdése szerinti maximális támogatási összeg túllépéséhez.
- (12) A támogatási intenzitás kiszámítása során valamennyi felhasznált számadatot az adók és illetékek levonása előtt kell figyelembe venni. Ha a támogatást visszatérítendő formában nyújtják, a támogatás összegének a támogatástartalmat kell tekinteni.
- (13) A több részletben kifizetett támogatást a támogatási döntés időpontja szerinti értékre kell diszkontálni a diszkont kamatláb alkalmazásával.
- (14) Az általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) nem támogatható, kivéve, ha az az áfára vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében nem igényelhető vissza.

6. § Az Atr. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerint előzetesen be kell jelenteni az Európai Bizottság részére az egyedi támogatást, ha a támogatás összege

1. regionális beruházási támogatás esetén a beruházáshoz igényelt összes állami támogatással együtt – figyelembe véve a nagyberuházásokra vonatkozó rendelkezéseket – egy legalább 110 millió euró elszámolható költségű beruházási támogatás esetében vállalkozásonként és projektenként meghaladja
 - a) a 24,75 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a maximális regionális támogatási intenzitás 30%,
 - b) a 41,25 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a maximális regionális támogatási intenzitás 50%,
 - c) a 49,5 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a maximális regionális támogatási intenzitás 60%;
2. kutatás-fejlesztési projekthez nyújtott támogatás esetén
 - a) vállalkozásonként és projektenként meghaladja az 55 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele az alapkutatás kategóriájába tartozó tevékenységgel kapcsolatban merül fel,
 - b) vállalkozásonként és projektenként meghaladja a 35 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele az ipari kutatás kategóriájába vagy együttesen véve az ipari kutatás és az alapkutatás kategóriájába tartozó tevékenységgel kapcsolatban merül fel,
 - c) vállalkozásonként és projektenként meghaladja a 25 millió eurónak megfelelő forintösszeget, ha a projekt elszámolható költségeinek több mint fele a kísérleti fejlesztés kategóriájába tartozó tevékenységgel kapcsolatban merül fel,
 - d) meghaladja az a)–c) alpont szerinti összeg kétszeresét EUREKA-projekt vagy az EUMSz 185. cikke vagy 187. cikke alapján létrehozott közös vállalkozás által megvalósított projekt vagy a 17. § (5) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő projekt esetén,
 - e) meghaladja az a)–d) alpont szerinti összeg 150%-át, ha a kutatás-fejlesztési projekthez a támogatást visszafizetendő előleg formájában nyújtják, amelyet a bruttó támogatási egyenérték kiszámításához használt módszertan hiánya esetén az elszámolható költségek százalékában kell kifejezni, továbbá, ha az intézkedés biztosítja, hogy a projekt észszerű és prudenciális megfontolások alapján megállapított, sikeres befejezése esetén az előleg legalább a támogatás odaítélésekor irányadó diszkont kamatláb szerint számított kamattal megnövelve kerül visszafizetésre,
 - f) kutatási tevékenységet előkészítő megvalósíthatósági tanulmányhoz nyújtott támogatás esetén tanulmányonként meghaladja a 8,25 millió eurónak megfelelő forintösszeget;
3. a kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén infrastruktúráként meghaladja a 35 millió eurónak megfelelő forintösszeget;
4. a 8–9. és a 11. alcím szerinti támogatás esetén vállalkozásonként és projektenként meghaladja a 30 millió eurónak megfelelő forintösszeget;
5. a 10. alcím szerinti támogatás esetén meghaladja a 25. § (3) bekezdésében meghatározott forintösszeget.

- 7. §** (1) A támogató köteles adatot szolgáltatni a Támogatásokat Vizsgáló Iroda mint az állami támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére a 651/2014/EU bizottsági rendelet 9. cikke szerinti közzététel céljából az 5–11. alcím hatálya alá tartozó, az Atr. 2. § 6c. pontja szerinti halászati állami és elsődleges mezőgazdasági termelés támogatása esetén a 10 000 eurónak, egyéb esetben pedig a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget meghaladó egyedi támogatásról.
- (2) A támogatást nyújtó adatszolgáltatásának, illetve a közzétételnek a módját az Atr. 18/A–18/D. §-a szabályozza.

- 8. §** E fejezet alapján
- az 5–11. alcím szerinti támogatások esetén 2027. június 30-ig,
 - a 4. alcím szerinti csekély összegű támogatások esetén 2031. június 30-ig,
 - a 12. alcím szerinti válságtámogatás esetén 2024. június 30-ig
- lehet támogatási döntést hozni.

4. Csekély összegű támogatás

- 9. §** (1) A kedvezményezett és a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, bármely három év során Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.
- (2) A támogatás odaítélése során a támogatás odaítélését megelőző, három egymást követő évből álló időszakban odaítélt csekély összegű támogatások bruttó támogatástartalmának összegét kell figyelembe venni.
- (3) A kedvezményezettnek az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 7. cikk (4) bekezdése figyelembevételével – az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon – nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélését megelőző három év (háromszor háromszázhatvanöt nap) során nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.
- (4) A támogatást nyújtó a kedvezményezett részére az (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet 7. cikk (4) bekezdésével összhangban igazolást állít ki a támogatás összegéről bruttó támogatási egyenértékben kifejezve, és annak csekély összegű jellegéről, közvetlenül utalva az (EU) 2023/2831 bizottsági rendeletre.
- (5) A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a vonatkozó bizottsági rendeletekben foglalt felső támogatási határok közül a legmagasabb felső határig halmozható.
- (6) A támogatás halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a halmozás következtében az odaítélt támogatások nem lépik túl a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

5. A regionális beruházási támogatás

- 10. §** (1) A regionális beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) igénybevételének feltétele, hogy a tervezett beruházás az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti területen megvalósuló induló beruházásnak minősüljön.
- (2) Nagyvállalkozás által megvalósított, a termelési folyamat alapvető megváltozását eredményező beruházás esetén a támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek összege meghaladja az alapvetően megváltoztatandó eredeti termelési folyamathoz kapcsolódó eszközökre a kérelem benyújtásának adóévet megelőző három adóévben elszámolt terv szerinti értékcsökkenés összegét.
- (3) Meglévő létesítmény termékinálatának a létesítményben új tevékenységgel vagy termékkel történő bővítését eredményező induló beruházáshoz támogatás akkor vehető igénybe, ha az elszámolható költségek legalább 200%-kal meghaladják az eredeti tevékenység keretében használt és az új tevékenység keretében is használni tervezett tárgyi eszközöknek és immateriális javaknak a beruházás megkezdése előtti adóévben nyilvántartott könyv szerinti értékét.

- 11. §**
- (1) A támogatás akkor vehető igénybe, ha a kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházással létrehozott tevékenységet az üzembe helyezés időpontjától számított legalább öt évig, kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig fenntartja.
 - (2) Nagyvállalkozás által beszerzett eszköznek újnak kell lennie, kivéve a felvásárlás esetét.
 - (3) Az (1) bekezdés szerinti követelmény nem akadályozza a gyors technológiai változások miatt a fenntartási időszak alatt korszerűtlenné vált vagy meghibásodott tárgyi eszköz cseréjét, ha a fenntartási időszak alatt a gazdasági tevékenység fenntartása az érintett régióban biztosított. A korszerűtlenné vált vagy meghibásodott és támogatásban már részesült tárgyi eszköz cseréjére a fenntartási időszakban a kedvezményezett állami támogatásban nem részesülhet. Az új eszköznek a lecserélt tárgyi eszközzel azonos funkcióval és azonos vagy nagyobb kapacitással kell rendelkeznie, továbbá a gyártási időpontja nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszközé.
 - (4) A támogatás akkor vehető igénybe, ha a kedvezményezett az elszámolható költségek legalább 25%-át állami forrástól mentes saját forrásból vagy külső finanszírozás igénybevételével biztosítja, továbbá a teljes beruházás megvalósításához szükséges költségek forrását a támogató számára bemutatja.
 - (5) A kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg, a támogatás visszafizetésének terhe mellett nyilatkozik arról, hogy a támogatási kérelem benyújtását megelőző két évben nem valósított meg áttelepítést abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani, és kötelezettséget vállal arra, hogy a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházás üzembe helyezését követő legalább két évig nem kerül sor áttelepítésre abba a létesítménybe, amelyben a támogatási kérelem tárgyát képező induló beruházást meg kívánja valósítani.
- 12. §** Nem nyújtható támogatás
- a) acélipari tevékenységhez,
 - b) lignitipari tevékenységhez,
 - c) szénipari tevékenységhez,
 - d) ellenszolgáltatásért végzett légi, tengeri, közúti, vasúti és belvízi úton történő személy- vagy áruszállítási szolgáltatás nyújtásához vagy az ahhoz kapcsolódó infrastruktúrához,
 - e) energiatermelési, energiátárolási, energiaátviteli, energiaszolgáltatási tevékenységhez és energetikai célú infrastruktúra létrehozását szolgáló beruházáshoz,
 - f) szélessávú ágazatban végzett tevékenységhez.
- 13. §**
- (1) A támogatás maximális támogatási intenzitása az egyes területeken az Atr. 25. § (1) bekezdésében meghatározott mérték, figyelemmel a (2)–(5) bekezdésben foglaltakra.
 - (2) A támogatási intenzitás – a nagyberuházások kivételével – kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal, középvállalkozás esetén 10 százalékponttal növelhető, ha a kedvezményezett a kérelem benyújtásakor, valamint a támogatási döntés meghozatalakor is megfelel az adott vállalkozástípus feltételeinek.
 - (3) A támogatás maximális támogatási intenzitása nagyberuházás esetén az Atr. 25. § (3) bekezdésében foglaltak szerint határozandó meg.
 - (4) Nagyberuházás esetén az odaítélhető összes állami támogatás összegéből le kell vonni a beruházás megkezdését megelőző háromszor háromszázhatvanöt napos időszakban a kedvezményezett által vagy a kedvezményezettől független harmadik félnek nem minősülő beruházó által azonos vármegyében megkezdett olyan beruházáshoz vagy beruházásokhoz odaítélt állami támogatás jelenértéken meghatározott összegét, amely azonos vagy hasonló tevékenységet valósít meg.
 - (5) Ha a (4) bekezdés szerinti összeszámitási szabály figyelembevétele nélkül az adott beruházáshoz nyújtható állami támogatás jelenértéken kisebb, mint a (4) bekezdés szerint meghatározott támogatási összeg, akkor ez a kisebb összeg az odaítélhető állami támogatás felső korlátja. Ellenkező esetben állami támogatás a (4) bekezdésben meghatározott összegig nyújtható.
- 14. §**
- (1) A támogatás keretében elszámolható
 - a) a beruházás érdekében felmerült tárgyi eszközök és immateriális javak költsége,
 - b) a beruházás által létrehozott munkahelyek két évre számított becsült bérköltsége vagy
 - c) az a) és b) pontban szereplő költség típusok kombinációja, ha az így kapott összeg nem haladja meg az a) vagy b) pont szerinti összeg közül a magasabbat.

- (2) Az elszámolható költség az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a következők szerint határozható meg:
- a tárgyi eszközöknek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 47., 48. és 51. §-a szerinti költsége,
 - immateriális javak esetén az Sztv. 47., 48. és 51. §-a szerinti költsége,
 - létesítmény felvásárlása esetén a tárgyi eszközök és az immateriális javak vételára,
 - az ingatlan, gép, berendezés bérleti díjának a fenntartási időszak végéig elszámolt összege.
- (3) A (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben, ha a tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzéséhez a létesítmény felvásárlását megelőzően már nyújtottak támogatást, ezen tárgyi eszközök és immateriális javak költségét le kell vonni a létesítmény felvásárlásához kapcsolódó elszámolható költségekből. Ha egy kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalók vesznek át, a tárgyi eszközöknek és az immateriális javaknak a vevőtől független harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie.
- (4) A tárgyi eszköz bérléséhez kapcsolódó költség elszámolható, ha
- a földterületre vagy épületre vonatkozó bérleti jogviszony nagyvállalkozás esetén a beruházás üzembe helyezését követő legalább öt évig, kis- és középvállalkozás esetén a beruházás üzembe helyezését követő legalább három évig fennáll, és
 - a pénzügyi lízing formájában beszerzett üzemre, gépre, berendezésre vonatkozó szerződés tartalmazza az eszköznek a bérleti időtartam lejáratakor történő megvásárlására vonatkozó kötelezettséget.
- (5) Tárgyi eszköz esetén az elszámolható költséget a szokásos piaci áron kell figyelembe venni, ha az a beruházó és a beruházótól nem független harmadik vállalkozás között a szokásos piaci árnál magasabb áron kötött szerződés alapján merült fel.
- (6) Az immateriális javak költsége elszámolható, ha
- azokat kizárólag a támogatásban részesült létesítményben használják fel,
 - azok az Sztv. előírásai szerinti terv szerinti értékcsökkenési leírás alá esnek,
 - azokat szokásos piaci feltételek mellett, a vevőtől független harmadik féltől vásárolják meg,
 - azok kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig a kedvezményezett eszközei között szerepelnek, és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották,
 - azok nagyvállalkozás esetén legalább öt évig a kedvezményezett eszközei között szerepelnek, és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották, és
 - azok költsége nagyvállalkozás esetén az elszámolható költségek legfeljebb 50%-át teszik ki.
- (7) Nem minősül elszámolható költségnek
- a szinten tartást szolgáló tárgyi eszközök és immateriális javak költsége,
 - a kérelem benyújtásának napja előtt felmerült költség, ráfordítás.
- (8) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a beruházás üzembe helyezését követő háromszor háromszázhatvanöt napon belül újonnan létrehozott munkahelyeken foglalkoztatott munkavállalók – Sztv. 79. §-a szerint elszámolható – személyi jellegű ráfordításának – ide nem értve az egyéb személyi jellegű kifizetéseket – 24 havi összege számolható el a munkakör betöltésének napjától számítva.
- (9) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti elszámolható költség esetén akkor nyújtható támogatás, ha
- a beruházás a kedvezményezettnél foglalkoztatottak számának nettó növekedését eredményezi a beruházás megkezdését megelőző 12 hónap átlagához képest, azt követően, hogy a megszüntetett munkahelyek száma levonásra került a b) pont szerinti időszak alatt létrehozott munkahelyek számából,
 - a munkahelyeket a beruházás üzembe helyezésétől számított három éven belül betöltik,
 - kis- és középvállalkozás esetén a kedvezményezett a beruházás megkezdésekor már létező, továbbá a beruházással létrejött új munkahelyeket a munkahely első betöltésétől számított legalább három évig az érintett területen fenntartja, és
 - nagyvállalkozás esetén a kedvezményezett a beruházás megkezdésekor már létező, továbbá a beruházással létrejött új munkahelyeket a munkahely első betöltésétől számított legalább öt évig az érintett területen fenntartja.

6. A kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás

- 15. §** (1) A kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) a (2) bekezdés szerinti kategóriába tartozó kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtható, beleértve a Horizont 2020 keretprogram vagy a Horizont Európa keretprogram keretében kiválósági pecsét minőségi védjegyben részesült

kutatás-fejlesztési projekteket, továbbá a társfinanszírozott kutatás-fejlesztési projekteket és a társfinanszírozott partnerség létrehozására irányuló projekteket is.

- (2) A kutatás-fejlesztési projekt kategóriái:
- alapkutatás,
 - ipari kutatás,
 - kísérleti fejlesztés,
 - megvalósíthatósági tanulmány.
- (3) Ha egy projekt több tevékenységet foglal magában, az egyes tevékenységeket be kell sorolni a (2) bekezdés szerinti kutatás-fejlesztési kategóriák közé.

- 16. §**
- (1) Az elszámolható költségeket a kutatás-fejlesztési projekt valamely meghatározott kategóriájához kell rendelni.
- (2) A 15. § (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott projekt esetén a támogatás keretében elszámolható
- a kutatók, technikusok és egyéb kisegítő személyzet személyi jellegű ráfordítása a projektben való foglalkoztatásuk mértékéig,
 - az eszközök, berendezések költsége a projekt céljaira való használatuk mértékéig és idejére, azzal, hogy ahol ezeket az eszközöket és felszereléseket nem a teljes élettartamuk alatt használják a projekthez, csak az általános számviteli elvek alapján elfogadott, a projekt idejére számított amortizációs költségek számolhatóak el,
 - az épületek és a földterület költsége a projekt céljaira való használatuk mértékéig és idejére, azzal, hogy az épületek esetén csak az általános számviteli elvek alapján elfogadott, a projekt idejére számított amortizációs költségek, földterület esetén a kereskedelmi, illetve a ténylegesen felmerülő beruházási költségek számolhatóak el,
 - a szerződéses kutatás, a külső forrásokból szokásos piaci feltételek mellett megvásárolt vagy licencia tárgyát képező műszaki ismeretek és szabadalmak költsége, valamint a tanácsadás és hasonló szolgáltatások költsége, ha azokat kizárólag a projekthez veszik igénybe,
 - a további általános és egyéb működési költség, beleértve az anyagok, a fogyóeszközök és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a projekt folyamán merülnek fel.
- (3) A (2) bekezdés e) pontja szerinti költségek – a 651/2014/EU bizottsági rendelet 7. cikk (1) bekezdés harmadik fordulatának sérelme nélkül – egyszerűsített költségelszámolás alapján közvetett költségként is megállapíthatók. A közvetett költségek mértéke nem haladhatja meg a (2) bekezdés a)–d) pontja szerinti elszámolható költségek összegének legfeljebb 20%-át.
- (4) A 15. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott projekt esetén a támogatás keretében a megvalósíthatósági tanulmány költsége számolható el.

- 17. §**
- (1) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg
- alapkutatás esetén az elszámolható költségek 100%-át,
 - ipari kutatás esetén az elszámolható költségek 50%-át,
 - kísérleti fejlesztés esetén az elszámolható költségek 25%-át,
 - megvalósíthatósági tanulmány esetén az elszámolható költségek 50%-át.
- (2) A támogatási intenzitást külön kell megállapítani az egyes kedvezményezettekre, ideértve az (5) bekezdés a) pont ab) alpontja és b) pont bb) alpontja szerinti együttműködési projektben részt vevőket is.
- (3) Ipari kutatás, kísérleti fejlesztés és megvalósíthatósági tanulmány esetén az (1) bekezdés szerinti támogatási intenzitás középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető.
- (4) Ipari kutatás és kísérleti fejlesztés esetén az (1) bekezdés szerinti támogatási intenzitás a (3) bekezdésben foglalt mértéken felül legfeljebb az elszámolható költségek 80%-áig növelhető nagyvállalkozás esetén is, oly módon, hogy az (5) bekezdés a) és b) pontja együttesen nem alkalmazható.
- (5) Ipari kutatás és kísérleti fejlesztés esetén a támogatási intenzitás
- 15 százalékponttal növelhető, ha
 - a projekt az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti területen valósul meg,
 - a projekt hatékony együttműködést foglal magában, és legalább egy kis- és középvállalkozás bevonásával vagy legalább két tagállamban vagy egy tagállamban és egy, az EGT-megállapodásban szerződő fél között zajlik, és egyik vállalkozás sem viseli az elszámolható költségek több, mint 70%-át, vagy a projekt legalább egy olyan kutató-tudásközvetítő szervezet bevonásával zajlik, amely

- egymagában vagy más hasonló szervezetekkel közösen az elszámolható költségek legalább 10%-át viseli, és jogosult közzétenni saját kutatási eredményeit,
- ac) a projekt eredményeit széles körben terjesztik konferenciák, publikációk, nyílt hozzáférésű adattárak, ingyenes vagy nyílt forráskódú szoftverek útján, vagy
 - ad) a kedvezményezett vállalja, hogy a projekt szellemi tulajdon-jogok által védett kutatási eredményeire vonatkozó hasznosítási engedélyeket késedelem nélkül bocsát rendelkezésre piaci áron, megkülönböztetésmentes és nem kizárólagos módon az EGT-n belül érdekelt felek használatára,
- b) 25 százalékponttal növelhető, ha
- ba) olyan nyílt felhívás alapján került kiválasztásra a projekt, melynek célja, hogy az legalább három tagállam vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél közösen tervezett projektjének részét képezze,
 - bb) a projekt legalább két – nagyvállalkozás esetén három – tagállamban vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél területén működő vállalkozások hatékony együttműködését foglalja magában, és
 - bc) az a) pont ac) vagy ad) alpontja szerinti feltétel teljesül, azzal, hogy az ac) alpont esetén az eredmények széles körű terjesztésének legalább három tagállamban vagy az EGT-megállapodásban szerződő fél területén kell megvalósulnia.

7. A kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás

- 18. §** (1) A kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) gazdasági tevékenység folytatására használt kutatási infrastruktúra építéséhez és korszerűsítéséhez nyújtható.
- (2) A támogatás keretében a tárgyi eszközök és az immateriális javak költsége számolható el.
- (3) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50%-át, amely 60%-ig növelhető, ha a kutatási infrastruktúrát legalább két tagállam finanszírozza, vagy azt európai uniós szinten minősítik és választják ki.
- (4) A kutatási infrastruktúra üzemeltetéséért vagy használatáért szokásos piaci árat kell fizetni.
- (5) A kutatási infrastruktúrának több felhasználó számára hozzáférhetőnek kell lennie, és a hozzáférést átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell biztosítani.
- (6) A kutatási infrastruktúra beruházási költségeit legalább 10%-ban finanszírozó vállalkozás kedvezőbb feltételekkel járó kedvezményes hozzáférési lehetőséget kaphat. A túlkompenzáció elkerülése érdekében a hozzáférési lehetőségnek arányban kell állnia a beruházási költséghez való hozzájárulás mértékével, és a hozzáférés feltételeit közzé kell tenni.
- (7) Ha a kutatási infrastruktúra gazdasági és nem gazdasági tevékenységre vonatkozóan egyaránt részesül közfinanszírozásban, az egyes tevékenységekhez kapcsolódó finanszírozást, költségeket és az azokból származó bevételeket külön kell elszámolni, következetesen alkalmazott és objektíven indokolható számviteli elvek alapján. Ebben az esetben a (3) bekezdés szerinti maximális támogatási intenzitás túllépésének elkerülése érdekében ellenőrzési és visszakövetelési mechanizmust kell alkalmazni arra az esetre vonatkozóan, ha a gazdasági tevékenység részaránya nagyobb, mint az a támogatás odaitélésekor megállapításra került.

8. Épületek energiahatékonyságának kivételével az energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás

- 19. §** (1) Az épületek energiahatékonyságának kivételével energiahatékonysági intézkedésekhez nyújtott beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) energiamegtakarítást eredményező beruházáshoz nyújtható.
- (2) Nem nyújtható támogatás
- a) a fosszilis tüzelőanyaggal – ideértve a földgázt is – működő energiatermelő berendezések telepítésére,
 - b) kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre, valamint
 - c) a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.
- (3) A már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás támogatható, feltéve, hogy a beruházás a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtásra és véglegesítésre kerül.

- (4) A támogatás keretében a magasabb energiatakarékossági szint eléréséhez közvetlenül kapcsolódó beruházási többletköltségek számolhatók el. Az elszámolható költségek meghatározásához a beruházási költségeket össze kell hasonlítani egy olyan alternatív forgatókönyv költségeivel, amely támogatás nélkül valósulna meg. Ha ennek eredményeként a támogatás hiányában
- olyan kevésbé energiahatékony beruházás valósulna meg, amely az adott ágazat vagy az érintett tevékenység esetében megfelel a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak, az elszámolható költségek a támogatott beruházás költségeinek és a kevésbé energiahatékony beruházás költségeinek a különbözete,
 - ugyanazon beruházás későbbi időpontban valósulna meg, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő beruházás költségeinek és a későbbi beruházás nettó jelenértéken számított költségeinek különbözete arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatott beruházás megvalósul,
 - a meglévő berendezések és felszerelések további üzemben tartása valósulna meg, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő beruházás költségeinek és a meglévő létesítmények és berendezések karbantartására, javítására és korszerűsítésére irányuló beruházások nettó jelenértékének különbözete arra az időpontra diszkontálva, amikor a támogatott beruházás megvalósul, vagy
 - kevesbé energiahatékony eszközök lízingelésére kerülne sor, az elszámolható költségek a támogatásban részesülő és a kevésbé környezetbarát eszközök lízingelésének nettó jelenértékének különbözete.
- (5) A (4) bekezdés szerinti esetekben azon alternatív forgatókönyvnek, amely a támogatás hiányában valósulna meg,
- a támogatott beruházással hasonló termelési kapacitással és élettartammal kell rendelkeznie, és eleget kell tennie az érvényben lévő uniós szabványoknak, és
 - hitelesnek kell lennie a piaci körülmények, az európai uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer által létrehozott ösztönzők és a jogszabályi követelmények tekintetében.
- (6) A (4) bekezdés d) pontja szerinti esetben a lízing költségei nem foglalják magukban a felszerelés vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos költségeket – különösen az üzemanyagköltségeket, biztosítás, karbantartás, egyéb fogyóeszközök költségeit –, függetlenül attól, hogy azok részét képezik-e a lízingszerződésnek.
- (7) A (4)–(6) bekezdéstől eltérően a teljes beruházási költség elszámolható, amennyiben a támogatott beruházás egyértelműen beazonosítható, kizárólag az energiahatékonyabbá tételére irányul, és nincs olyan kevésbé energiahatékony beruházás, amely támogatás hiányában megvalósulna.
- (8) A (4) bekezdéstől eltérően az elszámolható költségek alternatív forgatókönyv és versenyeztetési ajánlattételi eljárás nélkül is meghatározhatóak, amely esetben a magasabb szintű energiahatékonyabbá tételéhez közvetlenül kapcsolódó beruházási költségek számolhatók el.
- (9) A (4)–(8) bekezdés esetén nem számolhatók el a magasabb szintű energiahatékonyabbá tételéhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek.

20. §

- (1) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30%-át.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti támogatási intenzitás
- középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal és
 - az Atr. 25. § (1) bekezdése szerinti területen megvalósuló beruházás esetén 15 százalékponttal növelhető.
- (3) A támogatás az elszámolható költségek 100%-áig nyújtható, ha a támogatást olyan versenyeztetési ajánlattételi eljárásban ítélik oda, amely esetén
- az eljárást objektív, világos, átlátható és megkülönböztetésmentes, a tényleges verseny lehetővé tétele érdekében előzetesen meghatározott és az ajánlatok benyújtásának határideje előtt legalább 6 héttel közzétett kritériumok alapján dolgozzák ki,
 - a támogatási program végrehajtása során valamennyi ajánlattevő támogatásban részesül, és újabb ajánlattételi eljárás kiírására kerül sor, az eredeti ajánlattételi eljárást a tényleges verseny helyreállítása céljából az újabb ajánlattételi eljárásban igazítják ki, többek között a költségvetés vagy a mennyiség csökkentésével,
 - tilos bármely ajánlattételi eljárás eredményének utólagos kiigazítása, így különösen az ajánlatok eredményével kapcsolatos utólagos tárgyalás, és
 - az ajánlatok rangsorolásához – és a támogatásnak a versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében történő elosztásához – használt összes kiválasztási kritérium legalább 70%-át a projektnek a támogatási intézkedés környezetvédelmi célkitűzéseivel való hozzájárulása – így különösen a megtakarított energia vagy a megnövelt energiahatékonyabbá tétel egy egysége után igényelt támogatás – alapján határozzák meg.

- (4) A 19. § (8) bekezdése szerinti esetben az (1) és (2) bekezdésben meghatározott támogatási intenzitások és bónuszok 50%-kal csökkennek.

9. Épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás

- 21. §** (1) Az épület-energiahatékonysági intézkedéshez nyújtott beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) épületek energiahatékonyságát növelő beruházáshoz, felújításhoz nyújtható, ideértve az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítását is.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti beruházáshoz kapcsolódóan támogatás nyújtható
- a megújuló energiaforrásból villamos energiát, fűtő- vagy hűtőenergiát előállító integrált helyszíni berendezések, különösen napelemek és hőszivattyúk telepítésére,
 - a helyszíni megújulóenergia-létesítmények által termelt energia tárolására szolgáló berendezésekre, amennyiben a tárolást szolgáló berendezés energiájának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújulóenergia-termelő létesítményből nyeri,
 - az energiahatékony távfűtési és távhűtési rendszerhez való csatlakozáshoz, valamint az ehhez kapcsolódó berendezésekhez,
 - az épületet használók számára elektromos töltő- és kapcsolódó infrastruktúra – ideértve a kábelcsatornák – kiépítéséhez és telepítéséhez, abban az esetben is, amennyiben a parkoló az épületen kívül helyezkedik el, de ahhoz fizikailag csatlakozik,
 - az épület digitalizációját, különösen az épület okosfunkció-fogadási alkalmasságának növelését szolgáló berendezések – beleértve adathálózatok esetén az épületen belüli passzív hálózatot és strukturált kábeleztést –, továbbá az épülethez tartozó ingatlanon található szélessávú infrastruktúra kiegészítő részeinek telepítéséhez és
 - zöldtetőkbe, valamint az esővíz megtartására és felhasználására szolgáló berendezésekbe történő beruházásokhoz.
- (3) Nem nyújtható támogatás
- a fosszilis tüzelőanyaggal – ideértve a földgázt is – működő energiatermelő berendezések telepítésére,
 - kapcsolt energiatermelésre, távfűtésre és távhűtésre, valamint
 - a már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.
- (4) A már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak való megfelelés érdekében végrehajtott beruházás akkor támogatható, amennyiben
- a vonatkozó uniós szabványok nem energiahatékonysági minimumkövetelmények, a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtják és véglegesítik,
 - a vonatkozó uniós szabványok energiahatékonysági minimumkövetelmények, a támogatás odaítélésének még azelőtt meg kell történnie, hogy a szabványok kötelezővé válnának az érintett vállalkozásra nézve, azzal, hogy ebben az esetben a kedvezményezett pontos felújítási tervet és ütemtervet nyújt be, melyek igazolják, hogy a támogatott felújítás elegendő legalább ahhoz, hogy biztosítsa az épület energiahatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelését.
- (5) A támogatás nyújtásának feltétele, hogy az épület primer energiában mért energiahatékonyságának
- meglévő épületek felújítása esetén legalább 20%-os javulását eredményezi a beruházást megelőző állapothoz képest,
 - az épületek energiahatékonyságáról szóló, 2010. május 19-i 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv) 2. cikk (9) bekezdésében meghatározott egyetlen épületelem-típus telepítését vagy cseréjét érintő felújítás esetén legalább 10%-os javulását eredményezi a beruházást megelőző állapothoz képest,
 - új épületek esetén legalább 10%-os javulását eredményezi a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozóan a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt küszöbértékhez képest.
- (6) Az (5) bekezdés alkalmazásában a kezdeti primerenergia-igényt és annak becsült javulását a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk 12. pontjában meghatározott energiahatékonysági tanúsítványra való hivatkozással kell megállapítani.
- (7) Az (5) bekezdés b) pontja alapján nyújtott támogatások összege nem haladhatja meg az Atr. 2. § 23. pontja szerinti támogatási program energiahatékonysági intézkedésekre vonatkozó költségvetésének 30%-át.

- 22. §** (1) A támogatás keretében a teljes beruházási költség elszámolható, azzal, hogy az épületben megvalósuló magasabb energiahatékonysági szint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek nem számolhatók el.
- (2) A 21. § (2) bekezdése szerinti esetben az ott meghatározott létesítmények és berendezések teljes beruházási költsége elszámolható, azzal, hogy a magasabb energiahatékonysági szint vagy környezeti teljesítményszint eléréséhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek nem számolhatók el.
- 23. §** (1) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg
- a) – a b) és c) pontban foglaltak kivételével – az elszámolható költségek 30%-át,
 - b) a 21. § (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben az elszámolható költségek 25%-át,
 - c) ha az uniós szabványoknak minősülő energiahatékonysági minimumszabványoknak való megfelelés érdekében végzett beruházásokhoz nyújtott támogatást kevesebb, mint 18 hónappal az uniós szabványok hatálybalépése előtt nyújtják
 - ca) a 21. § (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben az elszámolható költségek 15%-át,
 - cb) a ca) alpontba nem tartozó minden más esetben az elszámolható költségek 20%-át.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti támogatási intenzitás
- a) a 20. § (2) bekezdése szerint, és
 - b) a 21. § (5) bekezdés a) pontja szerinti esetben, ha a támogatás az épület primer energiában mért energiahatékonyságának legalább 40%-os javulását eredményezi a beruházás előtti helyzethez képest, 15 százalékponttal növelhető.
- (3) A (2) bekezdés b) pontja nem alkalmazható abban az esetben, ha a beruházás a megvalósításától számított 18 hónapon belül nem javítja az épület energiahatékonyságát az uniós szabványnak minősülő energiahatékonysági minimumkövetelmények által előírt szint fölé.

10. Épület-energiahatékonysági projektekre irányuló, pénzügyi eszközök formájában nyújtott beruházási támogatás

- 24. §** (1) Az épület-energiahatékonysági projektekre irányuló pénzügyi eszköz formájában nyújtott beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) keretében
- a) a jogszabályoknak megfelelően létrehozott energiahatékonysági alap vagy pénzügyi közvetítő részére tőkejuttatás, tőke, kezességvállalás vagy kölcsön (a továbbiakban együtt: finanszírozás) nyújtható,
 - b) az épület tulajdonosainak vagy bérlőinek (a továbbiakban együtt: végső kedvezményezettek) a támogatható energiahatékonysági projektjeikhez az a) pont szerinti finanszírozás kölcsön vagy kezességvállalás formájában továbbadásra kerül.
- (2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti finanszírozás esetén az energiahatékonysági alap vagy pénzügyi közvetítő köteles a legnagyobb mértékben továbbadni a finanszírozást a végső kedvezményezetteknek, nagyobb finanszírozási volumen, alacsonyabb biztosítéki követelmények, alacsonyabb kezességi díjak vagy alacsonyabb kamat formájában.
- (3) A támogatási intézkedés végrehajtása megbízott félre bízható.
- (4) Támogatás az épületek energiahatékonyságának javítására – ideértve az épületen belül található fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítását is – irányuló beruházások végrehajtása érdekében nyújtható.
- (5) A (4) bekezdés szerinti beruházáshoz kapcsolódóan kiegészítő támogatás nyújtható
- a) a megújuló energiaforrásból villamos energiát, fűtő- vagy hűtőenergiát előállító integrált helyszíni berendezések – ideértve napelemek és hőszivattyúk – telepítéséhez,
 - b) a helyszíni megújulóenergia-létesítmények által termelt energia tárolására szolgáló berendezésekhez, amennyiben a tárolást szolgáló berendezés energiájának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújulóenergia-termelő létesítményből nyeri,
 - c) az energiahatékony távfűtési és távhűtési rendszerhez való csatlakozáshoz, valamint az ehhez kapcsolódó berendezésekhez,
 - d) az épületet használók számára elektromos töltő- és kapcsolódó infrastruktúra – ideértve a kábelcsatornák – kiépítéséhez és telepítéséhez, abban az esetben is, amennyiben a parkoló az épületen kívül helyezkedik el, de ahhoz fizikailag csatlakozik,
 - e) az épület digitalizációját, különösen az épület okosfunkció-fogadási alkalmasságának növelését szolgáló berendezések – beleértve adathálózatok esetén az épületen belüli passzív hálózatot és strukturált

kábeleztetés –, továbbá az épülethez tartozó ingatlanon található szélessávú infrastruktúra kiegészítő részeinek telepítéséhez és

- f) zöldtetőkbe, valamint az esővíz megtartására és felhasználására szolgáló berendezésekbe történő beruházásokhoz.
- (6) Nem nyújtható támogatás
- a) fosszilis tüzelőanyaggal – beleértve a földgázt is – működő energiatermelő berendezések telepítéséhez és
- b) már elfogadott és hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházáshoz.
- (7) Már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványnak való megfelelés érdekében megvalósított beruházás akkor támogatható, ha
- a) az uniós szabványok energiahatékonysági minimumkövetelmények, a támogatás odaítélésének még azelőtt meg kell történnie, hogy a szabványok kötelezővé válnának az érintett vállalkozásra nézve, azzal, hogy ebben az esetben a kedvezményezett pontos felújítási tervet és ütemtervet nyújt be, amelyek igazolják, hogy a támogatott felújítás elegendő legalább ahhoz, hogy biztosítsa az épület energiahatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelését,
- b) az uniós szabványok nem energiahatékonysági minimumkövetelmények, a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal végrehajtják és véglegesítik.

- 25. §** (1) A 24. § (4) bekezdése szerinti támogatás keretében az épület-energiahatékonysági projekt teljes költsége elszámolható.
- (2) A 24. § (5) bekezdése szerinti támogatás keretében elszámolható költség az épület-energiahatékonysági projekt teljes költsége, valamint a 24. § (4) bekezdésében meghatározott beruházások költsége.
- (3) A 24. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kölcsön vagy a garantált összeg névértéke projektenként és végső kedvezményezettenként nem haladhatja meg
- a) a 24. § (4) bekezdése szerinti beruházások esetében a 25 millió eurónak, vagy
- b) a 25. § (5) bekezdése szerinti beruházások esetében a 30 millió eurónak megfelelő forintösszeget, azzal, hogy a kezességvállalás mértéke nem haladhatja meg az alapul szolgáló kölcsön 80%-át.
- (4) A végső kedvezményezett által az energiahatékonysági alap vagy más pénzügyi közvetítő számára visszafizetendő összeg nem lehet alacsonyabb a kölcsön névértékénél.

- 26. §** (1) A 24. § (1) bekezdés a) pontja szerinti finanszírozásnak további független magánbefektetőktől származó forrásokkal kell párosulnia oly módon, hogy a bevont magánbefektetői források teljes összege elérje az energiahatékonysági projekthez nyújtott teljes finanszírozás 30%-át.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, ha a támogatást energiahatékonysági alap nyújtja, a 30%-os független magánbefektetőktől származó forrás bevonására sor kerülhet az energiahatékonysági alap, illetve az energiahatékonysági projekt szintjén is.

- 27. §** (1) A pénzügyi közvetítőt, valamint az energiahatékonysági alap kezelőjét az alkalmazandó európai uniós és nemzeti jogszabályoknak megfelelően nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell kiválasztani. A kiválasztás során nem tehető különbség az alapján, hogy azok mely tagállamban kerültek bejegyzésre vagy telepedtek le. A pénzügyi közvetítővel és az energiahatékonysági alap kezelőjével szemben kizárólag olyan feltétel támasztható, amely előre meghatározott és a befektetés jellegével objektív módon indokolható.
- (2) A független magánbefektetőt olyan nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell kiválasztani, amely megfelel az európai uniós és nemzeti jogszabályoknak, és amelynek célja – a kezességvállalástól eltérő befektetés esetén – a magánbefektetői veszteség minimalizálásával szemben az aszimmetrikus nyereségmegosztást előnyben részesítő, megfelelő kockázat-nyereség megosztási rendszer kialakítása.
- (3) Ha a magánbefektetőt nem a (2) bekezdés szerinti eljárásban választják ki, a magánbefektetőnek biztosított méltányos megtérülési rátát nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás során kiválasztott független szakértő állapítja meg.
- (4) Az állami befektetőt terhelő első veszteség nem haladhatja meg a teljes befektetés 25%-át, ha az állami és magánbefektető közötti veszteségmegosztás aszimmetrikus.
- (5) A kezességvállalás formájú befektetés esetén a kezességvállalás mértéke nem haladhatja meg a kezességvállalással biztosított portfólió 80%-át, az államot terhelő teljes veszteség a kezességvállalással biztosított portfólió 25%-át. Díjmentesen kizárólag a kezességvállalással biztosított portfólió várható veszteségét fedező kezességvállalások

nyújthatók. Amennyiben a kezességvállalás a nem várható veszteségek fedezését is magában foglalja, úgy a pénzügyi közvetítő a kezességvállalásnak a nem várható veszteségeket fedező részére piaci kezességvállalási díjat fizet.

- (6) A befektetők számára lehetővé kell tenni az energiahatékonysági alap vagy a pénzügyi közvetítő alap irányító testületeiben – különösen a felügyelőbizottságban vagy a tanácsadó bizottságban – való képviselést.
- (7) Annak érdekében, hogy a támogatási intézkedés végrehajtása céljából biztosítható legyen az üzleti szempontból megalapozott beruházási stratégia alkalmazása, a támogatást nyújtó átvilágítási folyamatot (due diligence) hoz létre.

- 28. §**
- (1) A pénzügyi közvetítőt és az energiahatékonysági alap kezelőjét üzleti alapon kell irányítani, és biztosítani kell a nyereségorientált befektetési döntések meghozatalát.
 - (2) Az (1) bekezdésben szereplő feltételek teljesítése érdekében a pénzügyi közvetítő és az energiahatékonysági alap kezelője
 - a) jogszabály vagy szerződés alapján, professzionális alapkezelő gondosságával, jóhiszeműen és az összeférhetetlenség elkerülésével, a bevált gyakorlatok szerint, szabályozói felügyelet alatt jár el,
 - b) javadalmazása megfelel a piaci gyakorlatnak, amely a 27. § (1) bekezdésének megfelelő, a pénzügyi közvetítő és az energiahatékonysági alapkezelő tapasztalatához, szakértelméhez, valamint operatív és pénzügyi kapacitásához kapcsolódó objektív kritériumokon alapuló nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes kiválasztási eljárás alkalmazásával vélelmezhető,
 - c) teljesítményhez kötött javadalmazásban részesül, vagy saját forrásai társbefektetése útján részt vállal a befektetési kockázatból, ezáltal biztosítva, hogy érdeke tartósan megegyezzen az állami befektető érdekével,
 - d) meghatározza a befektetési stratégiát, a befektetések kritériumait és tervezett ütemezését, valamint előzetesen kimutatja azok pénzügyi életképességét és az energiahatékonyságra gyakorolt várható hatásukat, és
 - e) energiahatékonysági alapban befektetett, illetve a pénzügyi közvetítőnek nyújtott állami forrásra vonatkozóan világos és reális kilépési stratégiát készít, lehetővé téve, hogy az épület-energiatermelés projektet a piac finanszírozza.

11. A megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás

- 29. §**
- (1) A megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) kizárólag új vagy felújított berendezéshez nyújtható.
 - (2) Nem nyújtható támogatás megújuló hidrogénből előállított villamosenergia-termelésre irányuló beruházáshoz.
 - (3) A villamosenergia-tárolási projektekhez – ideértve a hőtárolást is – nyújtott beruházási támogatás abban az esetben nyújtható, ha
 - a) a beruházás megújulóenergia-termelésre és tárolásra, vagy
 - b) meglévő megújulóenergia-termelő létesítmény esetén kizárólag tárolásra
 irányul, és a tárolást szolgáló berendezés energiájának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt megújulóenergia-termelő létesítményből nyeri.
 - (4) A bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, biogáz – ideértve a biometánt is – és biomassa előállításához és tárolásához nyújtott beruházási támogatás abban az esetben nyújtható, amennyiben
 - a) a támogatott üzemanyagok megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelvben és annak végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusaiban foglalt, a fenntarthatóságra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás megtakarítására vonatkozó kritériumoknak, valamint az (EU) 2018/2001 irányelv IX. mellékletében felsorolt alapanyagból készültek, és
 - b) a tárolást szolgáló berendezés tüzelőanyag-tartalmának évi legalább 75%-át a közvetlenül összekapcsolt, bioüzemanyagot, folyékony bio-energiahordozót, biogázt – ideértve a biometánt – és biomasszából előállított üzemanyagot termelő létesítményből szerzi be.
 - (5) A (3) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés esetén a termelés, az előállítás és a tárolás a 6. § (1) bekezdés 5. pontja szerinti értékhatár tekintetében egyetlen beruházási projektnek minősül.

- (6) A hidrogén előállítására irányuló beruházási támogatás kizárólag megújuló hidrogént előállító létesítményekhez nyújtható, ideértve a megújuló hidrogén átvitelére és elosztására szolgáló infrastruktúrát, valamint a megújuló hidrogént tároló létesítményeket is.
- (7) A (6) bekezdés esetén, amennyiben a támogatott projekt elektrolizátorból, egy vagy több megújulóenergia-termelő egységből áll, és egy hálózati csatlakozási ponttal rendelkezik, az elektrolizátor kapacitása nem haladhatja meg a megújulóenergia-termelő egységek együttes kapacitását.
- (8) A nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelő egységekre irányuló beruházási támogatás abban az esetben nyújtható, amennyiben a 2012/27/EU irányelv, illetve a részben vagy egészben helyébe lépő későbbi jogszabályok rendelkezései szerinti hő- és villamos energia külön-külön történő termeléséhez képest összességében primerenergia-megtakarítást eredményeznek.
- (9) A (8) bekezdés szerinti beruházási támogatás nem nyújtható fosszilis tüzelőanyaggal működő kapcsolt energiatermelő létesítményhez, kivéve az olyan földgázzal működő kapcsolt energiatermelő létesítményt, amely esetében az (EU) 2021/221/2139 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 1. melléklet 4.30. szakaszával összhangban, a 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlati céloknak való megfelelés biztosított.
- (10) Megújuló energiaforrásokon alapuló, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez közvetlenül kapcsolódó villamosenergia- és hőtárolási projektekhez nyújtott beruházási támogatás a (3) bekezdésben foglalt feltételek teljesülése esetén nyújtható.

- 30. §**
- (1) A támogatás keretében a teljes beruházási költség számolható el, és támogatás nem függhet a termelés eredményétől.
 - (2) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek
 - a) 45%-át a megújulóenergia-termelésre – ideértve az (EU) 2018/2001 irányelv VII. mellékletének megfelelő hőszivattyúkat –, a megújuló hidrogén és megújuló energiaforrásokon alapuló, nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre irányuló beruházások esetében, vagy
 - b) 30%-át minden egyéb esetben.
 - (3) A támogatási intenzitás középvállalkozás esetén 10 százalékponttal, kisvállalkozás esetén 20 százalékponttal növelhető.
 - (4) A támogatás az elszámolható költségek 100%-áig nyújtható, ha a támogatást olyan versenyeztetési ajánlattételi eljárásban ítélik oda, amely esetén
 - a) az eljárást objektív, világos, átlátható és megkülönböztetésmentes, a tényleges verseny lehetővé tétele érdekében előzetesen meghatározott és az ajánlatok benyújtásának határideje előtt legalább 6 héttel közzétett kritériumok alapján dolgozzák ki,
 - b) ha a támogatási program végrehajtása során valamennyi ajánlattevő támogatásban részesül, és újabb ajánlattételi eljárás kiírására kerül sor, az eredeti ajánlattételi eljárást a tényleges verseny helyreállítása céljából az újabb ajánlattételi eljárásban igazítják ki, többek között a költségvetés vagy a mennyiség csökkentésével,
 - c) tilos bármely ajánlattételi eljárás eredményének utólagos kiigazítása, így különösen az ajánlatok eredményével kapcsolatos utólagos tárgyalás, és
 - d) az ajánlatok rangsorolásához és végső soron a támogatásnak a versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében történő elosztásához használt összes kiválasztási kritérium legalább 70%-át a megújuló energiaforrásból vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel előállított energiakapacitás egy egysége után igényelt támogatás alapján határozzák meg.

12. Válságtámogatás

- 31. §**
- (1) A válságtámogatás (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: támogatás) az EUMSz 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül, és az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03. számú európai bizottsági közlemény (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: közlemény) 2.1. szakaszának szabályaival és ezen alcím szerinti támogatási programot jóváhagyó SA.103089 (2022/N) számú, valamint az azt módosító európai bizottsági határozatokban foglaltakkal összhangban nyújtható olyan vállalkozásoknak, amelyek működését a háború gazdasági hatásai hátrányosan érintik. Az érintettségről a vállalkozás a támogatás odaítélését megelőzően nyilatkozik.

- (2) A támogatás vissza nem térítendő támogatás, hitel és tőke formájában nyújtható, azzal, hogy hitel és tőke formájában nyújtott támogatás esetén a hitel teljes névértékét vagy a tőke teljes összegét kell figyelembe venni, a 33. § (1)–(3) bekezdése szerinti értékhatároknak való megfelelés ellenőrzésekor.
- (3) A támogatás 2024. június 30-ig ítéltetű oda.
- (4) A hitel formájában nyújtott támogatás tőke formájában nyújtott támogatássá alakítható 2024. június 30-ig úgy, hogy az átalakított támogatás összegét az átalakításkor nem kell újból figyelembe venni a 33. § (1)–(3) bekezdése szerinti értékhatárok vizsgálatakor, de a kedvezményezettnek ezen alcím egyéb feltételeinek az átalakításkor is meg kell felelnie.

- 32. §**
- (1) Nem részesülhet támogatásban a közlemény 1.1. szakaszában felsorolt jogi aktusokban meghatározott szankciók, valamint a közlemény elfogadását követően az Európai Unió szervei által Oroszország Ukrajna elleni agressziójára tekintettel bevezetett egyéb szankciók hatálya alá tartozó vállalkozás, így különösen nem részesülhet támogatásban a szankciókat bevezető jogi aktusokban kifejezetten megnevezett jogalany, valamint az ilyen jogalany meghatározó befolyása alatt lévő vállalkozás.
 - (2) Nem nyújtható támogatás az (1) bekezdés szerinti szankciókkal érintett ágazatokban folytatott tevékenységhez, ha a támogatás veszélyeztetné a szankciók célkitűzéseit.
 - (3) A támogatás nyújtásának nem lehet feltétele az, hogy a kedvezményezett a gazdasági tevékenységét áthelyezze az EGT-n belül egy másik országból Magyarország területére.
 - (4) A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatás nem határozható meg a piacon forgalmazott termékek ára vagy mennyisége alapján.
 - (5) A halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásoknak nyújtott támogatás nem tartozhat a 717/2014/EU bizottsági rendelet 1. cikk (1) bekezdés a)–k) pontja szerinti támogatási kategóriák közé.

- 33. §**
- (1) A támogatás támogatástartalma a közlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb támogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve, a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – nem haladhatja meg a 2 250 000 eurónak megfelelő forintösszeget.
 - (2) A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozások esetén az e tevékenységekhez összesen nyújtott támogatás támogatástartalma a közlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb támogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 280 000 eurónak megfelelő forintösszeget.
 - (3) A halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozások esetén az e tevékenységekhez összesen nyújtott támogatás támogatástartalma a közlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb támogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 335 000 eurónak megfelelő forintösszeget.
 - (4) Ha egy vállalkozás több ágazatban is tevékenységet folytat, és ezekre az (1)–(3) bekezdés szerinti eltérő felső határok vonatkoznak, a vállalkozás a támogatásokról olyan elkülönített nyilvántartást vezet, amely biztosítja az érintett tevékenységekre vonatkozó, (1)–(3) bekezdés szerinti felső határok betartását, és azt, hogy a teljes maximális összeg vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – ne haladja meg a 2 250 000 eurónak megfelelő forintösszeget.
 - (5) Ha egy vállalkozás a (2) és (3) bekezdés szerinti ágazatokban tevékenykedik, a teljes maximális támogatási összeg vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 335 000 eurónak megfelelő forintösszeget.

- 34. §**
- (1) A mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára a 33. § (1) bekezdése szerinti maximális támogatástartalommal nyújtható támogatás, ha a támogatás mértéke nem függ a mezőgazdasági termék elsődleges termelője részére történő teljes vagy részleges átadásától, és a támogatás mértékét nem az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozások által forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg.
 - (2) A mezőgazdasági termékek feldolgozásával vagy forgalmazásával foglalkozó vállalkozások számára nyújtott támogatás mértéke az (1) bekezdéstől eltérően meghatározható az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az elsődleges termelők által forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján, ha a kérdéses termékeket az elsődleges termelő nem élelmiszeripari célokra vagy egyáltalán nem hozta volna forgalomba.

- 35. §** (1) Azonos vagy részben azonos elszámolható költségek esetén a támogatás abban az esetben halmozható más állami támogatással, ha az nem vezet az Atr. 2. § 2a. pontja szerinti csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás vagy összeg túllépéséhez.
- (2) Ha a támogatás mellett a kedvezményezett az Atr. 2. § 1. pontja szerinti rendeletekben meghatározott csekély összegű támogatásban is részesül, az igénybe veendő vagy igénybe vett csekély összegű támogatás nem csökkenti a támogatás 33. § (1)–(3) bekezdése szerinti legmagasabb mértékét. Ha a támogatás mellett a kedvezményezett azonos vagy részben azonos elszámolható költségek vonatkozásában csekély összegű támogatást is igénybe vesz, a támogatáshalmozás nem vezethet a támogatás 33. § (1)–(3) bekezdése szerinti legmagasabb mértékének túllépéséhez.
- (3) A támogatás akkor halmozható az EUMSz 107. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti támogatással, ha az nem vezet a kedvezményezett által elszenvedett kár túlkompenzációjához.
- (4) Azonos vagy részben azonos elszámolható költségek esetén a támogatás nem halmozható az „A gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatását célzó, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret módosítása” című, 2022. november 7-i, 2022/C 423/04. számú európai bizottsági közleménnyel módosított, az „A gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatását célzó, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret hatodik módosítása, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokra történő alkalmazásáról szóló, a tagállamokhoz címzett bizottsági közlemény mellékletének módosítása” című, 2021. november 24-i, 2021/C 473/01. számú európai bizottsági közlemény 3.13. szakasza szerinti támogatással.
- 36. §** (1) A támogatást nyújtó az Atr. 18/C. § (1) bekezdésében meghatározott határidők szerint továbbítja az állami támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére a támogatásoknak az Atr. 6. melléklete szerinti adatait az Atr. 18/D. § (1) bekezdés e) pontja szerinti közzététel céljából.
- (2) A támogatást nyújtó az Atr. 18/A. § (7) bekezdés a) pontjára figyelemmel minden év április 30-áig beszámolót készít a megelőző évben nyújtott támogatásokról az állami támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére.
- (3) A támogatást nyújtó és a kedvezményezett a támogatással kapcsolatos iratokat a támogatás odaitélésétől számított tíz évig megőrzi.
- (4) A közlemény 92. pontjára figyelemmel a támogatást nyújtó átadja az állami támogatások európai uniós versenyszempontú vizsgálatáért felelős szervezet részére az Európai Bizottság megkeresésének megválaszolásához szükséges összesített adatokat.

III. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 37. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 38. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt fennálló vagy ezen idő alatt létrejött támogatási jogviszonyokban különös méltánylást érdemlő esetben és a kedvezményezett indokolt kérelmére a támogató a kedvezményezett létszámvállalási, létszámtartási kötelezettségének teljesítésétől – amennyiben a beruházás által létrehozott munkahelyek bérköltsége a beruházás elszámolható költségei között nem jelenik meg –, illetve a kedvezményezett kapcsolt vállalkozásaival egybeszámított foglalkoztatotti létszámának e rendeletben meghatározott felső határától eltekinthet.
- 39. §** Ez a rendelet
- a) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2023. december 13-i (EU) 2023/2831 bizottsági rendelet,
- b) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet I. és II. Fejezete, valamint 13., 14., 25., 26., 38., 38a., 39. és 41. cikke,

- c) az „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i 2023/C 101/03 számú európai bizottsági közlemény 2.1. szakasza hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

40. § Hatályát veszti a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 9/2018. (X. 19.) PM rendelet.

Varga Mihály s. k.,
pénzügyminiszter

XV. Pénzügyminisztérium fejezet fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználási szabályai

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1.	Áht. azonosító	Címnev	Alcím-név	Jogcím-csoport-név	Jogcímnev	Előirányzat célja	Kifizetésben részesülők köre	Támogatás biztosításának módja	Támogatási előleg	Rendelkezésre bocsátás módja	Vissza-fizetés határideje	Biztosíték	Kezelő szerv	Lebonyolító szerv	Európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatás közreműködő szervezete	
2.		Fejezeti kezelésű előirányzatok														
3.	31468		Kárrendezési cél előirányzat és egyéb kártalanítási feladatok			<p>Az előirányzat</p> <p>1. a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás 1991. július 1. előtti rendszeréből származó állami kötelezettségek rendezéséről szóló 5/1996. (I. 26.) PM rendelet, a gépjármű-szavatossági károk 1971. január 1. előtti rendszere alapján fizetett baleseti kártérítési járadékokról szóló 12/1998. (III. 27.) PM rendelet és az állami vezetői mulasztások, illetve az állam nevében elkövetett jogsértések áldozatait megillető kártérítésekről szóló 33/2010. (VI. 11.) OGY határozat alapján fedezetet nyújt:</p> <p>a) a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás 1991. július 1-je előtti rendszeréből származó állami kötelezettségekre;</p> <p>b) a gépjármű-szavatossági károk alapján az 1971. január 1. napja előtti rendszer alapján kifizetett kártérítésekre;</p> <p>c) azon személyek kártérítési igényének megtérítésére, akiknek a 2006. augusztus 20-ai budapesti tűzijátékkal összefüggésben alkotmányos alapjoga vagy személyhez fűződő joga sérelmet szenvedett;</p> <p>d) Magyarország területén ideiglenesen tartózkodott szovjet katonák által szolgálati kötelességük teljesítése közben okozott károk megtérítésére.</p> <p>2. a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap 2016. évi megszüntetésével az ár- és belvízkárok megtérítésében való önkéntes részvételre ösztönöz, amelybe a Magyarországon hullámtérben, nyílt ártérben, az árvízzel kapcsolatos belvíz által veszélyeztetett területen vagy mentesített ártérben lakóingatlan tulajdonnal rendelkező természetes személyek szerződés alapján befizetést teljesíthetnek, ezáltal jogosulttá válnak a káresemények utáni kártalanításra. Az előirányzat terhére az ár- és belvízzel kapcsolatos kártalanítás mértéke legfeljebb 15 millió forint lehet. A kezelő szerv a bejelentést követő 30 napon belül felméri az ár- és belvízi károkat, és további 15 napon belül a megállapított kártalanítási összeget ezen előirányzatról teljesíti. Amennyiben az ár- és belvíz kárkifizetés megalapozásához a szokásos és általánosan alkalmazott eljárásához képest további eljárás és ezzel járó dokumentáció szükséges, úgy a kártalanítási összeg megállapítása és ennek kifizetése az utolsó irat beérkezését követő 15 napon belül történik az előirányzat terhére.</p>	<p>1. Az F:3 mező 1. pontja tekintetében természetes személy.</p> <p>2. Az F:3 mező 2. pontja tekintetében a Magyarországon hullámtérben, nyílt ártérben, az árvízzel kapcsolatos belvíz által veszélyeztetett területen vagy mentesített ártérben lakóingatlan tulajdonnal rendelkező azon természetes személy,</p> <p>a) aki 2016. december 31-ig a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap kezelőjével szerződést kötött,</p> <p>b) aki az a) alpont szerinti szerződés alapján befizetést teljesít,</p> <p>c) akinek a tulajdonában lévő lakóingatlanban víztöbblet következtében kára keletkezett,</p> <p>d) akinek a szerződéses jogviszonya a kár bekövetkezését megelőzően legalább 30 napja fennállt,</p> <p>e) aki a káresemény bekövetkezését megelőzően 6 hónapon belül ideiglenesen teljesített rendszeres befizetést a kártalanítás 50%-ára jogosult,</p> <p>f) aki a káreseményt – illetve vészhelyzettel egyidejűleg bekövetkező káresemény esetén a vészhelyzet elmúltát – követő 15 napon belül a káreseményt írásban bejelenti. (Vészhelyzet esetén a bejelentési határidő azon a napon kezdődik, amikor a káresemény helyszíne biztonságosan és hatóságilag engedélyezett módon megközelíthetővé vált.)</p> <p>3. Nem jogosult a 2. pontban foglalt személy a kártalanításra,</p> <p>a) ha a szerződése megszűnik, mert aa) a szerződést 30 napos felmondási idővel, a szerződést írásban felmondja, ab) a befizetés esedékességétől számított 60. napig a hátralékos díjat nem fizette meg, és halasztást nem kapott,</p> <p>ac) súlyosan szerződésszegő magatartást tanúsít,</p> <p>b) ha késedelmes kárbejelentés esetén az időmúlás következtében nem igazolható a kára.</p>	-	-	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel – időarányosan vagy teljesítésarányosan	-	-	Magyar Államkincstár	-	-	

4.	397462		Egészségügyi és egyéb kormányzati infrastruktúra fejlesztési program	Az előirányzat fedezetet nyújt: 1. vissza nem térítendő támogatásként a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaságok feladatellátásának, működési költségeinek és egyes szakmai feladatainak finanszírozására, 2. vissza nem térítendő támogatásként egyéb kormányzati infrastruktúra-fejlesztési programok működéséhez és a feladatainak elvégzéséhez szükséges támogatásokhoz.	gazdasági társaság, nonprofit szervezet	1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 2. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal. 3. Kifizetés visszerhes polgári jogi szerződés alapján.	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel – időarányosan vagy teljesítésarányosan	–	Biztosíték lehet: a) a kedvezményezett valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata, b) zálogjog, c) garancia, d) kezesség, e) óvadék.	Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság	igénybe vehető	–
5.	349562		Nagyvállalati beruházási támogatások	Az előirányzat célja a nagyvállalkozások, a középvállalkozások minimum 100 millió forint elszámolható összköltségű 1. induló beruházásainak támogatása, 2. kutatás-fejlesztési tevékenységének támogatása, 3. az 1. ponthoz kapcsolódó energiahatékonysági beruházásainak támogatása, 4. az 1. ponthoz kapcsolódó megújuló energia, megújuló hidrogén és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez nyújtott beruházási támogatás, 5. bővítő vagy pótló beruházásainak támogatása. Az előirányzat tartalmazza a kezelésével és működtetésével járó költségeket is.	1. A támogatás nagyvállalkozások és azon Magyarországon legalább 150 főt foglalkoztató (a foglalkoztatási adatok meghatározásánál a 651/2014/EU bizottsági rendelet 1. mellékletében rögzített módszertan szerint a kapcsolt és partnervállalkozások adatait, továbbá kizárólag a támogatást igénylő esetében a kölcsönzött munkaerőnek a támogatási kérelem benyújtását megelőző 12 havi átlagállományát is figyelembe kell venni) középvállalkozások számára nyújtható, amelyek kapcsolt vállalkozásaival egybeszámított éves átlagos statisztikai állományi létszáma legkésőbb a támogatott projekt fizikai befejezését követő második üzleti évben eléri a 250 főt, amennyiben 1.1. a fejlesztendő tevékenység a támogatást igénylő technológiai korszerűsítését célozza, és a Központi Statisztikai Hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó gazdasági tevékenységek egységes ágazati rendszere elnevezésű nomenklatúra (a továbbiakban: TEÁOR '08) szerint a feldolgozóipari ág (TEÁOR '08 10–33), építőipari ág (TEÁOR '08 41–43) körébe sorolt ágazatok valamelyikébe vagy a hulladékigazgatási ágazatba (TEÁOR '08 38), vagy a raktározás,	1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül, kérelem útján – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 2. Egyedi döntés alapján, pályázat útján – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 3. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal.	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel – időarányosan vagy teljesítésarányosan	–	Biztosíték lehet: a) a kedvezményezett valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata, b) bankgarancia, c) biztosítók által vállalt garancia vagy készfizető kezesség, d) kedvezményezett tulajdonosa (így különösen anyavállalat, természetes személy) által vállalt készfizető kezesség.	–	igénybe vehető	–

tárolás alágazatba (TEAOR '08 52.1) esik, vagy a nagykereskedelem és kiskereskedelem ágazatok (TEAOR '08 46–47) esetén a fejlesztés előmunka kiváltását eredményező, saját használatra történő raktárkapacitás bővítésére, automatizálására irányul,

1.2. a támogatást igénylő vagy kapcsolt vállalkozása Magyarországon rendelkezik saját tulajdonú székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel,

1.3. a támogatást igénylő vagy kapcsolt vállalkozása rendelkezik legalább három lezárt (beszámolóval alátámasztott), teljes (365 napot jelentő) üzleti évvel, melybe az előtársaságként való működés időszaka nem számít bele,

1.4. a támogatást igénylőnek vagy a támogatást igénylőnek a kapcsolt és partnervállalkozásaival egybeszámított, a támogatási igény benyújtását megelőző – közgyűlés, taggyűlés vagy a tulajdonosok által jóváhagyott –, legutolsó lezárt, teljes üzleti év éves beszámoló szerinti árbevétele meghaladja a projekt elszámolható összköltségét,

1.5. a támogatást igénylőnek vagy a támogatást igénylőnek a kapcsolt és partnervállalkozásaival egybeszámított, a támogatási igény benyújtását megelőző – közgyűlés, taggyűlés vagy a tulajdonosok által jóváhagyott –, legutolsó lezárt, teljes üzleti év éves beszámoló szerinti mérlegfőösszege meghaladja a projekt elszámolható összköltségét,

1.6. a beruházás a támogatást igénylőnél az átlagos éves nettó árbevétel növekedését eredményezi a beruházás megkezdését megelőző üzleti év éves nettó árbevételéhez képest,

1.7. a támogatást igénylő vállalja az átlagos statisztikai állományi létszám megtartását és a bérköltségeként nyilvántartott kifizetések növelését,

1.8. a támogatást igénylő az elszámolható költségek legalább 25%-át saját forrásból biztosítja, és a teljes beruházás megvalósításához szükséges költségek forrását a támogató számára bemutatja,

1.9. a támogatást igénylő nagyvállalkozás vállalja, hogy a nagyvállalati méretkategóriát legalább a fenntartási időszak végéig megőrzi,

1.10. amennyiben a fejlesztendő tevékenység a raktározás, tárolás alágazatban (TEÁOR '08 52.1) vagy a nagykereskedelem és kiskereskedelem ágazatokban (TEÁOR '08 46–47) valósul meg, a támogatást igénylő vállalja, hogy a beruházásban érintett székelyén, telephelyén, fióktelepén vagy kapcsolt vállalkozásánál legalább 50 új munkahelyet létesít, legkésőbb a támogatott projekt fizikai befejezését követő 60 napon belül.

2. Nem nyújtható támogatás, ha a támogatási igény

2.1. benyújtójának lejárt esedékességű, 60 napot meghaladó nyilvántartott adó- vagy egyéb köztartozása van, kivéve, ha a tartozás szerint illetékes hatóság számára fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezett,

2.2. a 2.4. alpont hatálya alá tartozó vállalkozások kivételével, benyújtójának a kapcsolt vállalkozásaival egybeszámított foglalkoztatotti létszáma eléri a 13 ezer főt,

				<p>2.3. benyújtója a beruházást vagy a fejlesztést olyan bérlet vagy lízingelt ingatlanon kívánja megvalósítani, amely esetében a bérleti vagy a lízingszerződés kizárólagos joggal nem biztosítja a támogatással megvalósuló létesítmény üzemeltetésének lehetőségét legalább a kötelező üzemeltetési időszak idejére, vagy a támogatási igény benyújtója nem vállalja, hogy bérleti vagy a lízingszerződés lejárta előtt a fenti feltételeknek megfelelő helyszínen rendelkezésre állását igazolja,</p> <p>2.4. benyújtójában a szavazati jogok legalább 25%-át közvetlenül vagy közvetve, egyénileg vagy közösen egy vagy több állami szerv, vagy közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány irányítja, kivéve az alábbi TEÁOR '08 kódú fejlesztendő tevékenységek esetén:</p> <p>2.4.1. 10.11 Húsfeldolgozás, -tartósítás,</p> <p>2.4.2. 10.13 Hús-, baromfi- és húskészítmény gyártása,</p> <p>2.4.3. 10.89 M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása,</p> <p>2.4.4. 15.11 Bőr, szőrme kikészítése,</p> <p>2.4.5. 16.21 Falemezgyártás,</p> <p>2.4.6. 16.22 Parketta gyártás,</p> <p>2.4.7. 16.23 Épületasztalos-ipari termék gyártása,</p> <p>2.4.8. 18.1 Nyomdai tevékenység,</p> <p>2.4.9. 19.20 Kőolaj-feldolgozás,</p> <p>2.4.10. 20.1 Vegyi alapanyag gyártása,</p> <p>2.4.11. 20.5 Egyéb vegyi termék gyártása,</p> <p>2.4.12. 22.2 Műanyag termék gyártása,</p> <p>2.4.13. 23.6 Beton-, gipsz-, cementtermék gyártása,</p> <p>2.4.14. 25.11 Fémszerkezet gyártása,</p> <p>2.4.15. 29.10 Közúti gépjárműgyártása,</p> <p>2.4.16. 29.31 Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása,</p> <p>2.4.17. 29.32 Közúti járműalkatrészeinek gyártása,</p> <p>2.4.18. 38 Hulladékgyártás.</p>						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

8.	388417	Egészségipari vállalatok versenyképességének javítása	<p>Az előirányzat célja a hazai kis-, közép- és nagyvállalkozások minimum 400 millió forint elszámolható összköltségű, egészségipari termék kifejlesztésére vagy előállítására irányuló beruházásainak, továbbá a hazai egészségügyi gyártás megerősítésének támogatása.</p> <p>Az előirányzat tartalmazza a kezelésével és működtetésével járó költségeket is.</p>	<p>1. A támogatás azon vállalkozások számára nyújtható, amelyek esetében</p> <p>a) a támogatást igénylő vagy kapcsolt vállalkozása Magyarországon rendelkezik saját tulajdonú székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel,</p> <p>b) a támogatást igénylő vagy kapcsolt vállalkozása rendelkezik legalább három lezárt (beszámolóval alátámasztott), teljes (365 napot jelentő) üzleti évvel, amelybe az előtársaságként való működés időszaka nem számít bele,</p> <p>c) a beruházás a támogatást igénylőnél az átlagos éves nettó árbevétel növekedését eredményezi a beruházás megkezdését megelőző üzleti év éves nettó árbevételéhez képest,</p> <p>d) a támogatást igénylő vállalja, hogy a támogatási kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban meglévő, vagy ha az magasabb, a támogatást igénylő más támogatási szerződésben rögzített létszámválalásban szereplő foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszámát a támogatott tevékenység lezárásáig fenntartja,</p> <p>e) a támogatást igénylő vállalja, hogy a beruházást annak befejezését követő legalább 3 éven keresztül, vagy ha a támogatás biztosítása szerinti egyes állami támogatási kategóriák vonatkozásában e rendelet II. fejezetében ennél hosszabb határidő kerül megállapításra, akkor ezen időtartamig fenntartja,</p> <p>f) a támogatást igénylő kapcsolt vállalkozásaival egybeszámított éves átlagos statisztikai állományi létszáma eléri a 10 főt, és a támogatott tevékenység lezárásáig sem csökken 10 fő alá.</p>	<p>1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül, kérelem útján</p> <p>– támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal.</p> <p>2. Egyedi döntés alapján, pályázat útján</p> <p>– támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal.</p> <p>3. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal.</p>	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel	– időrányosan vagy teljesítésarányosan	–	<p>Biztosíték lehet:</p> <p>a) a kedvezményezett valamennyi</p> <p>– jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata,</p> <p>b) biztosítói vagy bankgarancia,</p> <p>c) készfizető kezesség,</p> <p>d) zálogjog.</p>	–	igénybe vehető	–
----	--------	---	---	---	--	---------------------	--	--	---	--	---	----------------	---

					2. Nem nyújtható támogatás, ha a támogatási igény a) benyújtójának lejárt esedékességű, 60 napot meghaladó nyilvántartott adó- vagy egyéb köztartozása van, kivéve, ha a tartozás szerint illetékes hatóság a számára fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, b) benyújtója a beruházást vagy a kísérleti fejlesztést olyan bérelt vagy lízingelt ingatlanon kívánja megvalósítani, amely esetében a bérleti vagy a lízingszerződés kizárólagos joggal nem biztosítja a támogatással megvalósuló létesítmény üzemeltetésének lehetőségét legalább a támogatott tevékenység lezárásáig, vagy a támogatást igénylő nem vállalja, hogy a bérleti vagy a lízingszerződés lejártá előtt a fenti feltételeknek megfelelő helyszínen rendelkezésre állását igazolja, c) benyújtójának a kapcsolt vállalkozásaival egybeszámított foglalkoztatotti létszáma eléri az 5 ezer főt, d) vállalkozásban történő részesedés szerzésére irányul.								
9.	386273	Nemzetközi és egyéb kötelezettségek	Az előirányzat célja: 1. a könyvvizsgálói közfelügyeleti rendszer működtetése érdekében a Magyar Könyvvizsgálói Kamara támogatása, 2. a) a miniszter és irányítása alá tartozó intézmények nemzetközi szervezetekben viselt tagságáról szóló hatályos nemzetközi szerződésekben eredő fizetési kötelezettségeinek teljesítése, b) tagdíjfizetési kötelezettségeken kívül a nemzetközi szervezetek által kezdeményezett kötelező jellegű önkéntes felajánlások, valamint nemzetközi egyezményeken és bilaterális vagy multilaterális megállapodásokon alapuló fizetési kötelezettségek, hozzájárulások teljesítése, 3. egyedi miniszteri döntések alapján támogatandó feladatok, programok megvalósítása, 4. az év közben előre nem látható kiadások fedezete. Az előirányzat tartalmazza a kezelésével és működtetésével járó költségeket is.	1. Az F-9 mező 1. pontja tekintetében a Magyar Könyvvizsgálói Kamara. 2. Az F-9 mező 2. pontja tekintetében nemzetközi szervezet. 3. Az F-9 mező 3. pontja tekintetében természetes személy, gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, civil szervezet, közhasznú szervezet, szakszervezet, helyi önkormányzat, köztestület, költségvetési szerv. 4. Az F-9 mező 4. pontja tekintetében fejezeti kezelésű előirányzat, költségvetési szerv.	1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 2. Egyedi döntés alapján, pályázat útján – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 3. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal.	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással – időarányosan vagy teljesítésarányosan	–	A kedvezményezett valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata.	–	igénybe vehető	–	
10.	390040	Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány pénzbeli vagyoni juttatása	Az előirányzat célja a Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány részére – a feladatainak ellátása érdekében – a) a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény 18. § (1) bekezdés b) pontja és 19. §-a szerinti külön törvény szerinti támogatásnak nem minősülő pénzbeli vagyoni juttatás, b) tőkeminimum biztosítása. Az előirányzat tartalmazza a kezelésével és működtetésével járó kiadásokat, bankköltségeket is.	Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány	Az F:10 mező a) és b) pontja esetén megállapodással, szerződéssel.	–	egyösszegű kifizetéssel	–	–	–	–	–	

11.	359495		Szentháromság téri ingatlanberuházással összefüggő működési kiadások	Az előirányzat fedezetet biztosít 1. a Pénzügyminisztérium budai Várnegyedben történő elhelyezésével kapcsolatos beruházások, felújítások kiadásaira, 2. a Nemzetgazdasági Minisztérium budai Várnegyedben történő elhelyezéséhez szükséges további intézkedésekről szóló 1097/2017. (III. 2.) Korm. határozat 1. pont b) alpontja szerinti nonprofit korlátolt felelősségű társaság működéséhez, feladatellátásához.	gazdasági társaság, költségvetési szerv	1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 2. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal.	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással – időarányosan vagy teljesítésarányosan	–	Biztosíték lehet: a) a kedvezményezett valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata, b) zálogjog, c) garancia, d) kezesség, e) óvadék.	–	–	–
12.	401551		Adó digitalizációs projektekhez kapcsolódó feladatok	Az előirányzat fedezetet biztosít 1. az esemény alapú adatszolgáltatási platform (EMAP) projekt, 2. az eNyugta projekt, 3. az eÁFA projekt, 4. egyéb, adózói adminisztrációs terhek csökkentését célzó digitalizációs projekt megvalósításával összefüggő feladatellátáshoz.	költségvetési szerv, gazdasági társaság, közhasznú szervezet, nonprofit szervezet	1. Egyedi döntés vagy jogszabály alapján, pályázati rendszeren kívül – támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. 2. Az Ávr. 101/A. §-a alapján támogatói okirattal. 3. Kifizetés visszerhes polgári jogi szerződés alapján.	előleg biztosítható	egyösszegű kifizetéssel, részletekben történő kifizetéssel, előirányzat-átcsoportosítással – időarányosan vagy teljesítésarányosan	–	Biztosíték lehet: a) a kedvezményezett valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó felhatalmazó nyilatkozata, b) zálogjog, c) garancia, d) kezesség, e) óvadék.	–	igénybe vehető	–

2. melléklet az 1/2024. (IV. 30.) PM rendelethez

A Kárrendezési célú előirányzat és egyéb kártalanítási feladatok előirányzatból ár- és belvív-kártalanításra jogosult személyek fizetendő éves díja

A lakóingatlan (lakás céljára szolgáló felépítmény) szerződésben meghatározott értéke (Ft)	A lakóingatlan helye szerinti település veszélyeztetettségi besorolása és a fizetendő éves díj (Ft)		
	„A” kategória	„B” kategória	„C” kategória
0–1 000 000	5 000	4 000	3 000
1 000 001–2 000 000	6 500	5 200	3 900
2 000 001–3 000 000	8 000	6 400	4 800
3 000 001–4 000 000	9 500	7 600	5 700
4 000 001–5 000 000	11 000	8 800	6 600
5 000 001–6 000 000	12 500	10 000	7 500
6 000 001–7 000 000	14 000	11 200	8 400
7 000 001–8 000 000	15 500	12 400	9 300
8 000 001–9 000 000	17 000	13 600	10 200
9 000 001–10 000 000	18 500	14 800	11 100
10 000 001–11 000 000	20 000	16 000	12 000
11 000 001–12 000 000	21 500	17 200	12 900
12 000 001–13 000 000	23 000	18 400	13 800
13 000 001–14 000 000	24 500	19 600	14 700
14 000 001–15 000 000	26 000	20 800	15 600

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 8/2024. (IV. 30.) AB határozata

az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény 1. § (4) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény 1. § (4) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény 1. § (4) bekezdése a megsemmisítést követően a következő szöveggel marad hatályban: „A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVA tv.) 1. mellékletében meghatározott közfeladatainak és közérdekű céljának megvalósítása érdekében a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.) valamennyi egy évet meghaladó időtartamú, határozott időre szóló bérleti jogviszonya e törvény erejénél fogva e törvény hatálybalépésének napjával megszűnik, a bérlők azonnali és teljes kártalanítása mellett.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Indokolás

I.

- [1] 1. A Latányi Ügyvédi Iroda által képviselt gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó kft.) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó kft. az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló 2020. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Evtv.) 1. § (4) bekezdés 3. mondata ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2021. április 26-án az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2021. április 29-én érkezett be. Az indítványozó kft. az alkotmányjogi panaszt 2021. szeptember 3-án – jogszabályváltozásra hivatkozással – pontosította. A panaszbeadvány a támadott törvényi rendelkezést az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. Cikk 1. pontjával és az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkével, továbbá az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, M) cikk (1)–(2) bekezdésével, XII. cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1)–(2) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésével tartotta ellentétessnek.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az indítványozó kft. mint bérlő a Millenáris Tudományos Kulturális Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal (a továbbiakban: bérbeadó) 2012. június 1-jén bérleti és üzemeltetési szerződést kötött, amelyet 2014. június 1-jén módosítottak és egységes szerkezetbe foglaltak. A szerződés tárgya a bérbeadó tulajdonában álló, természetben az 1024 Budapest, Lövőház utca, Kis Rókus utca és Marczibányi tér által határolt „Millenáris B” jelű épület volt, a szerződés célja pedig az, hogy az indítványozó kft. ezen bérleményben az egyik kiállítást üzemeltesse. A szerződés futamideje 2018. december 31-ig tartó határozott időtartam volt, azzal, hogy az indítványozó kft.-nek 2019. január 1-jétől 2023. december 31-ig opciós joga van a szerződés évenkénti meghosszabbítására; ezzel az indítványozó kft. utoljára 2020. június 3-án élt, így a szerződés – amint azt az indítványozó kft. nyilatkozata is

- rögzítette – 2021. december 31-ig meghosszabbodott. Az indítványozó kft. nyilatkozata a jövőre vonatkozóan fenntartotta a jogot arra, hogy a 2021. december 31. napját követő időszakra nézve is gyakorolja az opciós jogát.
- [4] A szerződést a felek kölcsönös elégedettség mellett, problémamentesen együttműködve teljesítették. Az indítványozó által üzemeltetett kiállítás – társadalmilag fontos küldetesként – interaktív szórakoztató és érzékenyítő programokkal igyekezett a látók és nem látók világát egymáshoz közelíteni, pozitív élményeken keresztül a látássérült emberek értő segítésére tanítani. A kiállítás 18 embernek (köztük 14 látássérültnek) biztosított állandó munkahelyet, és további 12 embernek (ebből 8 látássérültnek) nyújtott rendszeres elfoglaltságot jelentő munkát. A kiállítás nagy népszerűségnek örvendett, az indítványozó kft. kimutatásai szerint 2009-től 2019-ig minden évben kb. 50 000 látogatója volt.
- [5] A COVID-19 koronavírus-fertőzés okozta tömeges megbetegedéssel járó humánjárvány a kiállítást is nehéz helyzetbe hozta, ezért az indítványozó kft. 2020. március 18-án egyeztetést kezdeményezett a bérbeadó ügyvezetőjével a veszélyhelyzeti időszak esetleges díjmentesítéséről. Ettől a bérbeadó – a kijárási korlátozások és a kiállítás kormányrendelettel történő bezáratása ellenére – eleinte elzárkózott. 2020. június 17-én a felek között személyes egyeztetés történt, amelyen a bérbeadó a szerződés 2020. december 30-ai hatállyal történő megszüntetését javasolta, amelyért cserébe elengedte volna a 2020 áprilisától esedékes bérleti díjat. Az indítványozó kft. ettől nem zárkózott el, ugyanakkor jelezte maradási szándékát is, és azt is, hogy a szerződés megszüntetése esetén a költözés – elengedett bérleti díjat meghaladó – költségeit kéri megtéríteni. Későbbi egyeztetések során az indítványozó kft. a kényszerköltözés végösszegét nettó 61 millió Ft-ban jelölte meg, míg a bérbeadó szóban egy 30 millió Ft-os ajánlatot tett („kártérítés vagy kártalanítás” jogcímen). A 2020. szeptember 29-ei tárgyalás alkalmával a bérbeadó felhívta az indítványozó kft. figyelmét arra, hogy az Országgyűlésben benyújtották a T/12884. irományszámú törvényjavaslatot, amelynek elfogadása azzal járhat, hogy az indítványozó kft.-nek másik féllel kell majd tárgyalnia, ezért célszerűbb mielőbb elfogadnia a felajánlott összeget. Az indítványozó a törvényjavaslat akkori szövegének ismeretében továbbra is fenntartotta a korábban kalkulált költségigényét, és vállalta a bérbeadó személyében bekövetkező esetleges változás üzleti kockázatát.
- [6] 2020. október 27-én a bérbeadó értesítette az indítványozó kft.-t, hogy az Országgyűlés az említett törvényjavaslatot elfogadta, és annak – az elfogadott módosításokkal kiegészített végleges – szövegét is megküldte az indítványozó kft.-nek, sürgős találkozót kezdeményezve. Az indítványozó kft. ekkor ismerte meg, hogy egy módosító javaslat elfogadása eredményeként az Evatv. végleges szövege immár azt a rendelkezést is tartalmazta, amelynek értelmében a bérbeadónak valamennyi egy évet meghaladó időtartamú, határozott időre szóló bérleti jogviszonya e törvény erejénél fogva e törvény hatálybalépésének napjával megszűnik, a bérlők azonnali és teljes kártalanítása mellett. A módosító javaslat benyújtására aközben került sor, amikor az indítványozó kft. és a bérbeadó egyezkedése folyamatban volt. A felek közötti megbeszélést követően a bérbeadó egy megállapodástervezetet juttatott el az indítványozó kft. részére, amelyben a bérlemény kiürítésének dátumaként 2020. november 30. szerepelt, valamint – ennek betartása esetén – az indítványozó kft. jogosultsága az Evatv. szerinti kártalanítási összegre (amelynek mértéke megegyezik a határozott idejű bérleti jogviszonyból még hátralévő évek és az indítványozó kft. e törvény hatálybalépését megelőző három üzleti évének adózott eredménye átlagának szorzatával). Később az indítványozó kft. kérésére a bérbeadó beleegyezett, hogy a bérlemény elhagyásának időpontja 2020. december 15-ére módosuljon.
- [7] Végül a bérbeadó és az indítványozó kft. két megállapodással zárta le a jogviszonyukat, az egyikben a 2020 tavaszától fennmaradó bérleti díj elszámolásáról, a másikban pedig az Evatv. szerinti kártalanításról és óvadék visszafizetéséről rendelkeztek.
- [8] 3. Az indítványozó kft. az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, kivételes (direkt) alkotmányjogi panasszal támadta meg az Evatv. 1. § (4) bekezdés 3. mondatát. E törvényi rendelkezés (hatályos szövege) szerint: „A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVAtv.) 1. mellékletében meghatározott közfeladatainak és közérdekű céljának megvalósítása érdekében a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.) valamennyi egy évet meghaladó időtartamú, határozott időre szóló bérleti jogviszonya e törvény erejénél fogva e törvény hatálybalépésének napjával megszűnik, a bérlők azonnali és teljes kártalanítása mellett. A kártalanítás mértéke megegyezik a határozott idejű bérleti jogviszonyból még hátralévő évek és a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.-vel szerződéses jogviszonyban álló fél e törvény hatálybalépését megelőző három üzleti évének adózott eredménye átlagának szorzatával.”

- [9] 3.1. Az indítványozó kft. az Abtv. 32. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból észlelje a támadott jogszabályi rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközését. Álláspontja szerint a kifogásolt szabály sérti az EJEE 6. Cikk 1. pontját és az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkét.
- [10] 3.1.1. Az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke a tulajdon védelméről rendelkezik. Ennek első mondata szerint: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tisztelőben tartásához.” Az indítványozó kft. érvelése szerint a „javak” (az angol eredetiben possession) kifejezésnek önálló jelentése van, amely a nemzeti jog tulajdonfogalmánál tágabb. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) esetjogára hivatkozva arra is rámutatott az alkotmányjogi panasz, hogy számos eseti döntés védelmet élvező tulajdonosi érdekek minősítette a bérletet {Di Marco kontra Olaszország (32521/05), 2011. április 26.; Stretch kontra Egyesült Királyság (44277/98), 2003. június 24.; Bruncrona kontra Finnország (41673/98), 2004. november 16.; Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi kontra Írország [GC] (45036/98), 2005. június 30.; Saghinadze és mások kontra Georgia (18768/05), 2010. május 27.; Chiragov és mások kontra Örményország [GC] (13216/05), 2017. december 12.; Szajki Mezőgazdasági Zrt. kontra Magyarország (11100/15), 2020. október 13.}. Amint az alkotmányjogi panasz írja, az EJEB abban az esetben, ha az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke alkalmazandó, azt vizsgálja, hogy a „javak tisztelőben tartásába” történt-e beavatkozás; ha igen, az jogszerű volt-e; szolgált-e valamilyen legitim közérdekű célt (szükséges volt-e); és arányos volt-e (amely szempont kapcsán fontos szerepet játszik a kártalanítás is). Az indítványozó kft. szerint az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke alkalmazandó a támadott rendelkezésre, az Evatv. 1. § (4) bekezdés 2. mondata ugyanis a törvény erejénél fogva megszüntette az ő határozott idejű bérleti jogviszonyát. (Ezt a rendelkezést amiatt nem támadja az indítványozó kft., mert a hátrányos jogkövetkezmény már visszafordíthatatlanul bekövetkezett.) A bekezdés támadott 3. mondata pedig nem engedi érvényesülni a – 2. mondatban egyébként kilátásba helyezett – azonnali és teljes kártalanítást. A jogalkotói beavatkozás a bérleti jogviszonyba teljesen váratlan volt, az erről szóló rendelkezés csak a 2020. október 15-én benyújtott módosító javaslatban jelent meg először, az Evatv. pedig 2020. október 29-én hatályba is lépett. Ez – az alkotmányjogi panasz szerint – sérti az előreláthatóság és a bizalomvédelem jogállamiságból levezethető követelményeit.
- [11] A közérdek fennállását illetően az indítványozó kft. az Evatv. előterjesztői indokolását idézte, amelyben az Általános indokolás szerint: „Az egyes vagyonkezelő alapítványokról és az azoknak történő vagyonjuttatásról szóló törvényjavaslat célja egyrészt a Millenárís Park mint a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező kulturális és oktatási központ, másrészt az egykoron meghatározó ipari létesítmény, a Ganz Villamossági Művek Lövőház utcai telepén található épületeinek megóvása. Utóbbi területen a jogalkotó célja a nemzeti identitástudatot és összetartozást erősítő, értékmegőrző, kulturális, tudományos és társadalmi feladatok támogatásának megvalósítása.” Az alkotmányjogi panasz szerint, bár a jogalkotónak tág mozgásteret van a közérdekű célok meghatározásában, nem világos, hogy ezek megvalósulását mennyiben akadályozta az indítványozó kft. még 3 évig fennálló bérleti jogviszonya, amely a kiállítás üzemeltetésével illeszkedett is a nevesített célokhoz. Nem felel meg továbbá a támadott rendelkezés az arányosság kritériumának sem, mert lehetetlenné teszi, hogy a valóban teljes kártalanítás egyéniesített eljárásban érvényre juthasson; helyette a törvény maga „vélelmezi” az elszenvedett kár mértékét. A törvényben meghatározott számítási mód nem tükrözi az indítványozó kft. által ténylegesen elszenvedett kárt; figyelmen kívül hagyja ugyanis egyebek mellett az indítványozó kft. által a bérleti jogviszony kezdetén eszközölt beruházásokat, a hirtelen elköltözés költségeit, valamint alkalmas új helyszínen a kiállítás újbóli kialakításának és az új helyszín érdeklődőkkel való megismertetésének költségeit. Végezetül arra is utalt az alkotmányjogi panasz, hogy a bérbeadó állami tulajdonú társaság volt, vagyis közötté és a jogalkotó között sajátos összefonódás állt fenn, így az állam lényegében – kettős szerepével visszaélve – közhatalmi aktussal szüntette meg a saját bérleti szerződését. Erre abból is lehet következtetni az indítványozó kft. szerint, hogy a támadott kártalanítási szabály aközben került be módosító indítvánnyal a törvényjavaslatba, amikor közötté és a bérbeadó között éppen egyeztetés volt folyamatban.
- [12] 3.1.2. Az alkotmányjogi panasz az EJEE 6. Cikkének sérelmére is hivatkozott, amely a tisztességes tárgyaláshoz való jogról rendelkezik. Ennek első mondata szerint: „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.” Az indítványozó kft. szerint a hatékony bírói felülvizsgálatot sérti, sőt kizárja az Evatv. 1. § (4) bekezdés 3. mondata, mivel a 2. mondat „a bérlők azonnali és teljes kártalanítását” írja elő, ezt azonban az indítványozó kft. mégsem kérheti bíróságtól, nem indíthat emiatt pert, mert a 3. mondat maga meghatározza mérlegelést nem engedően a kártalanítás számítási módját, az ennek megfelelő összeget pedig a bérbeadó megfizette az indítványozó kft.-nek. A bíróság önálló, érdemi vizsgálatának ezért anyagi jogi akadálya van. [Delcourt kontra

- Belgium {2689/65}, 1970. január 17.; Barberà, Messegué és Jabardo kontra Spanyolország [PC] (10588/83, 10589/83, 10590/83), 1994. június 13.}
- [13] 3.2. Az indítványozó kft. szerint az Evatv. 1. § (4) bekezdés 3. mondata sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, M) cikk (1) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XIII. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [14] 3.2.1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alkotmányos alapértéke és az abból levezetett alkotmányossági követelmények sérelme kapcsán a következőket adta elő. A jogállamiság klauzulából vezethető le a jogbiztonság követelménye, amelyből további követelmények és tilalmak is fakadnak, így pl. a normavilágosság követelménye, a jogszabály belső és külső koherenciájának követelménye, a visszaható hatályú jogalkotás tilalma, a kellő felkészülési idő követelménye, a szerzett jogok védelme és a bizalomvédelem. Ezek közül a normavilágosság követelményét, a koherencia követelményét és a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. §-a tételesen is rögzíti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételesen, így pl. a visszaható hatályú jogalkotás vagy a kellő felkészülési idő hiánya esetén alapítható. Az alkotmányjogi panasz idézi az Alkotmánybíróság kellő felkészülési idővel kapcsolatos gyakorlatát – különösen a 24/2019. (VII. 23.) AB határozatot –, és rámutat, hogy az Evatv.-t 2020. október 28-án hirdették ki, és rendelkezései (így a bérleti jogviszony megszűnése és a kártalanításról szóló szabályok is) másnap már hatályba is léptek. A jogszabályhoz való alkalmazkodás a jelen esetben az érintett jogalanyoktól azt kívánta (volna), hogy 2020. október 30-án már kiürített állapotban adják a bérbeadó birtokába a bérleményt, ami egy 570 m²-es, számos installációval felszerelt, interaktív kiállítás esetében nyilvánvalóan kivitelezhetetlen. Az indítványozó kft. csak a bérbeadó különös méltányossága alapján maradhatott 2020. december 15-ig a bérleményben, és a kiürítést követően a kiállítás ingóságait azóta is raktárban kénytelen tárolni. Az indítványozó kft. így egyszerre szembesült az azonnali kiköltözés kényszerével és az ennek fedezésére is elégtelen kártalanítási összeggel. A kellő felkészülési idő követelménye ezért az Evatv. támadott rendelkezése tekintetében nem érvényesült.
- [15] Az indítványozó kft. szerzett joga megsértésére is hivatkozott. Idézte a 24/2019. (VII. 23.) AB határozat megállapításait a már fennálló jogviszonyokba történő jogalkotói beavatkozás feltételeiről; majd rámutatott, hogy őt – szerzett jogként – határozott idejű bérleti jog illette meg, amely rendes felmondással nem volt felmondható, a jogalkotó pedig ebbe avatkozott bele olyan módon, hogy az ezért kilátásba helyezett kártalanítás nem ellensúlyozta az indítványozó kft.-t ért hátrányt.
- [16] Ugyancsak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése kapcsán hivatkozott az indítványozó kft. a bizalomvédelem, a jogos elvárások sérelmére. Idézte ennek kapcsán a 142/2010. (VII. 14.) AB határozat megállapításait, és utalt arra, hogy a bizalomvédelem lényege a jog viszonylagos állandóságába vetett bizakodást jelenti, vagyis hogy a jogalanyok a helyzetükre vonatkozó jogszabályok alapján megalapozott döntéseket hozhassanak. A „viszonylagos állandóság” jogterületenként vagy jogintézményenként eltérő lehet, de a konkrét ügyben az indítványozó kft. – álláspontja szerint – joggal bízhatott abban, hogy egy hagyományos polgári jogi jogviszony, egy határozott idejű bérleti szerződés teljesítését semmilyen állami beavatkozás nem fogja megakadályozni, és erre nem is utalt semmilyen előjel. Hivatkozott arra is, hogy az Alkotmánybíróság 1994 óta követett, és 2012 után is számos alkalommal megerősített gyakorlata szerint jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát olyan feltételek mellett változtathatja meg, amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli (clausula rebus sic stantibus). Az alkotmányjogi panasz szerint e követelményeknek fokozottan kell érvényesülniük, ha ráadásul nem a szerződés módosításáról, hanem a jogalkotó általi megszüntetéséről van szó. A jelen esetben azonban nem állapítható meg olyan újonnan felmerült körülmény, ami a felek magánautonómiájába történő beavatkozást indokolhatná, továbbá az állami beavatkozás a felek érdekegyensúlyát is teljesen figyelmen kívül hagyta. A nem megfelelő kártalanítás melletti jogalkotói beavatkozás ezért – az indítványozó kft. szerint – sérti a bizalomvédelem elvét, és ezen keresztül az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [17] 3.2.2. Az Alaptörvény XIII. cikke a tulajdon alkotmányos védelméről rendelkezik. Az alkotmányjogi panasz szerint a jelen ügyben érintett bérleti jogviszony és az annak keretében működtetett kiállítás e cikk védelmi körébe vonható; egyrészt az EJEJ gyakorlata alapján (amelynél alacsonyabb szintű védelmet az Alkotmánybíróság sem nyújthat); másrészt pedig az Alkotmánybíróság 1993 óta követett gyakorlata alapján, amely szerint az alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat; továbbá harmadrészt azért, mert a bérleményben működtetett kiállítás viszont az indítványozó tulajdonát képezte, és ennek a bérleti szerződés szerinti módon és helyen való üzemeltetésétől a jogszabályváltozás őt megfelelő kártalanítás nélkül megfosztotta.
- [18] Az indítványozó kft. érvelése szerint a tulajdonhoz való jog korlátozására vonatkozó speciális alapjogi tesztet (a közérdekűségre és az értékgaranciára figyelemmel alkalmazandó szükségesség-arányosság tesztet) az Evatv.

1. § (4) bekezdés 3. mondata nem állja ki, mert az olyan kártalanítás, ami nem a tényleges, egyedi körülmények mérlegelésével kerül megállapításra, hanem egy törvényi „vélelemmel”, szükségképpen nem lehet arányos.
- [19] 3.2.3. Az alkotmányjogi panasz szerint – áttételesen ugyan, de – a vállalkozáshoz való joggal is összefüggésben áll a támadott rendelkezés [Alaptörvény M] cikk (1) bekezdés, XII. cikk (1) bekezdés]. A vállalkozáshoz való jog – amint azt az indítvány ismerteti – az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, vagyis a vállalkozóvá válás lehetőségét jelenti. Főszabályként nem tulajdonítható a vállalkozáshoz való jognak olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne, azonban az Alaptörvény a XII. cikk (1) bekezdésében alapjogi védelem alá helyezi a már működő vállalkozás folytatását is, arra tehát az alapjog védelmi köre kiterjed [pl. 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [30]–[31]; 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [114]]. Az még önmagában nem feltétlenül sérti a vállalkozáshoz való jogot, hogy az Evatv. 1. § (4) bekezdés 2. mondata megszüntette az indítványozó kft. által bérelt bérlemény bérleti jogát, hiszen vállalkozási tevékenység nemcsak egy bizonyos helyen folytatható. A megfelelő kompenzáció hiánya azonban korlátozza a már működő vállalkozás továbbfolytatásának jogát. Az indítványozó kft.-nek új helyszínt kell találnia, ott a kiállítást újra fel kell építenie, ami a valóban teljes kompenzáció nélkül anyagilag ellehetetlenülhet, így az indítványozó kft. nem képes a kiállítást (mint működő vállalkozást) tovább üzemeltetni.
- [20] 3.2.4. Végül az indítványozó kft. a támadott rendelkezésnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközését is állította, a bírósághoz fordulás jogának és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak a sérelme miatt.
- [21] Az alkotmányjogi panasz szerint logikai ellentmondás van az Evatv. 1. § (4) bekezdés 2. mondata és a támadott 3. mondat között. Míg ugyanis a 2. mondat sui generis jogcímet teremt az érintett bérlőknek a bérleti jogviszony megszüntetéséért az azonnali és teljes kártalanításra, addig a 3. mondat ezt nem engedi érvényesülni, és a kártalanítás mértékének meghatározásával elzárja az indítványozó kft.-t attól, hogy a kártalanítás megállapításáért bírósághoz fordulhasson. Ez a bírósághoz fordulás jogának a kiüresítését, a tényleges és hatékony jogvédelem hiányát eredményezi.
- [22] 4. Az indítványozó kft. 2021. szeptember 3-án pontosította az alkotmányjogi panaszt. Ebben felhívta a figyelmet arra, hogy az Evatv. időközbeni módosítása miatt az általa hivatkozott 1. § (4) bekezdés 2. mondatának immáron az 1. mondat, a 3. mondatnak pedig a 2. mondat felel meg, de a támadott rendelkezés továbbra is változatlan szövegezéssel hatályban van.
- [23] Az Evatv. 1. § (4) bekezdésének az elbíráláskor hatályos szövegét a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi VIII. törvény 85. § b) pontja és 86. § a) pontja állapította meg 2021. május 1-jei hatállyal. Tekintettel arra, hogy az indítványozó kft. által felvetett alkotmányossági probléma a törvényt módosítás után is változatlanul fennmaradt, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogpanasz-eljárást az elbíráláskor hatályos rendelkezésre figyelemmel folytatta le.
- [24] 5. Az alkotmányjogi panasz kapcsán 2021. június 25-én a Miniszterelnökséget vezető miniszter tájékoztatta az Alkotmánybíróságot az ügygel kapcsolatos álláspontjáról (a továbbiakban: miniszteri vélemény), az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján.

II.

- [25] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.
 (2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”
 „XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”
 „XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
 (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”
 „XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[26] 2. Az Evatv. érintett, az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezése:

„1. §

[...]

(4) A Millenáris Alapítvány közfeladatnak minősülő feladata a Millenáris Parkban a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező, Európa társadalmi, kulturális és életmódbeli értékein, a tudományos-technikai fejlesztésen és az információs társadalom eredményein alapuló, jövőt bemutató tudományos, kulturális és oktatási központ és innovatív, családbarát, interaktív közösségi tér megteremtésének és működési feltételeinek a biztosítása. Ezen cél maradéktalan megvalósítása érdekében a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.) valamennyi egy évet meghaladó időtartamú, határozott időre szóló bérleti jogviszonya e törvény erejénél fogva e törvény hatálybalépésének napjával megszűnik, a bérlők azonnali és teljes kártalanítása mellett. A kártalanítás mértéke megegyezik a határozott idejű bérleti jogviszonyból még hátralévő évek és a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.-vel szerződéses jogviszonyban álló fél e törvény hatálybalépését megelőző három üzleti évének adózott eredménye átlagának szorzatával.”

[27] 3. Az Evatv. érintett, az indítvány elbírálásakor hatályos rendelkezése:

„1. §

[...]

(4) A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVAtv.) 1. mellékletében meghatározott közfeladatainak és közérdekű céljának megvalósítása érdekében a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.) valamennyi egy évet meghaladó időtartamú, határozott időre szóló bérleti jogviszonya e törvény erejénél fogva e törvény hatálybalépésének napjával megszűnik, a bérlők azonnali és teljes kártalanítása mellett. A kártalanítás mértéke megegyezik a határozott idejű bérleti jogviszonyból még hátralévő évek és a Millenáris Tudományos Kulturális Nonprofit Kft.-vel szerződéses jogviszonyban álló fél e törvény hatálybalépését megelőző három üzleti évének adózott eredménye átlagának szorzatával.”

III.

[28] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt döntení kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdésére – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-ában foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában foglalt kritériumoknak.

[29] 2. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül, a 179. napon nyújtották be. Az indítványozó kft. szabályszerű meghatalmazással rendelkező ügyvéd útján jár az Alkotmánybíróság előtti eljárásban.

[30] 3. Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek, a következők alapján:

- megjelöli az alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket, amelyek az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozzák: az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és f) pontját, illetve az Abtv. 26. § (2) bekezdését és 32. § (1) bekezdését;
- megjelöli az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jogok – B) cikk (1) bekezdés (kellő felkészülési idő, szerzett jogok védelme, bizalomvédelem, jogos elvárások védelme), XIII. cikk (tulajdonhoz való jog), XII. cikk (1)–(2) bekezdés és M) cikk (1) bekezdés (vállalkozáshoz való jog), XXVIII. cikk (1) bekezdés (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog) – sérelmének lényegét; az indítványozó kft. emellett az EJEE Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkének (tulajdonhoz való jog) és az EJEE 6. Cikkének (tisztességes tárgyaláshoz való jog) sérelmére is hivatkozott, kérve az Alkotmánybíróságtól a nemzetközi szerződésbe ütközés hivatalbóli vizsgálatát az Abtv. 32. § (1) bekezdése alapján;
- megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést: az Evatv. – hatályos szövege – 1. § (4) bekezdés 2. mondatát;

- megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit (B) cikk (1) bekezdés, XIII. cikk, XII. cikk (1) bekezdés, M) cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; hivatkozik továbbá az EJEE említett rendelkezéseinek sérelmére is;
 - tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel;
 - tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.
- [31] 4. Az indítványozó kft. az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes (közvetlen) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. A kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának, hiszen a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az utólagos normakontroll korábbi, bárki által kezdeményezhető változatától. Az indítványozó kft.-nek a bérbeadóval 2012. június 1. óta határozott időre szóló bérleti jogviszonya állt fenn, amelyet az Evatv. 1. § (4) bekezdése a törvény erejénél fogva, a törvény hatálybalépésének napjával (2020. október 29.) megszüntetett. Az indítványozó kft. részére járó – és általa sérelmezett – kártalanítást az Evatv. ezen támadott rendelkezése alapján számolta ki a bérbeadó. Az Evatv. 1. § (4) bekezdés 2. mondata egyértelmű és eltérést nem engedő módon írja elő a kártalanítás mértékének kiszámítási módját. Az indítványozó kft. érintettsége alátámasztására mind a fennállt bérleti szerződését, mind az Evatv. hatálybalépése miatt szükségessé vált, a szerződés megszűnésével összefüggő kérdéseket rendező megállapodást csatolta. Mindezek alapján az indítványozó kft. jogosultnak és érintettnak tekinthető.
- [32] A bérbeadóval fennálló, határozott idejű bérleti szerződéseket az Evatv. támadott rendelkezése maga, ex lege szüntette meg, egyéb eljárás közbejötté nélkül. A kártalanítás mértékéről az Evatv. 1. § (4) bekezdés 1. mondata kimondja, hogy az azonnali és teljes, a 2. mondat azonban mérlegelést nem engedő módon kötelező számítási módot ír elő, ami így szintén jogalkalmazói közreműködés nélkül, egyértelműen, közvetlenül és kényszerítően érvényesül.
- [33] 5. Az ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinthetők különösen az alábbiak:
- indokolt-e az Evatv. támadott rendelkezése nemzetközi szerződésbe ütközésének hivatalbóli vizsgálata vagy az EJEB tulajdon védelméhez kapcsolódó gyakorlatának figyelembevétele, tekintettel arra is, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény alapján biztosított alapjogvédelem a nemzetközi szerződésekben biztosított szintnél magasabb lehet, de alacsonyabb nem? Amennyiben igen, úgy kiterjed-e az EJEB értelmezése szerinti tulajdonvédelem a jelen ügyben érintett bérleti szerződésre, és fennálltak-e az abba történt állami beavatkozás feltételei?
 - sérült-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó kellő felkészülési idő követelménye amiatt, hogy az Evatv. támadott rendelkezése a törvényjavaslatba egy 2020. október 15-én (miközben a bérbeadó és az indítványozó kft. között egyeztetés volt folyamatban) benyújtott módosító rendelkezéssel került be, majd az elfogadott törvényt 2020. október 28-án kihirdették, és annak a határozott idejű bérleti szerződéseket megszüntető és a kártalanítást kilátásba helyező szabályai másnap hatályba is léptek, így az indítványozónak 2020. október 30-ára már el kellett volna hagynia a bérleményt?
 - a bérbeadó és az indítványozó kft. közötti bérleti és üzemeltetési szerződésbe történt törvényhozói beavatkozás kapcsán fennálltak-e a *clausula rebus sic stantibus* elv feltételei; tehát a tartós jogviszonyban a szerződés megkötését követően bekövetkezett-e olyan társadalmi méretű körülményváltozás, amely nem volt előrelátható, nem a fél idézte elő, nem tartozik a rendes üzleti kockázat körébe, és amelynek következtében a szerződés változatlan feltételek melletti teljesítése a fél lényeges jogos érdekét sértené?
 - sérült-e a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog azáltal, hogy az Evatv. támadott rendelkezése miatt az indítványozó kft. a tulajdonát képező kiállítást a bérleti szerződés szerinti helyen és módon nem tudja tovább működtetni, és az alaptörvényi kritériumoknak megfelelő-e az ezért járó, Evatv. szerint kiszámítandó kártalanítás?
 - a megfelelő (a bérleményben eszközölt beruházásokat, a hirtelen elköltözés, a kiállítás tárgyainak tárolása, valamint egy alkalmas új helyszín kialakítása költségeit figyelembe vevő) kompenzáció hiánya korlátozza-e az indítványozó kft. Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozáshoz való jogát azáltal, hogy ezen okból a kiállítás további üzemeltetése – legalább átmenetileg – anyagilag ellehetetlenült?
 - sérti-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó bírósághoz fordulás jogát vagy a normavilágosság követelményét az a normaszövegben feszülő ellentmondás, hogy az Evatv. 1. § (4) bekezdés – hatályos szövegének – 1. mondata azonnali és teljes kártalanítást helyezett kilátásba, míg a 2. mondat ennek

az – egyéniesített, jogalkalmazói mérlegeléssel konkretizálható – érvényesülését nem engedi, és kötelezően, a számítási mód meghatározásával előírja, hogy mennyi a kártalanítás mértéke?

[34] 6. Az Alkotmánybíróság tanácsa a fentiek alapján az alkotmányjogi panaszt 2022. január 4-én befogadta.

IV.

[35] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.

[36] 1. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta az indítványozó kft. azon érveit, amelyek szerint a törvényhozó megsértette a fennálló szerződések jogszabály útján történő módosításának, illetve a már fennálló jogviszonyokba történő jogalkotói beavatkozásnak az alkotmányos feltételeit, és emiatt minősülne alaptörvény-ellenesnek az Evatv. támadott rendelkezése.

[37] Ilyen tartalmú érvelést az indítványozó kft. mind az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, mind M) cikke és XII. cikk (1) bekezdése kapcsán előadott. Rámutatott, hogy a határozott idejű, rendes felmondással nem felmondható, és az ő – mint bérlő – egyoldalú nyilatkozataival 2023. december 31-ig meghosszabbítható bérleti szerződésébe a jogalkotó az Evatv. 1. § (4) bekezdésével nemcsak beavatkozott, de azt meg is szüntette. Az Alkotmánybíróság több határozatát is meghivatkozva felidézte, hogy jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát csak olyan feltételek mellett változtathatja meg, amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli (*clausula rebus sic stantibus*); és ilyen, a bérleti szerződés megszüntetését indokoló újonnan felmerült körülmény álláspontja szerint nem állapítható meg. Hangsúlyozta azt is az indítványozó kft., hogy az Evatv. 1. § (4) bekezdésének ellentmondásos kártalanítási szabálya teszi az általa alaptörvény-ellenesnek tartott törvényhozói beavatkozást különösen sérelmessé, ezért csak ezt a fordulatát támadta meg az Evatv. 1. § (4) bekezdésének, és nem a már megszüntetett bérleti jogviszony restitúálását kívánja elérni az alkotmányjogi panasszal.

[38] 2. A hosszú távra szóló szerződésekbe történő jogszabályi beavatkozás alkotmányos kereteit vizsgálva az Alkotmánybíróság működése kezdete óta következetes gyakorlatot alakított ki, és azt az Alaptörvény hatálybalépését követően is fenntartotta.

[39] 2.1. A 3298/2014. (XI. 11.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a szerződési szabadság alkotmányjogi tartalmát, eredetét és korlátozhatóságát is elemezve az alábbi megállapításokat tette: „Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a Magyarország gazdasági alaprendjét meghatározó Alaptörvény M) cikkéből következő szerződési szabadság – mint a piactudományi lényegi eleme [13/1990. (VI. 18.) AB határozat, ABH 1990, 54, 55.] – (nevesítetlen) alkotmányos jog, de nem minősül alapjognak, mivel az Alkotmánybíróság azt nem alapvető jogot tartalmazó rendelkezésből vezette le. Éppen ezért nem alkalmazandó rá az alapvető jogok korlátozhatóságáról rendelkező I. cikk (3) bekezdése sem, vagyis a szerződési szabadságnak még lényeges tartalma is korlátozható. [Hasonlóan: 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 159.; 128/B/1999. AB határozat, ABH 2002, 954, 956.; 852/B/1995. AB határozat, ABH 2002, 724, 728.; 897/B/1994. AB határozat, ABH 1995, 722, 726.] Ebből következik az is, hogy a szerződési szabadság mint önálló alkotmányos jog védelmi szintje más, a nevesített alapvető jogokon és alkotmányos intézményeken keresztül jut érvényre. [...] A szerződési szabadság korlátozása akkor lehet alaptörvény-ellenes, ha a korlátozásnak nincs alapos oka, a korlátozás nem ésszerű. [Hasonlóan: 15/1994. (III. 10.) AB határozat, ABH 1994, 414, 415.; 1414/D/1995. AB határozat, ABH 1999, 539, 541.; 852/B/1995. AB határozat, ABH 2002, 724, 728.]

[40] Vizsgálta az Alkotmánybíróság a már megkötött, hosszú évekig fennálló szerződések állam általi megváltoztathatóságának feltételeit is olyan esetekben, amikor jelentős gazdasági, politikai, pénzügyi és egyéb társadalmi változások nyilvánvaló és számottevő hatást gyakorolnak ezek tartalmára, és ez a szerződő felek helyzetét lényegesen megváltoztatja. »Ezekben a rendkívüli változást előidéző esetekben a törvények lehetővé teszik, hogy az egyes egyedi jogviszonyokba a bíróság beavatkozzék és módosítsa, a megváltozott körülményekhez igazítsa a tartós, hosszú lejáratú szerződések eredeti tartalmát. Kimondta az Alkotmánybíróság továbbá azt is, hogy ha a társadalmi méretű változások a szerződések nagy tömegét érintik, indokolt – és alkotmányosan nem kifogásolható –, hogy a jogviszonyok megváltoztatására, módosítására a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást. Az állam azonban jogszabállyal a fennálló szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja, változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás megköveteli.« [8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [90]]” (Indokolás [29])

- [41] A 3048/2013. (II. 28.) AB határozatban – amely a devizaadósok számára az otthonvédelemmel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXI. törvénnyel és a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvénnyel rögzített árfolyamon és meghatározott előfeltételek teljesülése esetén lehetővé tett, az eredeti kölcsönszerződésekben foglaltakhoz képest eltérő ún. végtörlesztési lehetőséget vizsgálta – a testület a következőképpen foglalta össze ezeket a hosszú távra szóló szerződésekbe történő jogszabályi beavatkozás alkotmányos kritériumait: „[A] Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény [a továbbiakban: régi Ptk.] lehetővé teszi a szerződési szabadság jogszabályi korlátozását. A [rég]i Ptk.] 226. § (1) bekezdése szerint »Jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit és kimondhatja, hogy ezek a szerződésnek akkor is részei, ha a felek eltérően rendelkeznek.« A [rég]i Ptk.] 226. § (2) bekezdése ezt a lehetőséget a jogszabály hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmának megváltoztatására nézve kivételessé teszi. A kivételes jogalkotói intervenció alkotmányossági feltételeit – a [rég]i Ptk.] 241. §-ából kiindulva a »clausula rebus sic stantibus« elvére építve – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata fejlesztette ki a tartós jogviszonyok jogszabályi átalakíthatósága céljából. A 66/1995. (XI. 24.) AB határozat szerint ez a feltétel akkor áll fenn, ha »a szerződéskötést követően beállott valamely körülmény folytán a szerződés változatlan tartalommal történő fenntartása valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a körülményváltozás nem volt ésszerűen előrelátható, továbbá, ha az túlmegegy a normális változás kockázatán. A jogszabályi beavatkozásnak pedig további feltétele, hogy a lényeges körülményváltozás társadalmi méretű legyen, vagyis a szerződések nagy tömegét érintse. A törvényhozó feladata meghatározni és egyúttal felelőssége eldönteni, hogy melyek azok a területek, amelyeken a beavatkozás már jogalkotói követelmény. Azt pedig, hogy a beavatkozás feltételei alkotmányosan fennállnak-e, köteles bizonyítani. Vita esetén viszont az Alkotmánybíróság jogosult a beavatkozás alkotmányosságát eldönteni, ugyanúgy, ahogy a konkrét, egyes szerződésekben a [rég]i Ptk. 241. §-a alapján esetenként a bíróság jár el és a feltételek fennállása esetén módosítja a szerződések tartalmát.« (ABH 1995, 333, 339.)
- [42] Az Alkotmánybíróság a hosszú távra szóló szerződésekkel kapcsolatban a 32/1991. (VI. 6.) AB határozatában a következőket állapította meg. »Minden olyan szerződés, amelyet a szerződés megkötését követően nem rögtön teljesítenek, bizonyos fokú kockázatot jelent a felek számára. A szerződéskötést követően ugyanis olyan változások állhatnak be, amelyek eredményeként a szerződés gazdasági egyensúlya teljesen felborulhat, de legalábbis jelentős aránytalanságok következhetnek be. Ha ezeket a szerződő felek megállapodásukkal, szerződésmódosításukkal nem tudják rendezni, ezek kiküszöbölése ugyancsak a szerződésekbe történő beavatkozást teheti szükségessé. A beavatkozás történhet bírói úton és történhet törvényi vagy rendeleti úton is. A bíróság feladata egy-egy konkrét szerződés megbomlott egyensúlyát helyreállítani. A társadalmi méretű változásoknak a szerződések nagy tömegét azonosan érintő következményeit azonban az egyes peres eljárások keretei között nem lehet célszerűen megoldani, itt már indokolt, hogy a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást.« (ABH 1991, 146, 152–153.)” {3048/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}
- [43] Az Alkotmánybíróság e határozatában arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét esetben a törvényalkotói beavatkozás feltételei teljesültek, mivel az állam a körülményeknek az ésszerűen előre nem látható és a normális változás kockázatán túlmenő alakulása, az általa csak korlátozottan befolyásolható forintárfolyam gyengülése és ehhez kapcsolódóan a devizahitelesek jelentős számának nehéz helyzetbe kerülése, valamint az ország általános deviza-eladósodottsága miatt kényszerült gyors beavatkozásra egyes intézkedésekkel – köztük a végtörlesztési törvénnyel – az adósok érdekében, az országot fenyegető jelentős anyagi és szociális károk elkerülése céljából. (Indokolás [35])
- [44] A clausula rebus sic stantibus elv alkotmányjogi tartalmát az Alkotmánybíróság az Alaptörvény értelmezése tárgyában hozott 8/2014. (III. 20.) AB határozat rendelkező részében is megerősítette: »Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkét és a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét az M) cikk (2) bekezdése második mondatával összefüggésben értelmezve megállapítja, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a clausula rebus sic stantibus elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli.«
- [45] 2.2. Összegezve a törvényhozó tehát az Alkotmánybíróság által kibontott mérce alapján alkotmányosan abban az esetben avatkozhat be tartós szerződéses jogviszonyokba, ha a szerződéskötést követően olyan ésszerűen előre nem látható körülményváltozás történik, amely túlmegegy a nem rögtön teljesülő szerződések esetén felmerülő normális változás kockázatán, valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti, a szerződés gazdasági egyensúlyát teljesen felborítja, és az emiatt előálló helyzetet a szerződő felek konszenzussal nem tudják maguk rendezni. Ennek a lényeges körülményváltozásnak továbbá a törvényhozó által bizonyítottan társadalmi léptékűnek kell lennie, és a szerződések olyan nagy tömegét kell azonosan érintenie, hogy az a bíróságok által egyes peres eljárásokban

már nem kezelhető, hanem a törvényhozás által kidolgozott általános megoldást igényel. [Azt, hogy jogszabály a hatálybalépése előtt megkötött szerződések tartalmát megváltoztassa, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:60. §-a is lehetővé teszi. A *clausula rebus sic stantibus* elvét a Ptk. 6:192. §-a tartalmazza.]

- [46] 3. A tartós szerződéses jogviszonyokba való jogalkotói beavatkozás alkotmányos feltételeit a jelen konkrét ügyben vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokat teszi.
- [47] 3.1. Az indítványozó kft. által becsatolt bérleti és üzemeltetési szerződés 2012. június 1-jén jött létre, majd azt a bérbeadó és az indítványozó kft. – rögzítve, hogy annak teljesítése kölcsönös elégedettség mellett történik – 2014. június 1-jén egyező akarattal módosította és egységes szerkezetbe foglalta. A szerződés időtartamáról annak 7. pontja rendelkezik. A 7.1. alpont értelmében a bérleti és üzemeltetési szerződés 2018. december 31-ig hatályos. A 7.2. alpont szerint pedig a határozott időtartam leteltét követően a szerződés hatálya további egyéves időtartamra azonos feltételekkel (kivéve a bérleti díj mértékét) meghosszabbodik, amennyiben az indítványozó kft. erre vonatkozó egyoldalú nyilatkozatot tesz a bérbeadó felé (bérleti opció). Ilyen nyilatkozatot az indítványozó kft. minden évben június 30-ig tehetett (és tett is, legutóbb 2020. június 3-án); a bérleti és üzemeltetési szerződés szerint erre utoljára 2022. június 30-áig lett volna lehetősége, 2023. december 31-ig meghosszabbítva a szerződés időtartamát, az indítványozó kft. 2020. június 3-ai nyilatkozatát követően opciós jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozat azonban már nem született. Ezek alapján a bérleti és üzemeltetési szerződés tartós szerződéses jogviszonyt hozott létre, nem rögtön teljesült; így a *clausula rebus sic stantibus* elve irányadó az abba a 2020. október 28-án kihirdetett Evatv.-vel történt törvényhozói beavatkozás alkotmányosságának vizsgálatára.
- [48] 3.2. Az Alkotmánybíróság ezért megvizsgálta, hogy a jogszabályi beavatkozást igazolja-e a fent részletezett kritériumoknak megfelelő körülményváltozás. Ennek során az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 28. cikkében és az Abtv. 57. § (1b) bekezdésében foglaltakat is szem előtt tartva – tekintettel volt különösen az Evatv. szövegére és indokolására, valamint a miniszteri véleményben foglaltakra.
- [49] Az Evatv. négy alapítvánnyal kapcsolatban tartalmaz különböző rendelkezéseket: egyrészt felhívja a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Millenáris Tudományos Kulturális Alapítvány (a továbbiakban: Millenáris Alapítvány) és a Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány (a továbbiakban: Polgári Művelődésért Alapítvány) közérdekű vagyonkezelő alapítvány formájában történő létrehozására. Másrészt felhívja a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Batthyány Lajos Alapítványhoz való, e törvényben meghatározott vagyoni juttatás teljesítésével történő csatlakozásra, a Batthyány Lajos Alapítvány alapító okiratának a vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény rendelkezéseinek megfelelő módosítására és a Batthyány Lajos Alapítványnak közérdekű vagyonkezelő alapítványként való nyilvántartásba vételére. (Az Evatv. 2022. március 21-től – az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2022. évi I. törvénnyel történt módosítása óta – egy további alapítvánnyal kapcsolatosan is tartalmaz rendelkezést: felhívja a Kormányt, hogy az állam nevében tegye meg a szükséges intézkedéseket a Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítványhoz való csatlakozás érdekében, azzal a feltétellel, hogy az Alapítvány egy éven belül módosítsa alapító okiratát a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény rendelkezéseinek való megfelelés érdekében.) Harmadrészt részletes rendelkezéseket tartalmaz az említett három alapítvány, továbbá a Mathias Corvinus Collegium Alapítvány (a továbbiakban: MCC Alapítvány) részére történő vagyonjuttatásokról. Az Evatv. preambuluma vonatkozó része szerint a törvény „[a] Millenáris Park mint a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező kulturális és oktatási központ, valamint az egykori meghatározó ipari létesítmény, a Ganz Villamossági Művek Lövőház utcai telepe épületeinek megóvása, a területen megvalósítandó nemzeti identitástudatot és összetartozást erősítő, értékmegőrző, kulturális, tudományos és társadalmi feladatok” céljából került megalkotásra.
- [50] Az Evatv. Általános indokolásának releváns része, valamint az 1. §-hoz kapcsolódó részletes indokolás némileg kibővítve megismétli a preambulumban ismertetett célokat, továbbá rámutat, hogy „[a] Millenáris Alapítvány célja és feladata a Millenáris Parkban a nemzeti és a nemzetközi együttműködést jelképező, Európa társadalmi, kulturális és életmódbeli értékein, a tudományos-technikai fejlesztésen és az információs társadalom eredményein alapuló, jövőt bemutató tudományos, kulturális és oktatási központ és innovatív, családbarát, interaktív közösségi tér megteremtésének és működési feltételeinek a biztosítása. A Millenáris Alapítvány megfogalmazott céljait a törvényjavaslat közérdekűnek minősíti.” A korábban írtak szerint az Evatv.-ben akkor, amikor azt törvényjavaslatként benyújtották, még nem szerepelt az 1. § (4) bekezdésének indítványozó kft. által kifogásolt része. A bérbeadóval fennálló hosszú távú bérleti szerződések megszüntetéséről és az ehhez kapcsolódó

kártalanítási szabályról szóló kiegészítés a Törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatában jelent meg; a törvényhozó ahhoz nem igazította hozzá sem a preambulum, sem az indokolás szövegét, így ezek nem szolgáltatnak magyarázatot arra, hogy áll-e a tartós szerződéses jogviszonyokba történt törvényhozói beavatkozás mögött utóbb bekövetkezett, társadalmi léptékű körülményváltozás, sem pedig arra, hogy ez a beavatkozás hány szerződést érint.

- [51] A miniszteri vélemény kapcsolódó részei szerint „[a] jogalkotói beavatkozás egy határozott idejű, tartósnak nem tekinthető bérleti jogviszonyba történt, amely a tulajdonjog korlátozásával ellentétben nem dologi jogi, hanem legfeljebb kötelmi jellegű korlátozásnak tekinthető. A beavatkozás során [...] a jogalkotó ugyanakkor gondoskodott a bérlők kártalanításáról, biztosítva ezáltal a megfelelő kompenzációt. [...] Az, hogy a bérleti jogviszony megszűnt és ezzel kapcsolatban az indítványozónak teendői, kiadásai merültek fel olyan, a gazdasági élet körébe tartozó kockázat, amely nem alaptörvény-ellenes.” Az Alkotmánybíróság több határozatára hivatkozva azzal is érvelt, hogy a vállalkozáshoz való jog nem abszolútizálható és nem korlátozhatatlan, nem tulajdonítható neki olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne. Továbbá a bizalomvédelem elvével összefüggésben rámutatott, hogy az sem terjed ki minden jogviszonyra, és ugyancsak nem tekinthető feltétlen érvényesülést kívánó elvnek. Emlékeztetett, hogy az Alkotmánybíróság 3021/2020. (II. 10.) AB határozatban kifejtett álláspontja szerint valamely új szabályozás kiterjedhet a múltban keletkezett jogviszonyokra is, azonban e jogviszonyokból származó jogokat, illetve kötelezettségeket csak a hatálybalépés utáni időtől érintheti, ezt akár súlyosbító értelemben is.
- [52] 3.3. A fentiekből kitűnik, hogy a jogalkotó célja az állam által közhasznú nonprofit korlátolt felelősségű társaságként alapított bérbeadó tulajdonosi szerkezetének megváltoztatása – a Millenáris Alapítvány tulajdonába adása – és céljainak részletesebb rögzítése, valamint az e célok megvalósításához szükséges vagyonszűkítés biztosítása volt. A jogalkotó ugyanakkor sem az Evatv. preambulumában, sem az ahhoz kapcsolt indokolásban nem bizonyította olyan – akár a devizaadósok fent említett, ellehetetlenült helyzetéhez hasonló léptékű – társadalmi méretű körülményváltozás fennálltát, amely szerződések nagy tömegének gazdasági egyensúlyát teljesen felboríthatta volna, és ezért a tartós szerződéses jogviszonyokba történő törvényhozói beavatkozást igényelt.
- [53] Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy a kártalanítás mértékét meghatározó, támadott törvényi rendelkezés alaptörvény-ellenes beavatkozást valósított meg a már megkötött, hosszabb időre szóló szerződéses viszonyokba – így az indítványozó kft. és a bérbeadó bérleti és üzemeltetési szerződésébe –, ezért az Evatv. 1. § (4) bekezdés második mondatát megsemmisíti.
- [54] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy eljárása során tekintettel volt az Abtv. 41. § (1) bekezdése által biztosított lehetőségekre, azonban az Evatv. hatálybalépése óta eltelt időre, az azóta az e törvény alapján létrejött jogviszonyok kíméletére és az indítványozó kft. alkotmányjogi panaszban egyértelműen megfogalmazott – csak az Evatv. 1. § (4) bekezdés 2. mondatát támadó – kérelmére figyelemmel nem tartotta szükségesnek az Evatv. 1. § (4) bekezdése egészének a megsemmisítését. A jelen határozatban foglalt megsemmisítés így nem érinti a bérbeadóval fennállt bérleti jogviszonyok törvény erejénél fogva bekövetkezett megszűnését; mindössze a bíróságok számára nyitja meg annak a lehetőségét, hogy erre irányuló per esetén saját mérlegelésükkel maguk határozhassák meg „a bérlők azonnali és teljes kártalanítása” mértékét.
- [55] 4. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az Evatv. támadott 1. § (4) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességét a fentiek szerint megállapította, és a törvényi rendelkezést megsemmisítette, az indítványozó kft. további érveit az Alaptörvény egyéb cikkeibe [a XIII. cikk (1)–(2) bekezdésébe, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe] ütközést illetően a testület nem vizsgálta.

V.

- [56] A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdés első mondatán alapul.

Budapest, 2024. április 16.

Dr. Salamon László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/976/2021.

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [57] A határozat rendelkező részében foglalt, az Evtv. 1. § (4) bekezdés korábbi 3., jelenlegi 2. mondatának, vagyis a kártalanítás mértékére vonatkozó szabálynak a megsemmisítését az Alaptörvény M) cikkének, B) cikk (1) bekezdésének és XII. cikk (1) bekezdésének az indítványozó állította együttes sérelméből nem tartom levezethetőnek.
- [58] A fennálló (tartós) szerződéses jogviszonyokba történő jogalkotói beavatkozás alkotmányos feltételei vizsgálatának a szerződések törvény általi megszűnése [az Evtv. 1. § (4) bekezdés jelenlegi 1. mondata] vonatkozásában lehet jelentősége, és erre lehet kihatása; az indítványozó azonban ezen rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását kifejezetten nem kérte.
- [59] Mivel a tartós szerződéses jogviszonyokba történő jogalkotói beavatkozás alkotmányos feltételei fennállása vagy hiánya a kártalanítás mértéke vonatkozásában önmagában nem biztosítja a szabályozás alkotmányosságát, vagy okozza annak alaptörvény-ellenességét, ezért álláspontom szerint a kártalanítás jelen határozatban hivatkozott szabályának alkotmányosságát ettől függetlenül (önállóan) kellett volna vizsgálni. A kártalanítás szabályai elsősorban az indítványozó tulajdonjogát érinthetik, ezért nem zárom ki, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére alapított indítványi elem vizsgálata alapján megállapítható lett volna a szabályozás alaptörvény-ellenessége. Az Alkotmánybíróság azon gyakorlata alapján, amely szerint, ha az egyik hivatkozott alaptörvényi rendelkezéshez kapcsolódóan a testület megállapítja az alaptörvény-ellenességet, úgy a további alaptörvényi rendelkezések tekintetében már nem folytatja le a vizsgálatot, a kártalanítás szabályai és a XIII. cikk (1) bekezdése kapcsolatának vizsgálatára azonban már nem került sor.
- [60] Ezen indokolásbeli észrevételeimre tekintettel a határozatot nem tudtam támogatni.

Budapest, 2024. április 16.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 9/2024. (IV. 30.) AB határozata
a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló
287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról,
visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítéséről, valamint alkalmazásának kizárásáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* és *dr. Patyi András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenes, ezért azt a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal, 2022. augusztus 4. napjával megsemmisíti.
2. Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezés nem alkalmazható a Budapest Környéki Törvényszék előtt 104.K.700.188/2023/9. számon folyamatban lévő ügyben, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő, ugyanilyen tárgyú ügyben.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Budapest Környéki Törvényszék tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő, 104.K.700.188/2023. számú, erdészeti ügyben hozott közigazgatási határozat megtámadása iránt indított peres eljárásban az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, azt semmisítse meg, és rendelje el a megsemmisített jogszabályi rendelkezés általános és az indítványozó előtt folyamatban lévő egyedi ügyben történő alkalmazása kizárását. Az indítvány szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezése ellentétes az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével, illetőleg XXI. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. Az alapügyben megállapított, jelen bírói kezdeményezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint az alapügy felperese (egy természetes személy) védett természeti területen található egyes erdőrészek erdőtervének módosítására irányuló kérelmét az alperes Heves Vármegyei Kormányhivatal HE/EO/6943-5/2022. számú határozatával elutasította, tekintettel arra, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi, Hulladékgazdálkodási és Bányafelügyeleti Főosztálya HE/EO/6943-2/2022. számú természetvédelmi szakvéleményében azt állapította meg, hogy a felperes erdőterv-módosítás iránti kérelme szerinti módosítás az egyik érintett erdőrészlet vonatkozásában a természet védelmére vonatkozó nemzeti és európai uniós jogi követelményeknek nem felel meg. A felperes kérelmében az egyik erdőrészlet vonatkozásában TRV felhasználási mód (tarvágás), valamint a természetes sarjeredetű akác célállomány és felújítási mód engedélyezését kérte a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alapján, amely szerint a védett természeti területen idegenhonos fajokból álló állomány kitermelése után az erdő felújítása során a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 33. § (3) bekezdésétől eltérően nem szükséges fajcserés szerkezetváltást végezni, az erdőfelújítás természetes úton is elvégezhető.
- [3] Az alperes Kormányhivatal a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontját mérlegelést engedő normaként értékelte, és megállapította, hogy az a fajcserés szerkezetváltás elrendelését nem zárja ki. Ennek alapján a Kormányhivatal azt állapította meg, hogy a felperes ügyében a fajcserés szerkezetváltás mellőzésének nincs helye, így határozatát a Korm. rendelet alkalmazásának mellőzésével hozta meg.

- [4] Az alapügy felperese keresetében sérelmezte, hogy az alperes Kormányhivatal a Korm. rendelet rendelkezésével ellentétes, a Korm. rendelet céljaival szemben álló, jogszabálysértő határozatban utasította el a kérelmét.
- [5] 3. Az indítványozó szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezése ellentétes az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével és XXI. cikk (1) bekezdésével, az alábbiak szerint.
- [6] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerinti egészséges környezethez való jog lényegi elemét képezi a non-derogation elv, azaz, hogy a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges: a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elengedhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet azonban aránytalan {lásd például: 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [80]; 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [27]}. A „természetvédelem” körébe az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint az erdőgazdálkodási ügyek is beletartoznak [14/2020. (VII. 6.) AB határozat, a továbbiakban: Abh.].
- [7] Az egészséges környezethez való jog szoros kapcsolatban áll az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt jövő nemzedékek érdekeinek védelmével. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése körében ugyancsak érvényesül a visszalépés tilalmának elve {lásd különösen: 28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [28] és [30]}. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése ezen túlmenően a nemzedékek közötti méltányosságot is megjeleníti, amely a jelen generációkat kötelezettségekkel terheli, így például a természeti erőforrások minőségének és a hozzáférés lehetőségének megőrzésével {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [13]}. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése egyben a public trust alaptörvényi szintű megjelenítésének is tekinthető, melynek értelmében „az állam a jövő nemzedékek, mint kedvezményezettek számára egyfajta bizalmi vagyonkezelőként kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé ezen kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékeket mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti. Az államnak ezen kincsek kezelése és az arra vonatkozó szabályozás megalkotása során egyaránt tekintetbe kell vennie a jelen és a jövő generációk érdekeit.” (Abh., Indokolás [22])
- [8] Az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a Kormány különleges jogrendben olyan rendeletet alkosson, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – törvényi rendelkezésektől eltérést enged. A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Vbő.) 80. § (3) bekezdése szerint a Kormány az előbbi hatáskörét a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja. A 81. § (1) bekezdése alapján a 80. § (3) bekezdése szerinti célok érdekében az alapvető jogok korlátozására kizárólag a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor.
- [9] Az indítványozó szerint a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését, illetőleg P) cikk (1) bekezdését korlátozó rendelkezés legitim indokkal bír, hiszen célja a különleges jogrendet kiváltó esemény gazdasági következményeinek enyhítése, kezelése, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása. A rendelkezés azonban az indítványozó szerint a cél elérésére nem alkalmas, ugyanis ez a norma nem a fakitermelést szabályozza, hanem arról rendelkezik, hogy a fakitermelést követően hogyan kell elvégezni az erdőfelújítást. Az indítványozó szerint a biodiverzitás és az erdők természetességének megőrzése érdekében kötelező őshonos fajokkal történő erdőfelújítási kötelezettség semmilyen formában nem hátráltatja a veszélyhelyzeti védekezést, e rendelkezés célja ugyanis a távoli jövőre irányul. Ennek megfelelően az indítványozó úgy ítéli meg, hogy a fajcserés erdőfelújítási kötelezettség és a veszélyhelyzet következményeinek elhárítása között nincs kapcsolat.
- [10] Az indítványozó arra is utal, hogy még abban az esetben is, ha az Alkotmánybíróság elfogadná, hogy a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettség a veszélyhelyzet gazdasági következményeinek elhárítását szolgálja, a rendelkezés akkor sem felel meg a szükségesség és az arányosság követelményének.
- [11] Az indítvány szerint a támadott szabályozás azért szükségtelen, mert a lakosság tűzifaigényének ellátását semmilyen formában nem hátráltatja a védett természeti területeken őshonos fajokkal történő szerkezetváltás előírása, márpedig az energiaválság, mint a veszélyhelyzet egyik következményének elhárításához legfeljebb a lakosság tűzifával történő ellátása tekinthető szükségesnek, az ezt követő erdőfelújítási kötelezettség módosítása már bizonyosan nem.
- [12] Az indítványozó szerint még abban az esetben is, ha az Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy a szabályozás a szükségesség követelményét is teljesíti, a Korm. rendelet támadott rendelkezésével megvalósuló alapjogkorlátozás nem áll arányban az elérni kívánt céllal. Ennek oka, hogy az erdőterv-módosítások a veszélyhelyzet

időszakán lényegesen túlnyúlóan, több évtizedre kihatóan határozzák meg az erdő faállományát. Ezzel összefüggésben pedig az indítványozó arra is utal, hogy az idegenhonos inváziós fajok kiszorítják az őshonos növényeket és állatokat, idegenhonos jellegük miatt jóval kevesebb fajnak biztosítanak táplálékot, élőhelyet, a bírói kezdeményezésre okot adó ügyben érintett fehér akác fafaj pedig a talajt is degradálja, végeredményben tehát a szabályozás hosszú távon is csökkenti a biológiai sokféleséget. Az indítvány kiemeli: még abban az esetben is, ha a fafajcserés szerkezetváltás jelentős terheket róna az erdőgazdálkodóra, így visszatartva őket a lakosság esetlegesen megnövekedett tűzifaigényének kielégítésétől, akkor sem tekinthető arányosnak az a szabályozás, amely a jövő nemzedékek helyzetét akár egy évszázadra is meghatározva lehetővé teszi az idegenhonos inváziós fajok biodiverzitást rontó jelenlétét a hazai erdőállományban. Az indítványozó ezzel összefüggésben arra is utal, hogy a bírói kezdeményezésre okot adó ügyben rendelkezésre álló természetvédelmi szakvélemény ráadásul kifejezetten akként fogalmaz, hogy a mesterséges felújítás költsége helyes gazdálkodás mellett minimálisra csökkenthető, vagy akár teljesen meg is takarítható, azaz a támadott rendelkezés valójában egy legfeljebb minimális anyagi- és munkabefektetéssel jár, azonban az egészséges környezethez és a biodiverzitás megőrzéséhez hozzájáruló természetvédelmi kötelezettséget eliminál, annak minden következményét a jövő nemzedékekre hárítva.

- [13] 4. Az alapvető jogok biztosa jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettese (a továbbiakban: biztoshelyettes) az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 3. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján (mely kifejezetten a biztoshelyettes sarkalatos törvényi kötelezettségévé teszi az érintett intézmények figyelmének felhívását a „természetes személyek nagyobb csoportját – különösen a jövő nemzedékeket – érintő jogsértés veszélyére”) amicus curiae beadványban fejtette ki szakmai álláspontját.
- [14] 5. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletnek az állam tulajdonában álló erdőekben történő végrehajtásának részletes szabályairól szóló 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítás (a továbbiakban: AM utasítás) 5. pontja akként rendelkezik, hogy a Korm. rendelet indítvánnyal támadott rendelkezésének állami erdőgazdálkodónál történő alkalmazására csak kivételesen, az Erdőt. 33. § (8) bekezdés b) pontja alapján kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy az Erdőt. 33. § (8) bekezdése 2023. július 1. napjától kezdődően egyáltalán nem tartalmaz b) pontot, ekként a Korm. rendelet indítvánnyal támadott rendelkezését állami erdőgazdálkodók esetében az AM utasítás 5. pontja alapján egyáltalán nem kell alkalmazni. A bírói kezdeményezésre okot adó ügy felperese ugyanakkor nem tartozik az AM utasítás hatálya alá (nem minősül állami erdőgazdálkodónak). A biztoshelyettes az Országos Erdőállomány Adattár közhiteles adatai alapulvételével kifejezetten felhívta arra az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy az országosan védett erdőterület 85 százalékát az állami erdőgazdaságok kezelik (további kilenc százaléka pedig a nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában áll), ekként az AM utasítás alapján ezen erdőterületekre a Korm. rendelet támadott rendelkezése nem alkalmazandó.

II.

- [15] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
„P) cikk (1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelyek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”
„XXI. cikk (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”
- [16] 2. A Korm. rendelet indítvánnyal érintett rendelkezése:
„1. § (2) Védett természeti területen
a) idegenhonos fafajokból álló állomány kitermelése után az erdő felújítása során – a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 33. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően – nem szükséges fafajcserés szerkezetváltást végezni, és az erdőfelújítás természetes úton is elvégezhető.”

III.

- [17] A bírói kezdeményezés megalapozott.
- [18] 1. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés az Abtv. 25. §-ában és 52. §-ában előírt feltételeknek megfelel [vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3064/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]], az alábbiak szerint. A támadott jogszabályi rendelkezést az eljárásban alkalmazni kell, az eljárás felfüggesztése megtörtént, az indítvány a bírói kezdeményezésre okot adó ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására, megsemmisítésére, továbbá alkalmazási tilalom kimondására irányul. Az indítvány a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [20] 2. A Tvt. célja (annak preambuluma szerint) egyebek között a természeti értékek és természeti területek, mint a nemzeti vagyon saját és pótolhatatlan részeinek a fenntartása, kezelése, állapotának javítása, jelen és jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és észszerű gazdálkodás biztosítása, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma. A Tvt. 32. § (1) bekezdése értelmében a védett természeti területen lévő erdők elsődlegesen védelmi rendeltetésűek. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Erdőtvt.) 22. § (1) bekezdése értelmében az erdő rendeltetése jelöli ki a fenntartható erdőgazdálkodás hosszú távú célját, lehetőségeit, illetőleg korlátozásait. Az erdő rendeltetése [az Erdőtvt. 22. § (2) bekezdésének megfelelően] védelmi, közjóléti és gazdasági rendeltetés lehet. Az Erdőtvt. 23/A. § (2) bekezdése értelmében a természetvédelmi rendeltetés (egyes árvízvédelmi és honvédelmi különleges védelmi rendeltetések kivételével) az erdő elsődleges rendeltetése. Mindez egyben azt is jelenti, hogy a védett természeti területen lévő, elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdők esetében az erdőgazdálkodás gazdasági funkciója nem, vagy csak korlátozottan érvényesül.
- [21] Az Erdőtvt. 8. § (1) bekezdése értelmében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülnek a védelmi és közjóléti elsődleges rendeltetésű, az állam tulajdonában álló erdők. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja „a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.”
- [22] Az Országos Erdőállomány Adattár szerint az országosan védett erdőterületek 85 százalékát az állami erdőgazdaságok kezelik, 9 százaléka a nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában, míg a fennmaradó része egyéb szervezetek kezelésében, illetve magántulajdonban van. A Tvt. 33. § (3) bekezdése értelmében védett természeti területen lévő erdőben az erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal és természetes felújítási módszerekkel kell végezni. A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja ezen kötelezettség alól ad felmentést az erdőgazdálkodók számára a védett természeti területen lévő, döntően állami tulajdonban, illetőleg vagyongazdálkodásban álló, és a Tvt. rendelkezéseinek megfelelően elsődlegesen védelmi (tehát nem gazdasági) rendeltetésű erdők esetében. A Korm. rendelet támadott szabálya értelmében az érintett, védett természeti területen lévő, és egyben elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdők esetében nem szükséges fajcserés szerkezetváltást végezni (azaz nem szükséges a termőhelynek megfelelő őshonos fajokat telepíteni) és az erdőfelújítás természetes úton (lényegében a faállomány saját szaporítóanyagával) is elvégezhető. Az AM utasítás 5. pontja értelmében a Korm. rendelet támadott rendelkezését az állami erdőgazdálkodóknál (azaz a védett természeti területen lévő erdők 85 százaléka esetében) csak az Erdőtvt. 33. § (8) bekezdés b) pontja szerinti esetben kell alkalmazni. Az Erdőtvt. 33. § (8) bekezdés b) pontját a jogalkotó 2023. július 1. napjával hatályon kívül helyezte.
- [23] A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja úgy fogalmaz, hogy védett természeti területen idegenhonos fajfajokból álló állomány kitermelése után az erdő felújítása során a Tvt. 33. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően nem szükséges fajcserés szerkezetváltást végezni, és az erdőfelújítás természetes úton is elvégezhető. Figyelemmel arra, hogy a Korm. rendelet támadott rendelkezése a Tvt. 33. § (3) bekezdéséből fakadó és kötelezően alkalmazandó fajcserés szerkezetváltást minősítette a különleges jogrend időszakában „nem szükségessé”, anélkül azonban, hogy akár a Korm. rendelet, akár más jogszabály (ideértve jelen esetben az AM utasítást, mint közjogi szervezetszabályozó eszközt is) bárminemű tartalmi előírást kapcsolt volna a Korm. rendelet vonatkozó előírásához,

mely meghatározta volna, hogy pontosan milyen szempontok figyelembevételével lehetséges dönteni arról, hogy mikor lehet adott esetben „szükséges” mégis a fafajcserés szerkezetváltás elvégzése, ezért az Alkotmánybíróság a Korm. rendelet támadott rendelkezését akként értelmezte, hogy az lényegében korlátlanul, bárminemű tartalmi szempont figyelembevételétől mentesen lehetővé teszi a Tvt. 33. § (3) bekezdésétől való eltérést. Ezt az értelmezést támasztja alá az AM utasítás 5. pontja is, mely [az Erdőtvt. 2023. június 30. napjáig hatályos 33. § (8) bekezdés b) pontja szerint] abban az esetben tette lehetővé, hogy ne kerüljön sor fafajcserés szerkezetváltásra, ha azt az erdőgazdálkodó kéri, azaz maga az agrárminiszter (aki egyébként közjogi jogállásából adódóan maga is részt vett a Korm. rendelet elfogadásában) is kizárólag formai (és nem pedig tartalmi) szempontból korlátozta a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazhatóságát az állam 100 százalékos tulajdonában álló erdők, illetőleg erdőgazdálkodók esetében.

- [24] 3. A Tvt. 8. § (2) bekezdése értelmében őshonosak mindazok a vadon élő szervezetek, amelyek az utolsó két évezred óta a Kárpát-medence természetföldrajzi régiójában (nem behurcolás vagy betelepítés eredményeként) élnek, illetve éltek. A Tvt. 8. § (3) bekezdése értelmében behurcoltak vagy betelepítettek azok az élő szervezetek, amelyek az ember nem tudatos (behurcolás) vagy tudatos (betelepítés) tevékenysége folytán váltak a hazai élővilág részévé. Az Erdőtvt. 5. § 48. pontja értelmében idegenhonos faj a Kárpát-medence területén behurcolás vagy betelepítés következményeként megtelepedett (az Erdőtvt. végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott) erdei faj. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 3. melléklet A) része tételesen meghatározza az idegenhonos fa- és cserjefajok jegyzékét, mely jegyzékben a bírói kezdeményezésre okot adó ügyben érintett faj (a fehér akác) is egyértelműen szerepel. A biztoshelyettes amicus curiae beadványa az FM rendelettel összhangban külön is kiemeli, hogy „a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) idegenhonos, intenzíven terjedő fajnak minősül, tehát ez a faj az adott termőhelyen, a környezetében lévő fás szárú növényeknél gyorsabban terjed, így a többi faállomány-alkotó fajnál növekedésével és térfoglalásával jellemzően kiszorítja” (amicus curiae beadvány, 8. oldal). Ennek megfelelően, amennyiben a bírói kezdeményezésre okot adó ügyben a Korm. rendelet támadott rendelkezését alkalmazni kell, úgy az alkalmazás eredménye egy védett természeti területen lévő erdőben egy idegenhonos, intenzíven terjedő faj egy vágásfordulóig (azaz szükségképpen több évtizedig) történő megmaradása lesz, ahelyett, hogy az adott területen az erdő felújítása valamely őshonos fajjal történne meg.
- [25] A Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030 rögzíti, hogy Magyarország erdeinek 37 százaléka jelenleg is idegenhonos fajfajokból áll. A biológiai sokféleség megőrzésének 2030-ig szóló nemzeti stratégiája I. stratégiai területén („A biológiai sokféleséget fenyegető veszélyek csökkentése”) 4. célkitűzésként kifejezetten szerepel a természetes és természetközeli ökoszisztémákat károsító idegenhonos inváziós fajok állományainak visszaszorítása. Az V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv 3.8. pontja („Idegenhonos inváziós fajok elleni védekezés”) pedig azt emeli ki, hogy az idegenhonos inváziós fajok elleni védekezés folyamatos, melyhez részben a központi költségvetés, részben az Európai Unió is pályázati forrásokat biztosít. Az idézett stratégiákból egyértelműen megállapítható, hogy az idegenhonos fajok elleni küzdelem kiemelten fontos az erdőgazdálkodás területén is. Az Alkotmánybíróság a 13/2018. (IX. 4.) AB határozatában ezen stratégiák alkotmányjogi jelentőségével kapcsolatosan megállapította, hogy bár „[a]z egyes stratégiák a közjogi szervezetszabályozó eszközök körébe tartoznak, ennek megfelelően a kibocsátót kötik, ugyanakkor azonban a közép- és hosszú távú tervezés és kiszámítható jogalkotás olyan szakmai kiindulópontjai is egyben, melyek figyelembe vétele az elővigyázatosság és a megelőzés elveire is tekintettel különösen fontos az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében nevesített, a nemzet közös örökségének körébe tartozó elemek esetében. Ennek megfelelően ezen szakmai tartalmú stratégiák figyelmen kívül hagyása valamely jogszabály-változás alaptörvény-ellenességének vizsgálata során külön is értékelendő a nemzet közös örökségét érintő, és az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek számára is megőrzendő szabályozási tárgyak esetében.” (Indokolás [40])
- [26] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése kifejezetten nevesíti a nemzet közös örökségét képező vagyontárgyak között az erdőket és a biológiai sokféleséget. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban úgy fogalmazott, hogy „[a]z erdő a szárazföld legösszetettebb természeti (ökológiai) rendszere, amely elsősorban a környezetre gyakorolt hatásai miatt az egészséges emberi élet alapvető feltétele. [...] Az erdők tekintetében a „nemzet közös örökségének státusa” azt is jelenti, hogy az erdők megóvása az államra, az erdőtulajdonosokra, az erdőgazdálkodókra, de még az erdőt szabadon használókra is kötelezettségeket hárít. A kötelezettségek különösen az államot, az erdőtulajdonosokat és az erdővel rendelkezni jogosultakat érintik azáltal, hogy a tulajdonnal való rendelkezés, illetőleg az erdőgazdálkodás teljes és feltétlen szabadsága helyébe a felelős, fenntartható gazdálkodást megvalósító, a jövő nemzedékek érdekeit is figyelembe vevő erdőhasználat követelménye lép.” (Indokolás [23]) Az erdők megóvása alapvető jelentőséggel

bír a biológiai sokféleség megőrzése, mint a nemzetközi közösség mint egész akaratát tükröző, a nemzetközi jog feltétlen alkalmazást igénylő szabálya érvényesülése szempontjából is [lásd: 28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [38]; az erdőkre: Abh., Indokolás [24]].

- [27] 4. Az indítványozó álláspontja szerint a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja elsődlegesen nem alkalmas a veszélyhelyzetet kiváltó esemény gazdasági következményeinek enyhítése, kezelése, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljára; másodlagosan, még a szabályozás esetleges alkalmassága esetén sem igazolható annak szükségessége; és végezetül, harmadlagosan, még a szabályozás szükségességének esetleges igazolása esetén is az nyilvánvalóan aránytalannak tekinthető. Mindezekre tekintettel az indítványozó szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését, illetőleg XXI. cikk (1) bekezdését.
- [28] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésének, illetőleg P) cikk (1) bekezdésének a sérelme akkor állapítható meg, ha (i) a kérdéses szabályozás vagy bírói döntés az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése, illetőleg P) cikk (1) bekezdése védelmi körébe tartozik; (ii) megállapítható a védelmi szintben történő visszalépés; és (iii) a visszalépés az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelően nem igazolható [elsőként összefoglalóan: 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [95]; ennek megfelelően legutóbb például: 3047/2024. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [28]]. A 13/2018. (IX. 4.) AB határozat megállapításai szerint továbbá „ha egy szabályozás vagy intézkedés érintheti a környezet állapotát, a jogalkotónak kell igazolnia, hogy a szabályozás nem jelent visszalépést és ezáltal nem okoz adott esetben akár visszafordíthatatlan károkozást”, továbbá „amennyiben egy szabályozás esetében nem igazolható kétséget kizáróan, hogy nem valósít meg visszalépést, akkor az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelően kell vizsgálni a visszalépés alkotmányosságát” (Indokolás [20]–[21]).
- [29] Jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy (i) a Korm. rendelet támadott rendelkezése mint a védett természeti területen lévő erdők kitermelését követően az erdők felújítására vonatkozó előírás az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése, illetőleg a P) cikk (1) bekezdése védelmi körébe tartozik, figyelemmel mindenekelőtt az Abh. megállapításaira, valamint arra, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében kifejezetten szerepelnek az erdők és a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok. Ugyancsak megállapítható, hogy (ii) a Korm. rendelet a védelmi szintben történő visszalépést valósít meg azáltal, hogy a védett természeti területeken levő erdőkben a fakitermelést követően a Tvt. 33. § (3) bekezdésében foglalt kötelező szabálytól eltérve nem teszi szükségessé az őshonos fajokkal történő fafajcserés szerkezetváltást, hanem lehetővé teszi az erdőterület idegenhonos fajokkal történő ismételt felújítását [lásd a jelen határozat III/2. pontjának (Indokolás [20] és köv.) megállapításait]. Az Alkotmánybíróságnak ezért a továbbiakban az irányadó teszt harmadik lépcsőjeként azt kellett megvizsgálnia, hogy (figyelemmel a különleges jogrend szabályaira is) ezen, az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése, illetőleg XXI. cikk (1) bekezdése hatálya alá tartozó, a természet védelmi szintjében visszalépést megvalósító szabály alkotmányossága igazolható-e.
- [30] 5. A Kormány a Korm. rendeletet (annak preambuluma szerint) kifejezetten a különleges jogrend szabályainak alapulvételével fogadta el. Az Alaptörvény különleges jogrendre vonatkozó szabályai a Korm. rendelet elfogadását (2022. augusztus 4.) követően, 2022. november 1. napjától kezdődő hatállyal megváltoztak, ekként az Alkotmánybíróságnak jelen esetben azt is vizsgálnia kellett, hogy az indítvány elbírálása során a Korm. rendelet Alaptörvénnyel való összhangját az Alaptörvény Korm. rendelet elfogadásának vagy az indítvány elbírálásának időpontjában hatályos szövegváltozata alapulvételével kell-e megítélni.
- [31] A Korm. rendelet elfogadása idején Magyarországon a veszélyhelyzet az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 1. §-a alapján állt fenn, melynek hatálya 2022. október 31. napjáig tartott. Az Alaptörvény különleges jogrendi szabályokat is módosító Kilencedik Módosítása 2022. november 1. napján lépett hatályba.
- [32] A Kormány utóbb, az Alaptörvény Kilencedik Módosítására is figyelemmel, az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 1. §-ával ismételten veszélyhelyzetet hirdetett ki, mely veszélyhelyzet az indítvány elbírálásakor is fennáll.
- [33] A veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló 425/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés 31. pontja kifejezetten akként rendelkezik, hogy a Korm. rendelet (annak jelen bírói kezdeményezéssel nem érintett 3. §-a kivételével) a 2022. október 31-én hatályos szöveggel, e rendelet hatálybalépésének időpontjában (2022. november 1-jén) ismételten hatályba lép.

- [34] Figyelemmel arra, hogy formálisan a Korm. rendelet 2022. november 1-jén (az Alaptörvény Kilencedik Módosításának hatálybalépésével) „ismételten hatályba lépett”, ezért az Alkotmánybíróság jelen indítvány elbírálása során az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos rendelkezéseinek alapulvételével járt el.
- [35] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy bár az indítványt az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos rendelkezéseinek alapulvételével bírálta el, azonban az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos 53. cikk (1) bekezdése a Korm. rendelet megalkotása idején hatályos 53. cikk (2) bekezdésével, míg az indítvány elbírálásakor hatályos 52. cikk (2) bekezdése a Korm. rendelet megalkotása idején hatályos 54. cikk (1) bekezdésével azonosan rendelkezik, ekként az Alaptörvény különleges jogrendre vonatkozó, jelen indítvány elbírálása szempontjából releváns szabályai tartalmi értelemben a Korm. rendelet elfogadása és az indítvány elbírálása közötti időszakban nem változtak meg.
- [36] 6. Az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos 53. cikk (1) bekezdése [a fentiek szerint a Korm. rendelet megalkotásakor hatályos 53. cikk (2) bekezdésével tartalmilag egyezően] azt rögzíti, hogy a Kormány különleges jogrendben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- [37] A Korm. rendelettel szemben tartalmi értelemben vett korlátot támaszt a Vbő. indítvány elbírálásakor hatályos 80. § (3) bekezdése [mellyel tartalmilag azonosan rendelkezett a Korm. rendelet megalkotásakor hatályos, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. § (3) bekezdése]. Eszerint a Kormány különleges jogrendi rendeletalkotási hatásköre célhoz kötött: kizárólag az élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonság, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében jogosult a Kormány különleges jogrendi rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggeszteni, törvényi rendelkezésektől eltérni, illetőleg egyéb rendkívüli intézkedéseket hozni.
- [38] Ezen különleges jogrendi rendeletek abszolút tartalmi korlátját képezi az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos 52. cikk (2) bekezdése [mely a Korm. rendelet megalkotásakor hatályos 54. cikk (1) bekezdésével tartalmilag azonos], melynek értelmében különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.
- [39] 7. Az indítványozó egyaránt hivatkozott az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése, illetőleg a P) cikk (1) bekezdése sérelmére; az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése sérelmének körében a környezet állapotának romlását, a P) cikk (1) bekezdése sérelmének körében pedig az erdők és a biológiai sokféleség megóvásának alaptörvényi kötelezettségét, és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét hívta fel.
- [40] Figyelemmel az indítvány tartalmára, valamint az Alaptörvény indítvány elbírálásakor hatályos 52. cikk (2) bekezdésére, az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a P) cikk (1) bekezdése „alapvető jogot” tartalmaz-e, tekintettel arra, hogy a Kormány különleges jogrendben is kizárólag az alapvető jogok tekintetében jogosult az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túli korlátozására.
- [41] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése „egyszerre tekinthető a XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető emberi jog garanciájának, illetőleg a nemzet közös öröksége védelmét előíró olyan sui generis kötelezettségnek, mely a XXI. cikk (1) bekezdésén túlmenően, általános jelleggel is érvényesül” [13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [14]; Abh., Indokolás [34]]. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban arra is rámutatott, hogy a P) cikk (1) bekezdése a természeti és kulturális értékeket önmagukért is védeni, illetőleg a jövő generációk számára is megőrizni rendeli, „adott esetben akár a jelen generációk (pillanatnyi gazdasági) érdekeivel szemben is” (Abh., Indokolás [35]). Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében megjelenő public trust értelmében „az állam a jövő nemzedékek mint kedvezményezettek számára egyfajta bizalmi vagyongazdálkodóként kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé ezen kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékeket mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti. Az államnak ezen kincsek kezelése és az arra vonatkozó szabályozás megalkotása során egyaránt tekintetbe kell vennie a jelen és a jövő generációk érdekeit.” (Abh., Indokolás [22])
- [42] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése egyszerre tartalmaz objektív intézményvédelmi kötelezettséget és alanyi alapjogot [4/2019. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [72]]. Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése ezen alanyi alapjogot, illetőleg objektív intézményvédelmi kötelezettséget „mindenki” számára megteremti. Az állam intézményvédelmi kötelezettségének tárgya nem pusztán az emberi élet, hanem általában az élet természeti alapjainak a fenntartása [17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [86]].

Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése ehhez képest részben a nemzet közös örökségét képező természeti és kulturális értékek, részben a jövő nemzedékek javára teremti meg ugyanezt. Az Alaptörvény „szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között”, az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése pedig a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének céljaként egyaránt nevesíti a jelen generációk érdekeit (közérdek szolgálata, közös szükségletek kielégítése), a természeti erőforrások önmagukért való megőrzésének kötelezettségét, és a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevételét, mely szempontok között maga az Alaptörvény (sem a Nemzeti Hitvallás, sem pedig a 38. cikk) nem tesz hierarchikus különbséget, azokat egyidejűleg kell a jogalkotónak és a jogalkalmazónak figyelembe vennie.

- [43] Mindezen szempontok figyelembevételével az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése különleges jogrendben osztja a XXI. cikk (1) bekezdése jogi sorsát, az alábbiak szerint. Egyfelől, az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a fentiek szerint tartalmi értelemben szorosán összekapcsolódik az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésével, az egészséges környezethez való jog pedig különleges jogrend idején kivételesen, az Alaptörvény 52. cikk (2) bekezdésének megfelelően, az általános szabályokon túl is korlátozható lehet. Másfelől, az elsősorban a jelen generációk jogait védő XXI. cikk (1) bekezdése és a természeti erőforrásokat, illetőleg a jövő nemzedékek jogait védő P) cikk (1) bekezdése között nincs hierarchikus különbség: valamely, a nemzet közös örökségébe tartozó természetes vagy kulturális értéket érintő szabályozásnak egyaránt figyelembe kell vennie a jelen és a jövő generációk érdekeit. A különleges jogrend alkotmányjogi értelemben vett különlegessége részben éppen abban áll, hogy a jelen generációk, a természeti és kulturális erőforrások, illetőleg a jövő nemzedékek védelmének hármas egyensúlya átmenetileg, a veszélyhelyzet időszakában a jelen generációk pillanatnyi érdekeinek irányába eltolódhat, azonban csak az Alaptörvény 52. cikk (2) bekezdése szerinti korlátok között.
- [44] 8. A Korm. rendelet kifejezett célja a tűzifaigények biztosítása „az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében”. Ezt erősíti meg az AM utasítás is, melynek preambuluma szerint a különleges jogrendi jogalkotó a Korm. rendelet elfogadásával „az energiaigények kielégítéséhez kapcsolódó tűzifaszükséglet előállításának jogszabályi kereteit” határozta meg.
- [45] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható, mely rendelkezést a különleges jogrend időszakában az Alaptörvény 52. cikk (2) bekezdésére figyelemmel kell alkalmazni.
- [46] 8.1. A különleges jogrend időszakában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése „más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében” fordulata a különleges jogrendre okot adó esemény következményeinek elhárítását is magában foglalja. A támadott szabályozás formálisan a különleges jogrendet kiváltó esemény gazdasági következményeinek enyhítését célozza: közvetett módon érinti a tűzifaigények biztosítása érdekében kitermelt, védett természeti területen elhelyezkedő, idegenhonos fajokból álló állományt, ugyanis ezen állomány kitermelését követően nyílik meg a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásának lehetősége. Ennek megfelelően a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja megfeleltethető a Vbő. 80. § (2) bekezdés b) pontjának (a gazdaság- és ellátásbiztonsággal összefüggő tárgykör). Azokban az esetekben, amikor valamely intézkedés formálisan megfeleltethető a különleges jogrendre irányadó szabályozási tárgykörnek, alapvetően az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső célszerűségi kérdés annak a vizsgálata, hogy a kérdéses intézkedés mennyiben alkalmas a különleges jogrendre okot adó esemény (jelen esetben gazdasági) következményeinek orvoslására. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint ilyen esetekben „a korlátozások célszerűségét nem vizsgálhatja, azt azonban igen, hogy az alapjogot korlátozó szabály igazolható-e a veszélyhelyzettel szembeni védekezés jegyében” {23/2021. (VII. 13.) AB határozat, Indokolás [28]}.
- [47] A szabályozás ugyanakkor jelen esetben, bár formálisan a különleges jogrendet kiváltó esemény gazdasági következményeinek orvoslását célozza, azonban sem a szükségesség, sem az arányosság követelményét nem teljesíti, az alábbiak szerint.
- [48] 8.2. A Korm. rendelet indítvánnyal támadott 1. § (2) bekezdés a) pontja a tűzifaigények biztosításával csak közvetett módon függ össze: valójában nem a tűzifaigények kielégítésével kapcsolatos szabályokat tartalmaz, hanem az erdőgazdálkodók számára teszi lehetővé a faállomány kitermelése után a fajcserés szerkezetváltás kötelezettségétől való eltérést. Azaz a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kötelezettség teljesítése (vagy éppen annak elmaradása) semmilyen formában nem befolyásolja az energiaigények kielégítését (a szükséges mennyiségű tűzifa rendelkezésre állásának biztosítását).

- [49] Az AM utasítás 5. pontja már a Korm. rendelet elfogadását követően közvetlenül (kevesebb, mint két héttel később) kifejezetten azt rögzítette, hogy az állami erdőgazdálkodónál a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében foglalt alkalmazására csak az Erdőtv. 33. § (8) bekezdés b) pontja alapján kerülhet sor [az Erdőtv. 33. § (8) bekezdés b) pontját pedig a jogalkotó 2023. július 1. napjával hatályon kívül helyezte, miközben az agrárminiszter az AM utasítást nem módosította, ezáltal alkalmazhatatlanná tette a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdését az AM utasítás hatálya alá tartozó erdőgazdálkodók esetében]. E körben az Alkotmánybíróság sem azt nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az Országos Erdőállomány Adattár adatai szerint az agrárminiszter, mint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 5. pontja, illetőleg 59. §-a alapján a Kormány erdőgazdálkodásért felelős tagja a védett természeti területen lévő erdőterületek 85 százaléka esetében maga sem tartotta szükségesnek a Korm. rendelet támadott rendelkezése feltétlen alkalmazását (legkésőbb 2023. július 1. napjától kezdődően pedig az alkalmazását sem), sem pedig azt, hogy a Korm. rendelet támadott rendelkezése egyébként is a tűzifaigények biztosítása utáni időszakokra vonatkozóan teremti meg a Tvt. rendelkezésétől az eltérést.
- [50] Az Alkotmánybíróság a szabályozás szükségességének vizsgálata során arra is figyelemmel volt továbbá, hogy a bírói kezdeményezésre okot adó eljárás során beszerzett természetvédelmi szakvélemény maga is akként fogalmazott, hogy „a mesterséges felújítás költsége helyes gazdálkodás mellett minimálisra csökkenthető, illetve akár teljesen meg is takarítható” (indítvány, Indokolás [23]), ekként a Korm. rendelet támadott rendelkezése csak annyiban jelent valódi gazdasági előnyt az erdőgazdálkodók számára, amennyiben az erdőgazdálkodók ezt követően már a „helyes gazdálkodás” követelményét sem tartják be. Az Alkotmánybíróság arra is visszautal, hogy a védett természeti területen lévő, elsődlegesen védelmi rendeltetésű erdők esetében az erdőgazdálkodás gazdasági funkciója nem, vagy csak korlátozottan érvényesül, ekként még egy esetlegesen jelentősebb erdőfelújítási költség erdőgazdálkodókra történő telepítése sem tette volna szükségessé a Korm. rendelet támadott szabályának megalkotását. Különösen igaz ez azért, mert (ahogyan arra az V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv 3.8. pontja is utal) az idegenhonos inváziós fajok elleni védekezéshez nem csupán hazai, hanem európai uniós források is rendelkezésre állnak.
- [51] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra is emlékeztet, hogy az Abh.-ban már megállapította: az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének azon fordulata, miszerint „[a] tulajdon társadalmi felelősséggel jár”, fokozottan igaz az elsődlegesen nem gazdasági rendeltetéssel bíró védett természeti területek tulajdonosainak és gazdálkodóinak jogi helyzetére, ekként ilyen esetekben az Alaptörvényből következően kifejezetten elvárható, hogy valamely intézkedés gazdasági következményeit azon erdőterületek tulajdonosai, illetőleg gazdálkodói viseljék, akiknek alaptörvényi és jogszabályi kötelezettsége a védett természeti területek természeti állapotának „védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése” (lásd például: Abh., Indokolás [59]). Annak pedig a különleges jogrend időszakában sincs akadálya, hogy a jogalkotó anyagi ösztönzőkkel (így például a korábban egyébként is rendelkezésre álló pályázatok fenntartásával, esetlegesen azok keretösszegének növelésével) mozdítsa elő az erdőgazdálkodók Alaptörvénynek megfelelő, ugyanakkor a veszélyhelyzet gazdasági következményeinek elhárításában való közreműködését elismerő tevékenységét.
- [52] Az Alkotmánybíróság végezetül arra is utal, hogy a Korm. rendelet támadott szabálya kifejezetten ellentétes a Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030, A biológiai sokféleség megőrzésének 2030-ig szóló nemzeti stratégiája, illetőleg az V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv idézett megállapításaival, anélkül, hogy a Korm. rendelet bármilyen formában is indokolná, hogy ezen stratégiai céloktól való eltérés a tűzifaigények biztosítása utáni időszakban miért tűnik bármilyen formában is szükségesnek. Márpedig a 13/2018. (IX. 4.) AB határozat megállapításaiból is egyenesen következően a jogalkotónak az elővigyázatosság és a megelőzés elveire figyelemmel minden esetben fel kell mérnie a környezet állapotát érintő intézkedés várható hatásait, különösen akkor, ha az adott intézkedés az elfogadott szakmai stratégiai dokumentumok tartalmával nyilvánvalóan ellentétes (lásd különösen az Indokolás már idézett [40] bekezdését).
- [53] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjának szükségessége az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelően még az Alaptörvény 52. cikk (2) bekezdésére figyelemmel sem igazolható.
- [54] 8.3. Az erdő felújítása a különleges jogrend fogalmilag kivételes, és átmeneti időre fennálló időszakát lényegesen meghaladó, bizonyosan több évtizedes időszakra tartó hatással bír (a biztoshelyettes amicus curiae beadványában 35–45 éves, az indítványozó akár egy évszázados időszakot nevesít, az adott erdőterület jellemzőitől függően). Ahogyan arra az Alkotmánybíróság már jelen határozatának III.4. pontjában utalt, a vizsgált szabályozás kétségtelenül sérti a visszalépés tilalmának elvét, különleges jogrend hiányában pedig a III.8.1. pont megállapításai szerint nincs olyan más alapvető jog vagy alkotmányos érték, mely egyébként a visszalépés igazolásául

szolgálhatna. Ennek megfelelően egy olyan szabályozás, mely bizonyosan és a különleges jogrendi jogalkotó által is nyilvánvaló módon a különleges jogrend megszűnését követően még évtizedeken át kifejti azt a hatását, melynek alkotmányosságát legfeljebb a különleges jogrend átmeneti időszaka igazolhatta volna, bizonyosan nem teljesíti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből fakadó, és az 52. cikk (2) bekezdésének megfelelően értelmezendő időbeli arányosság követelményét.

- [55] Az Alkotmánybíróság a fentiekben túlmenően végezetül azt is megállapította, hogy a szabályozás az Alaptörvény 38. cikkéből fakadóan a jelen nemzedékek, a nemzet közös örökségét képező természeti és kulturális erőforrások, valamint a jövő nemzedékek érdekeinek egyensúlyát is felszámolja, az alábbiak szerint.
- [56] Azáltal, hogy a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja a védett természeti területeken az idegenhonos faállomány kitermelése után lehetővé teszi az őshonos fajokkal történő fajfajcserés szerkezetváltás mellőzését, és így a biológiai sokféleséget, és különösen a honos növény- és állatfajokat, mint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében kifejezetten nevesített, a nemzet közös örökségének részét képező természeti érték megőrzését több évtizedig tartó időszakra vonatkozóan nyilvánvalóan sérti, majd pedig ezen biológiai sokféleség esetleges helyreállításának teljes költségét, valamennyi következményét és felelősségét a jövő nemzedékekre hárítja, a Korm. rendelet a védett természeti területen lévő, idegenhonos fafajokból álló erdőterületek vonatkozásában valójában teljes mértékben figyelmen kívül hagyta mind a jövő nemzedékek, mind pedig a nemzet közös örökségét képező természeti értékek védelmének szempontjait, azaz valójában teljesen kiüresítette az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését, mely szerint a nemzet közös örökségébe tartozó természeti és kulturális erőforrások „védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”
- [57] 9. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenes, ezért azt a rendelkező részben foglaltak szerint, ex tunc hatállyal megsemmisítette. A megsemmisítés következményeként valamennyi olyan védett természeti területen lévő erdőterület esetében, ahol a különleges jogrend időszakában az idegenhonos fafajokból álló állomány kitermelése után nem került sor fajfajcserés szerkezetváltásra, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságoknak gondoskodniuk kell az erdőgazdálkodók Tvt. 33. § (3) bekezdése szerinti kötelezettségének teljesítéséről az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt követelmények érvényesülése érdekében.
- [58] 10. A határozatot az Abtv. 44. § (1) bekezdés első mondata alapján közzé kell tenni a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2569/2023.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [59] Támogattam a határozat azon végkövetkeztetését, amely szerint a bírói kezdeményezéssel támadott kivételszabály az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének a sérelmére vezet azáltal, hogy nem érvényesíti megfelelően a honos növényfajoknak az e cikkben kifejezetten biztosított védelmét.
- [60] A magam részéről azonban a vizsgált ügyben arra jutottam, hogy az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésének az érvelésbe történő beemelésére, illetve a két cikk lényegében együttes elbírálására nincs szükség és nincs is lehetőség. Egyrészt, mert a P) cikk (1) bekezdésének a sérelme – a honos növényfajok védelme miatt a fajfajcserés szerkezetváltás alóli kivételt előíró szabály alaptörvény-ellenessége – önmagában, tehát a XXI. cikk (1) bekezdésére történő hivatkozás nélkül is megállapítható. Másrészt a XXI. cikk (1) bekezdésében elismert alapjog dogmatikájához tartozó, a 17/2018. (XII. 2.) AB határozatban kidolgozott szempontrendszer azon eleme, amely a védelmi szintben történő visszalépés vizsgálatát tartalmazza, a jelen esetben nem áll fenn. Az a kérdés ugyanis, hogy egy, már

kivágott erdő esetében milyen (idegenhonos, invazív vagy őshonos) fafajtaival kell/lehet az erdő felújítását elvégezni, nem áll összefüggésben a XXI. cikk (1) bekezdésének védelmi szintjével, mert nem érinti hátrányosan az egészséges környezet adott védelmi szintjét. Az idegenhonos fafajtaiból álló erdő ugyanúgy alapja az egészséges természeti környezetnek, mint az őshonos fák összessége. A megsemmisítést tehát még közvetetten sem volt szükséges vagy lehetséges a XXI. cikk (1) bekezdésére alapítani.

- [61] Az Alkotmánybíróság eddigi következetes gyakorlata szerint a P) cikk sem egészében, sem egyes elemeiben nem alapvető jog [lásd legutóbb például: 3087/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [12]], és ezért nem is kezelhető akként, mintha – adott esetben a XXI. cikk (1) bekezdésével való kapcsolata miatt – az lenne. Ezért nem értettem egyet a P) cikk (1) bekezdésének kvázi „alapjogiasításával”, tehát az arra történő utalással, hogy az I. cikk (3) bekezdése (alapvető jogok korlátozásának tesztje), az Alaptörvény 52. cikk (2) bekezdése (alapvető jogok korlátozása különleges jogrendben), illetve a XXI. cikk (1) bekezdésének részeként kidolgozott visszalépés tilalma a P) cikkel összefüggésben is alkalmazható/alkalmazandó.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

- [62] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

Az Országgyűlés 9/2024. (IV. 30.) OGY határozata a 2025. év Jókai Mór-emlékévvé nyilvánításáról*

- Az Országgyűlés Jókai Mór – a magyar és egyetemes irodalom, valamint drámaköltészet egyik legkiemelkedőbb és legismertebb alakja – születésének 200. évfordulója alkalmából Jókai Mór-emlékévvé nyilvánítja a 2025-ös évet.
- Az Országgyűlés támogatja és szorgalmazza olyan rendezvények szervezését, oktatási anyagok és művészeti alkotások készítését, amelyek Jókai Mór életművével kapcsolatosak, és hozzájárulnak a méltó megemlékezéshez.
- Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az 1. és a 2. pontban foglaltak figyelembevételével állapítsa meg a Jókai Mór-emlékévhöz kapcsolódó feladatokat, illetve azok megvalósítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Berki Sándor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 10/2024. (IV. 30.) OGY határozata a 2025. év Klebelsberg Kunó-emlékévvé nyilvánításáról**

- Az Országgyűlés Klebelsberg Kunó, a magyar tudományos és kulturális élet kiváló alakja születésének 150. évfordulója alkalmából Klebelsberg Kunó-emlékévvé nyilvánítja a 2025-ös évet.
- Az Országgyűlés támogatja és szorgalmazza olyan rendezvények szervezését, oktatási és ismeretterjesztő anyagok, művészeti alkotások készítését, amelyek Klebelsberg Kunó művelődési, oktatási, tudománypolitikai és kulturális tevékenységével kapcsolatosak, és hozzájárulnak a méltó megemlékezéshez.
- Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az 1. és a 2. pontban foglaltak figyelembevételével állapítsa meg a Klebelsberg Kunó-emlékévhöz kapcsolódó feladatokat, illetve azok megvalósítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Berki Sándor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2024. április 30-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2024. április 30-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés 11/2024. (IV. 30.) OGY határozata
Gy. Németh Erzsébet országgyűlési képviselő mentelmi ügyében***

Az Országgyűlés Gy. Németh Erzsébet országgyűlési képviselő mentelmi jogát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 403.Bpk.40.583/2024/5. számú átiratával érintett ügyben felfüggeszti.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Berki Sándor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

**Az Országgyűlés 12/2024. (IV. 30.) OGY határozata
az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló
11/2022. (V. 2.) OGY határozat módosításáról****

1. Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2022. (V. 2.) OGY határozat (a továbbiakban: OGY határozat) 1. pontja a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

az Európai ügyek bizottságába

Illés Boglárka (Fidesz) korábban megüresedett tagsági helyére

Menczer Tamást (Fidesz),

a Nemzeti összetartozás bizottságába

Zsigó Róbert (Fidesz) korábban megüresedett tagsági helyére

dr. Fazekas Sándort (Fidesz)

a bizottság tagjává megválasztja.

2. Az OGY határozat 4. pontja a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés

az Európai ügyek bizottságába

Illés Boglárka (Fidesz) korábban megüresedett alelnöki helyére

Menczer Tamást (Fidesz)

a bizottság alelnökévé megválasztja.

3. Ez a határozat az elfogadásakor lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Bakos Bernadett s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2024. április 30-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2024. április 29-i ülésnapján fogadta el.

**Az Országgyűlés 13/2024. (IV. 30.) OGY határozata
az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló
11/2022. (V. 2.) OGY határozat módosításáról***

1. Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tagjainak és tisztségviselőinek megválasztásáról szóló 11/2022. (V. 2.) OGY határozat 2. pontja a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés a Törvényalkotási bizottságba

Illés Boglárka (Fidesz) korábban megüresedett tagsági helyére

Horváth Lászlót (Fidesz)

a bizottság tagjává megválasztja.

2. Ez a határozat az elfogadásakor lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Berki Sándor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Gelencsér Attila s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2024. április 30-i ülésnapján fogadta el.

**A belügyminiszter 1/2024. (IV. 30.) BM határozata
az egyes gazdasági és vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXVII. törvény
egyes rendelkezései hatálybalépéséről**

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 11. §-a alapján, az egyes gazdasági és vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXVII. törvény 62. § (11) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva a következő határozatot hozom:

Megállapítottam, hogy a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet (székhely: 2045 Törökbálint, Munkácsy Mihály u. 70.; adószám: 15395807-2-13), továbbá az általa ellátott közfeladatoknak és szakellátási kapacitásoknak a Magyarországi Református Egyház fenntartásába történő átadásának napja 2024. március 1. napja, ezáltal az egyes gazdasági és vagyongazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXVII. törvény 56–57. §-a és 58. § (1) bekezdése hatálybalépésének naptári napja 2024. március 1., azaz kettőezerhuszonégy március első napja.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.